

Merhaba,

Mart ayının ortalarında Türkiye yeni bir haberle sarsıldı. Daha önce gözaltına alınışının ve tutuklanışının "yazarlık ve gazetecilik faaliyetleri ile ilişkili olmadığı" açıklanan yazar Ahmet Şık'ın, üzerinde çalışmakta olduğu "İmanın Ordusu" isimli kitabın kopyalarının mahkeme kararı ile aranmakta ve toplatılmakta olduğu gündeme düştü. Ahmet Şık'ın yayınlanmak üzere bir yayınevine yolladığı kitap taslağına yayınevine yapılan polis baskını sonucu el konuldu ve bir gazetenin bürosunda bulunan elektronik kopyaları yine polis baskını sonucu silinerek yok edildi. Kitabın olası başka kopyalarının takibi sürerken, mahkemeden ardı ardına bu kopyaları yaymanın ve hatta bulundurmanın terör örgütüne yataklık suçu olacağına dair kararlar ve duyurular gelmekte.

Türkiye'de son yıllarda yazarların, gazetecilerin ve aydınların yargılanması ve tutuklanması ile ilgili haberlerle sık sık karşılaşır olduk. Türkiye tarihine yabancı olmayanlar için ülkedeki demokratik işleyişin zayıflayışına delalet ettiği aşikâr olan bu gidişat, bir kez daha cezaevlerinde yargılanmak üzere tutuklu olarak sıra bekleyen gazeteci, yazar ve aydınlarla somutlaşıyor.

Şurası açık ki, TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi hiçbir zaman çeteci ve darbeci bir zihniyetin, derin devlet eylemlerini destekleyenlerin yanında olamaz. Ancak bugün, "çete kurmak" ya da "terör örgütü üyesi olmak" gibi suçlarla yargılanan ve tutuklanan yazar, gazeteci ve aydınların suçlandıkları somut unsurlar yazdıkları yazılar, kitaplar ya da yaptıkları haberler. Ahmet Şık'ın kitabının kopyalarının toplatılması ise bugüne kadar görmediğimiz bir duruma işaret ediyor. Henüz basılmamış, yani suç teşkil etmemiş bir kitabın kopyalarının toplatılması ülkenin içinde bulunduğu durumun vahametini gözler önüne seriyor.

Demokrasi, halkın egemenliğine dayanan ve bireylerin özgürlüklerini garanti altına alan bir yönetim biçimidir. Bu yönetim biçiminde bireylerin ve grupların fikirlerini rahatça ifade edebilmesi en temel gerekliliklerden birisidir. Düşüncelerini ifade etme, yayma ve örgütlenme gibi temel haklar çeşitli yasal düzenlemelerle güvence altına alınmıştır. Başta İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi olmak üzere, gerek Anayasamız, gerekse Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi bu yönde düzenlenmiş, Türkiye'de de düşünce ve ifade özgürlüğünün garantisi niteliğinde, bağlayıcı belgelerdir.

Bizler de TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi 41. Dönem Yönetim Kurulu olarak, hak ve özgürlükler üzerindeki her türlü baskı ve kısıtlamanın ülkemizde zorlu mücadelelerle ulaşılmış olan demokrasi düzeyini sekteye uğratacağı bilinciyle, böylesi baskıcı uygulamaların karşısında olduğumuzu bir kez daha ifade ediyoruz. 55 yıldır olduğu gibi, meslek topluluğumuzun ve meslek örgütümüzün, demokratik, çağdaş ve aydınlık bir ülke için süre giden demokrasi mücadelesi içindeki yerine yakışır tavrı sürdüreceğiz.

Aydınlık yarınlar için bir arada olmak ve dayanışma ruhumuzu yaşatmak dileğiyle...

TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi
41. Dönem Yönetim Kurulu

TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi Adına
Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü
Fatih Söyler

Yayın Kurulu

Ali H. Alptekin, Ebru Aksoy, Esin Bölükbaş,
Özgecan Canarslan, Özge Göncü, Orçun Köken,
Arif Şentek, Y.Yeşim Uysal, Fadime Yılmaz.

Yayına Hazırlayan
Y. Yeşim Uysal

Grafik Tasarım
Hatice Erbay

tmmob
mimarlar
odası

ANKARA ŞUBESİ
BÜLTEN

88
Nisan 2011

TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi Bülteni
Ayda bir yayımlanmaktadır.
6500 adet basılmıştır. Üyelere ücretsiz dağıtılır.

Burada yer alan yazıların içeriğinin sorumluluğu yazarına aittir.
Kaynak gösterilmek koşulu ile alıntı yapılabilir.

Baskı Tarihi: Nisan 2011
Konur Sokak No: 4/3 Kızılay, ANKARA
T: 312 417 86 65 F: 312 417 18 04
e-posta: info@mimarlarodasiankara.org
www.mimarlarodasiankara.org

Baskı:Pelin Ofset
T: 312 395 25 80-81

sisag grevi

**Yücel Akyürek
M. Nuri Arıkoğlu**

**5 Nisan 2011
19.00**

**TMMOB MİMARLAR ODASI
ANKARA ŞUBESİ**

ODANIN FAALİYETLERİ ÜCRETSİZ ÇALIŞAN MİMARLAR
İÇİN KURULMUŞ VE KURULMAKTADIR.

Yer

**Mimarlar Odası Toplantı Salonu
Kocatepe Sık. 4/5 Kızılay - Ankara**

İÇİNDEKİLER

ŞUBEMİZDEN

- Şehirler Hem Özgürlük, Hem de Korku Mekanlarıdır – Gülistan Aydoğdu 4-17
- Kadınlara Yönelik Saldırılar "Münferit" Değil, "Sistematiktir"!- TMMOB Ankara İKK Kadın Komisyonu

KENT VE ÜLKE GÜNDEMİ

- Gençlik Parkı Göl Gazinosu 18-32
- 11 Mart 2011 Japonya Depreminin İzleri ve Hatırlattıkları Üzerine Bir Tartışma – Ali Tolga Özden

BASIN AÇIKLAMASI

- Tatsız, Tuzsuz Yerel Yönetim – TMMOB Ankara İKK 33-35
- Ankara Bu Söyleme Layık Değil – TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi

ÖZEL BÖLÜM Kentte Doğal Yaşam

- Şehirde Doğayla Uyum Yaşam – İlknur Urkun 36-57
- Güneşköy: Orada Bir Köy Var Yakında - Ali Gökmen, Evren Yılmaz Tekin
- İnsan Olarak Mimar – Mustafa M. Mazıoğlu
- Güneşköy'de Saman Balyası Bina: Ekolojik ve Katılımcı Tasarım Üzerine Bir Deneme Güneşköy Kooperatifi
- UIA Kopenhag Bildirgesi: Tasarımla Sürdürülebilirlik
- Mimarlık ve Sürdürülebilirlik Hakkında ACE Bildirgesi ve Politikası

EĞİTİM

- Mimarlıkta Eleştirel Okumalar 58-61
- Gazi Üniversitesi WS-RADS 2011 Etkinliği

MİMARLIĞIN SOSYAL FORUMU

- Küreselleşmenin Yıkıcılığına Karşı Sosyal Mimarlık – P.Kishore Das 62-65

PROJE UYGULAMA

- Yarışmalar 66

MESLEKİ UYGULAMA

- Özel Sektörde Ücretli Çalışmak 67-72
- 15 Soruda Haklarımız
- 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair TMMOB Görüşü

SÖYLEŞİ

- Ramazan Pektaş: Nükleer Enerjinin İyisi Yok 73-75

BİLİNMEYEN ANKARA

- 96'lar Apartmanı – Zeynep Çiğdem Uysal 76-81

KARİKATÜR

- Hasanoğlan'da Tarih Canlanıyor 82

MESLEKİ DENETİM

- Gelir- Gider Tablosu 83-84

Eskişehir Tarihine Yolculuk

Kültür MBÇK etkinlikleri kapsamında Eskişehir'e bir teknik gezi yapıldı. **12 Mart 2011** Cumartesi günü sabah tren garında buluşan gezi ekibi, tren yolculuğu ile başladıkları gezide ilk olarak Sazova Bilim Sanat ve Kültür Parkı'na konuk oldular. Kahve Evi'ndeki kahvaltı molasından sonra Masal Şatosu ve Korsan gemisi görülerek geçmişe yolculuk başladı.

İkinci durak Odunpazarıydı. Odun Pazarı'nda üç Odunpazarı evinin birleştirilmesi ile oluşturulan Eskişehir Cam Sanatları Müzesi ve Müzedeki sayısız sanatçının eserleri gezinin ilgi odağı oldu. Ardından Atlıhan Çarşısı ve Hafız Ahmet Efendi Konağı'na geçildi. Hafız Ahmet Efendi Konağı'nda geziye katılan üyeleri Hafız Ahmet Efendi'nin torunlarından Gülşen Cengiz karşıladı. Gülşen Cengiz Lüle taşı asasının hikâyesini anlattı. Asaya ilişkin olarak Hafız Ahmet Efendi'nin torununun yaptığı 3 lüle taşlı asanın hikâyeleri de aktarıldı. Asalardan birinin Eskişehir'i ziyaret eden Mustafa Kemal Atatürk'e hediye edildiği asanın halen Anıtkabir Müzesi'nde sergilenmekte olduğu, aynı asanın bir eşinin *İran Şah*'ında olduğu söyleniyor. 3. asa ise Hafız Ahmet Efendi Konağı'nda muhafaza ediliyor.

Odunpazarı'ndan ayrılan gezi ekibi Kentpark'a hareket etti. Yapay plajlar ve Kentpark ziyareti gerçekleştirildi. Öğle yemeğinde Eskişehir'in meşhur tatlıları için mola

verildi. Moladan sonra kent merkezine doğru yola çıkılarak, Porsuk çayında tekne gezintisi yapıldı. Tekne gezintisinden çok keyif alan gezi ekibi kent merkezine doğru yola çıktı. Eskişehir kent gezisinden sonra Haller Gençlik Merkezi'nde kahve molası verildi. Kahve eşliğinde yapılan sohbetlerden sonra yorgunluğunu atan ekip, gara yürüyerek gitmeyi tercih etti. Tren yolculuğu ile başlayan Eskişehir gezisi tren yolculuğu ile son buldu.

Bina Kimlikleri Söyleşileri 8

Modern Mimarlığın Ankara'daki Önemli Bir Örneği: 96'LAR APARTMANI

TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi tarafından Bina Kimlikleri Söyleşileri başlığı ile kurgulanan etkinlik dizisinin sekizincisi, 24 Şubat 2011 Perşembe günü **96'lar Apartmanı** üzerine gerçekleştirildi.

Oturum başkanlığını Elvan Altan Ergut'un yaptığı söyleşiye yapının proje müellifi M. Arman Güran ve Zeynep Çiğdem Uysal konuşmacı olarak katıldı. Zeynep Çiğdem Uysal'ın sunuşu ile başlayan söyleşide Uysal yapıyı 3 başlık altında ele aldı:

- Bağlamsal gelişimi: Ankara'da konut üretimi bağlamında 96'lar Apartmanının yeri
- Mimari tasarımı
- Modern mimariye verdiği referanslar ve Le Corbusier etkisi.

Bağlamsal gelişim başlığı altında, 96'lar Apartmanı'nın 1950 - 1980 döneminde üretilen konutlar içinde önemli ve özgün bir yere sahip olduğunu dile getirdi. Yapının inşa edildiği dönemdeki konut yapım koşullarına da değinen konuşmacı, yapı kooperatiflerinin dönemin konut inşasında aktif rol alan 4 temel gruptan biri olduğunu vurguladı. (Yapı kooperatifleri, müteahhitler, toplu konut ve gecekondyu yapımcılar). Ankara'da 1948-1962 döneminde konut yapılarının %60'ının kooperatiflerce yapıldığını belirtti. 96'lar Apartmanı'nın da benzer biçimde Hizmet Yapı Kooperatifi tarafından inşa edildiği, inşaatın kredi ile başlatıldığı, arsanın mülkiyeti kooperatife aitken, daire mülkiyetlerinin üyelerde olduğunu da dinleyicilere aktardı. Yapının yapıldığı arsanın sekiz parselin birleştirilmesi ile

oluşturulduğunu söyleyen Uysal, yapının Türkiye'deki büyük ölçekli konut örneklerinden biri olduğunu belirtti.

Güran ile yaptıkları söyleşide, Arman Güran'ın bu projenin kendileri için mimarlıkla ilgili ideallerini gerçeğe dönüştürmeye çalıştıkları heyecan dolu bir süreç olduğunu dile getirdiğini paylaşan konuşmacı, yapının mimari tasarımı konusunda da bilgi aktardı. Arman Güran'ın iki arkadaşı ile birlikte kurdukları şirketin çizdiği projelerden sonra, uygulama projelerinin başka bir mimar tarafından devam ettirildiğini söyledi. Yapının morfolojik olarak çevresini domine eden büyük bir dikdörtgen prizma şeklinde olduğunu, 11 katlı yapıda orijinal daire sayısının 96 olduğunu ve yapının isminin de buradan geldiğini belirten Uysal, yapının ayrı girişi ve çekirdeği olan 8 ayrı bitişik bloktan oluştuğunu, tadilatla çatıya 4 daire, zemin kata dükkanların eklendiğini, bugün yapıda toplam 100 daire ve 24 dükkan olduğunu aktardı. Pilotilerin üzerinde yükseltilmiş kütlenin zemin katında arka cepheye geçişin olduğunu ancak bugün dükkanlarla bu geçişin kapatıldığını da dile getirdi.

Zeynep Çiğdem Uysal, kooperatif ihtiyaç programında 2-3 odalı daireler istendiğini, Güran'ın bunun üzerine genel Türk aile yapısını incelediğini, 3 temel aile tipi ve buna paralel 4 daire tipini belirlediğini dile getirdi. 4 tip dairenin tek katlı, 2 katlı, ara katlı 2 katlı ve 3 katlı olarak tasarlandığını aktardı. Bu tiplerin potansiyel aile yapılarına göre,

-Katı – Ataerkil Aile Tipi

-Anaerkil Aile Tipi

-Modern Aile Tipi

a- tek katlı daireler: yatak odaları çocukların baba kontrolünde ataerkil aile için

c-2 katlı daireler: çocuklar babadan uzak, salonun yanında 2.katta ebeveyn yatak odasından uzak anaerkil aile

b-d ara katlı çocuk ve ebeveynlerin ayrı, ortak yaşam alanına erişimli, bağımsız ama saygılı modern aile olarak belirlendiğini dile getirdi.

Aile tipi araştırması ve buna göre tasarlanan dairelerin belirlenmesinden sonra yapıda yaşayacak olanların oturacakları daire tiplerini kendilerinin seçtiğini söyledi.

Modern mimariye verdiği referanslar ve tasarımdaki Le Corbusier etkisine de değinen konuşmacı, projede olan ancak uygulanmayan güneş kırıcı, parapet gibi detayların da olduğunu belirterek projenin Le Corbusier'in gerçekçi-işlevsel yaklaşımına uygun tasarlandığını dile getirdi. Tasarımdaki modüler sistemin de Le Corbusier tasarımı ile benzerlik taşıdığını söyledi.

Uysal, pilotilerin üzerinde yükseltilmiş olması, teras çatı, bant pencereler, özgür plan ve özgür cephe olmak üzere 5 mimari prensibin 96'lar Apartmanı için temel referans olduğunu belirtti. Binanın tasarımı Le Corbusier'in Le Marseilles konut projesiyle (Unite

d'Habitation, Marseilles) taşıdığı benzerlikleri de dile getirdi. Ortak mekânlar, teras çatı, tasarımların yaşıyanlara göre belirlenmesi, parsellerin birleştirilmesi gibi düzenlemelerde Le Marseilles konut projesinin etkisi olduğunu belirtti.

Yapının hem form hem de kavramsal özellikleriyle modern mimarlık özelliklerinin yansıtıldığı Türkiye'deki önemli örneklerden biri olduğunu söyleyen konuşmacı, duyarlı planlama anlayışı ve dönemin konut üretim sürecindeki yeri ile de önemli bir yere sahip olduğunu altını çizdi.

Zeynep Çiğdem Uysal'dan sonra sözü alan proje müellifi Arman Güran proje için çok emek verdiklerini, kooperatif yönetim kurulu ile yaptıkları ortak çalışmalar ile projenin şekillendiğini dile getirdi. Yapı inşaatının ilerleyen süreçlerinde bırakmak zorunda kaldıklarının da altını çizdi.

Yapıyı tasarladıkları dönemde hem Türkiye'de hem dünyada modernizmin etkisinin yoğun bir biçimde hissedildiğini belirtti. 96'lar Apartmanı ve Marsilya Bloğu arasında kütle olarak benzerlik olsa da çözümleriyle farklılaştıklarını da dile getirdi.

Yapıda yaşıyanların da katıldığı söyleşide Arman Güran'ın Mimarlar Odası'nda yöneticilik yaptığı dönemde yaşadığı deneyimler, eğitimci yönü ve eğitim sistemi gibi konular da ele alındı.

bina kimlikleri söyleşileri -8
96'LAR APARTMANI

Oturum Başkanı
Elvan Altan Ergut, Doç. Dr.
ODTÜ Mimarlık Fakültesi, Mimarlık Bölümü Öğretim Üyesi

Konuşmacılar
M. Arman Güran
Yeditepe Üniversitesi Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü Öğr. Gör.
96'lar Apartmanı Proje Müellifi
Zeynep Çiğdem Uysal, Y. Mimar

27 Ocak 2011 Perşembe saat 18.30

spt
seminer
panel
toplantı
söyleşi | bina kimlikleri

TMMOB MİMARLAR ODASI ANKARA ŞUBESİ
KONUR SOKAK NO:11 KAT: 5 KIZILAY ANKARA
3121417 86 65
www.mimarlarodasiankara.org

Cinsiyet ve Mekân Atölyesi

Mekânın cinsiyeti var mıdır? Mekânları eril veya dişil olarak ayırt etmek mümkün müdür? Eğer mümkün ise bu ayrım mimarlara ne gibi beceriler kazandırabilir? Cinsiyetin ötesine geçen, cinsiyetsiz bir mekân düşünülebilir mi? Mimarların mekân kavrayışını cinsiyetler mi, yoksa cinsiyetsizlik mi özgürleştirecektir? Soruları ile yola çıkan **Mimarlar Odası Ankara Şubesi Öğrenci Komisyonu** "Cinsiyet ve Mekân" atölyesinde buluştu. Yürütücülüğünü **E. Özgür Özakin**'in üstlendiği atölye çalışmalarına ODTÜ ve Gazi Üniversitesi öğrencileri yoğun ilgi gösterdi. Mimarlar Odası'nda gerçekleştirilen atölyede öğrenciler cinsiyet kavramı üzerinden mekân ile kimlik kavramlarının dayanaklarını tartıştılar.

“Şehirler Hem Özgürlük, Hem De Korku Mekânlarıdır”

Gülistan Aydoğdu
KAOS GL

TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi ve Kaos GL'nin birlikte düzenlediği, mekân ve cinsiyet hallerinin tartışıldığı Panel, 5 Mart'ta, İnşaat Mühendisleri Odası'nda yapıldı.

Mimarlar Odası Ankara Şube Başkanı Fatih Söyler'in açılış konuşması ile başlayan "Kent ve Mekân Ekseninde Toplumsal Cinsiyet Tartışmaları" Panelinin ilk oturumunu Serpil Sancar kolaylaştırdı.

"Toplumsal Cinsiyet ve Kent" başlıklı birinci oturumda Berrin Yanıkkaya'nın bildirisini asistanı Hilal Erkan sundu. "Şehirde Kaybol(AMA)mak ya da Kadın Olmak" başlıklı sunumda, Anayasa'nın aslında "AMA"yasadan başka bir şey olmadığına dikkat çeken Yanıkkaya, bu durumun kadının kent ile ilişkisinde de geçerli olduğunu belirtti: "Düşünce özgürlüğü vardır "ama" şu düşünceler suçtur. İfade özgürlüğü vardır "ama" şunları söylemek suçtur.

İstediğiniz yerde miting yapabilirsiniz "ama" şuraya girmek yasaktır. Buna göre kadınlar sokağa çıkarlar "ama" şu saatte çıkamazlar. Kadınlar her yere gidebilirler "ama" giyimlerine dikkat etmelidir gibi uzayıp giden birçok ama'lar vardır, yaşamımızı kısıtlayan ve belirleyen."

"Şehirler kadınlar için hem özgürlük, hem de korku mekânlarıdır"

Muhafazakârlığın ve medyanın kodlamalarının bu cinsiyetçi söylemleri yeniden ürettiğini belirten Yanıkkaya'nın sunumu şöyle devam etti:

"Var olan bu durum kadınlara farklı yollar bulmaya itti. Kalabalık saatlerde otobüslere binmemek, sokakta mümkün olduğu kadar kimseyle göz göze gelmemek, sokakta tek başınayken sigara içmemek, o sokaktan

değil bu sokaktan işe gidip gelmek gibi. Sanayi kentlerinin ortaya çıkışı aslında kadınların kamusal alandan çekilmesini de getirdi. Kentsel oluşumlar kadını dışlayandır. Kadın toprakla ilişki içinde olduğu kırsal kesimde durum tam tersidir.”

“Şehirler kadınlar için hem özgürlük, hem de korku mekânlarıdır. Gündelik pratikler içerisinde var olurken bir yandan da alıp başını sokaklarda aylıklık yapmak istediğinde, bunu yapması mümkün olmaz. Yani kent sokaklarında kaybolamaz. Bugün kentin bir başka semtinde olmak istiyorum dediğinde bu iş o kadar kolayca olmaz. Önceden plan yapması, oradan bir arkadaşını ayarlaması vs gibi sorunlarla karşı karşıya kalır.”

“Kentsel dönüşümün asıl hedefi yoksullar”

Yıldız Teknik Üniversitesi'nden Asuman Türkün, İstanbul'da son zamanlarda hızla artan, kentsel dönüşüm üzerine üç yıldır devam eden çalışmalarını anlattı. Konfeksiyonda çalışan kadınlar ile ev eksenli çalışan kadınlarla yürüttüğü çalışmalar hakkında bilgi verdi.

Yeni ekonomik politikaların kadın üzerindeki etkileri hakkında ise şunları dile getirdi: “Esnek, kayıtsız, yarı zamanlı çalışma. Hizmet sektöründeki değişimler, işsizlik nedeniyle ücretlerin düşük olması, yoksulluğu artırmakta; bu durum ise en çok kadınları vurmaktadır.”

TÜİK verilerine göre, Türkiye'nin işsizlik ve yoksulluktaki artış ve gelir adaletsizliğinde Meksika'dan sonra ikinci sırada yer aldığını belirten Asuman Türkün şöyle devam etti:

“Üretimin örgütlendiği kentlerden, üretimsiz kentlere geçiş vardır. Bu durumun sonucu kentin merkezinde kalan mekânlarda kentsel dönüşüm politikası başlıyor. Bu politikaların ise kent içinde kalan yoksulların buralardan sökülüp çıkarılması vardır. Seçim süreci nedeniyle tavsamış gibi görünen bu durumun seçim sonrası hız kazanacağını düşünüyorum.

İstanbul'da, Tarlabası, Tozkoparan, Ayazma, Bezirganbahçe'de sürdürülen bu kentsel dönüşümün asıl hedefinde olan yoksullardır.”

“70-80'li yıllarda göçle gelen insanlar buralara yerleşmiş, gecekondü sahibi olmuşlar, ihtiyaca göre de bu evlerde genişleme yapmışlar. Bahçelerine meyve ağaçları dikmişler, ufak tefek sebzeler üretmişler. Komşularıyla kurdukları sosyal ilişkilerle var olmuş, kentlere tutunmuşlardır.”

Ayazma ise 90 sonrası zorunlu göçle gelen insanların kurdukları yaşam alanlarıydı. Bu mahallelerin hiçbir güvencesi ve kalıcılığı yok.

“TOKİ konutları tek tip yaşamı dayatıyor”

“Kentsel dönüşüm sonucunda TOKİ konutları ile evlerini ellerinden aldıkları insanlara tek tip yaşamlar dayatılmakta. Sosyal ilişkiler yok edilmekte, insanlar yirmi yıllığına borçlandırılmakta. Ödeyemeyecekleri taksitler önerilmekte, bu durum ise zaten yoksullaşan, işsiz kalan bu insanların güçlerinin üzerine çıktığı için buraları bırakıp gitmekteler.”

“Yerleşim yerinin iş yerlerine yakın olması, iç içe oluşu kadınların işe katılım oranını artırıyor. Eskiden olduğu gibi kırdan-köyden ve topraktan gelen destek de yok. Toprak bağları kalmamış. Buna bir de yakıcı konut sorunu eklendiğinde yoksulluğun boyutları daha da artmakta.”

“Eril kente karşı melezleme”

Eskişehir Osman Gazi Üniversitesi Mimarlık bölümünden Levent Şentürk, “mimari proje konuları seçilirken doğrudan bina programları verilmesi eril kentin eleştirilmesini önlemektedir” diyerek başladı sözlerine. “Daha çok erkek mekânı olarak bilinen kahvehaneler, berberler, camiler, otogarlar gibi mekânlar üzerinde çalışmak ve bu tür yerlerdeki eril yapılanmayı çözmek gerekmektedir. İlköğretimdeki ezber bozmaya duvarlara asılan padişah resimlerini

yeniden yaparak başlanabilir. Camilerde kadın girişlerinin küçük ve yan tarafta olmaları da bu güç ilişkisinin sonuçlarıdır. Mimarların bu tasarımlarda melezlemeye gitmeleri gerekiyor.”

“Cinsiyet ve Mekân” başlıklı ikinci oturumu kolaylaştıran Ali Erol, Kaos GL olarak örgütlenme çalışmalarına başladıklarında yaşadıkları güçlükleri anlattı. “Toplanmak için mekân bulamıyorduk. Bunun için çalmadık kapı bırakmadık. Toplanmamıza izin verilen yerlerde ise kaygı hâkim oluyordu. Herkes bize kuşkuyla bakıyordu.”

Hiçbir uzlaşmaya, anlaşmaya yanaşmayan dışlamalar yaşadıklarını anlatan Erol, “Bugün, dışlandığımız mekânlarda, aynı masada, aynı salonda yan yana gelmemiz için 15- 20 yılın geçmesi gerekir miydi?” diye sordu.

İzmir Ekonomi Üniversitesi Mimarlık Bölümünden Gülsüm Baydar, “Cinsiyetsiz Mekânlar / Mekânsız Cinsiyetler” başlıklı konuşmasında, her ne kadar mekânın cinsiyetsiz olduğu sanısı olsa da aslında mekânların hep cinsiyeti olduğunu belirtti.

Hacettepe Üniversitesi'nden Aksu Bora, ev ve kadın ilişkilerinin zaman zaman çok sıkıntılı olduğunu, kadınların özgürleşmek için kendilerini sokağa, meydanlara, alanlara, dışarıya attığını söyledikten sonra sözlerine şöyle devam etti: “Kadınlar kendilerinin ev içinde görünmez kılındığını düşünerek kendilerini dışarıda, işte, sokakta var etmeye çalıştılar. Bütün kadınları da dışarıya çağırdılar. Feministlerin evle olan ilişkisini yeniden gözden geçirmeleri gerekmektedir. Evle ilişkimizde yapıcı politikalar üretmek de mümkündür. Ev, yurdun yuvaya dönüşmesi, oradaki eşyalarla bizim ilişkilene şeklimize de bakmak gerekiyor. Yani ev o kadar kötü mekânlar değildir.”

Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesinde görev yapan Elif Ekin Akşit, hamamlar üzerine yaptığı çalışmayı anlattı. Hamamlarda erkek girişlerinin meydana bakarken kadın girişlerinin genellikle küçük kapılarla yan taraflardan olduğuna dikkat çekti.

Sabancı Üniversitesinden Doğu Durgun gey barlar üzerine yaptığı araştırmayı anlattı. Eşcinsel mekânların giderek yaygınlaştığını, fakat kendi içlerinde de ayrıldıklarını söyledi. Bu tür yerlerin eşcinseller açısından sosyalleşme mekânı olduğunu belirten Durgun, söz konusu mekânları olumlayan geylerin olduğu gibi olumsuzlayan geylerin de olduğunu anlattı. Gey barların kendi içlerinde de bir hiyerarşinin olduğuna dikkat çeken Durgun, bu ayrışmanın sınıfsal olduğunu belirtti

“Je Lutte Des Classes”

SİPA PRESS fotoğrafçılarından objektifinden 2010 yılı Fransa'daki işçi, öğrenci eylemleri fotoğraf gösterisi (“JE LUTTE DES CLASSES”) 17 Mart 2011 Perşembe günü saat 19.00'da AFSAD'ta gösterildi. SİPA PRESS fotoğrafçılarından fotoğrafları sergi ve gösterileri TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi, Ankara Fotoğraf Sanatçıları Derneği, DİSK'e bağlı gençlik sendikası olan GENÇ-SEN ve AFSAD Toplumcu Gerçekçi Belgesel Fotoğraf Atölyesi tarafından örgütleniyor. Sergi ve Gösterilerde atölye fotoğrafçılarından ülkemizdeki öğrenci mücadelesine ilişkin fotoğraflarda yer alıyor.

Sergi ve Gösteri Takvimi

6 Nisan 2011 Salı Hacettepe Üniversitesi Sergi ve Gösteri

7 Nisan 2011 Perşembe ODTÜ Sergi ve Gösteri

8 Martta Kadınlar Alanlardaydı

Bu yıl 101. yılını kutladığımız 8 Mart Dünya Kadınlar Günü Ankara'da yoğun kar yağışına rağmen geniş katılımlı bir mitingle kutlandı. Toplumsal cinsiyet ve kadının ülkedeki yerine dikkat çekmek üzere düzenlenen yürüyüşte, kadına yönelik şiddet ve kadın karşıtı hükümet politikaları protesto edildi. TMMOB'lu Kadınlar pankartı altında yürüyen üyelerimiz renkli görüntülerle bu yıl da Dünya Kadınlar Gününde kadınların birlik, beraberlik, dayanışma ve mücadelesine dikkat çekerek, Kolej Kavşağında toplanıp Ziya Gökalp Caddesine yürüyüşe geçtiler.

Miting basın açıklamasının ardından söylenen şarkı, türkü ve çekilen halaylarla son buldu.

Kadınlara Yönelik Saldırılar “Münferit” Değil “Sistematik”tir!

8 Mart Dünya Kadınlar Günü, 150 yılı aşkın bir zamandan beri kadın mücadelesinin kilometre taşlarından biridir. İlk kez 1857 yılında daha iyi çalışma koşulları ve erkeklerle eşit haklar için yürüyen kadınlar, bugün de yine eşit haklar, eşit yaşam koşulları ve artık erkek şiddetine maruz kalmamak için yürümektedir. Görüyoruz ki, mücadelemiz büyüdükçe, sesimiz daha çok duyuldukça, bunu bastırmak için kullanılan yöntemler de ağırlaşmaktadır.

Gerek Türkiye’de gerekse dünyada, toplumsal cinsiyet rolleri hayatın her alanını işgal etmiştir. Kadını eve

hapsetmek isteyen bu yaklaşım evde, işte ve sokakta kanıksanmıştır. Kadınların büyük mücadeleleri neticesinde “erkeklerle göre tanımlanan kadın” yerine “bağımsız kadın” bakışı oluşturulmuş, ancak “ikinci cins – kadın” mantığını yeniden oturtmaya çalışan bir zihniyetle karşı karşıya kalınmıştır. Bu zihniyet, ülkemizde kadınlara uygulanan baskı ve şiddetin günden güne artan boyutlara ulaşmasına neden olmuştur.

Bu bakış açısına göre kadın, erkeğin iş bulamamasının sebebi olabilmektedir. İstihdam yaratmakla yükümlü

olan devlet, eksiğini örtbas etmek için kadınları suçlamakta, bu yolla erkeği kışkırtmakta, kadın düşmanı bir toplum yaratmaya çalışmaktadır. Zorlaşan yaşam şartlarının altında, tıpkı kadın gibi, ezilmekte olan erkek de zaten öfkesini yönlendirecek bir hedef aramaktadır.

Yine aynı mantığa göre kadın, maruz kaldığı taciz / tecavüz olaylarında "kışkırtıcı / müsebbip" olarak görülebilmektedir. Zaten yeterince mağdur olmuş bir kadın, salt cinsiyetinden ötürü ikinci bir kez daha mağdur edilmekte, mahremiyetinden tutun da güvenilirliğine kadar maddi – manevi her açıdan sorgulanmakta, varlığı didiklenmektedir. Bu süreçte, mağdur edenin mağdur olan kadar bile sorgulanmadığı açık seçik ortadadır. Kamu kurumlarında, özel sektörde, demokratik kitle örgütlerinde, kısacası kadının sokağa çıkmasını gerektiren her alanda yaşanan taciz ve tecavüz olayları hasıraltı edilmektedir.

Yargı kararları, kadının taciz ve tecavüzden kendini korumasını bir "görev" olarak tescillemişken, erkeğin kadına fiziksel ve ruhsal zarar vermekten men edilmesi gerektiği unutulmaktadır. Ayrıca belirtilmelidir ki, son yıllarda pek çok kadın aldığı tehditlerden ötürü koruma istemiş, gerekli bildirim ve başvurularda bulunmuş ancak buna rağmen yaşamından olmuştur. Bu kadınları korumakla "görev"li olan birimler, yine kendi hatalarını örtmek için yükü kadının omuzlarına atmaktadırlar. Bizler kadınlar olarak bunu kabul etmiyoruz. Öldürülen, taciz ve tecavüze uğrayan, ayrımcılığa maruz kalan hiçbir kadın yalnız değildir, bu mücadele hepimizin.

Cinsiyetçi politikaların çok açık şekilde okunabildiği ana akım medyada bu zihniyetin yansımaları çok yoğun bir şekilde gözlenebilmektedir. Mağdur kadınların suçlu gibi gösterilmesi, muhalif kadınların mevcudiyetlerinin ve insani değerlerinin sorgulanması, kadına "kadınlık görevleri"nin hatırlatılması, tecavüz haberlerinde mağdurun mahremiyet haklarının ihlal edilmesi, bir kanıt dahi sunulmadan sadece üretilmiş toplumsal cinsiyet rollerine uygun fikirler / suçlamalar öne sürülmesi, kullanılan dilin eril olması ve üslupta seviyenin günden güne düşmesi tüm gazetecileri meslek etiği konusunda yeniden düşündürmelidir. Bu tür haberler yapan, yazılar yazan gazeteciler istifaya zorlanmalıdır.

Sokakta, evde, iş yaşamında, medyada ve toplumun genel görüşü içerisinde her fırsatta kadınlık değerleri ayaklar altına alınmaktadır. Kadın düşünemeyen, üretemeyen, estetik değerler dışında var olamayan ve

erkeğin tanımlamasına / himayesine her daim ihtiyaç duyan bir varlık olarak tarifiilmektedir. Üstelik bu yaklaşım, salt feodal bağların hala çok kuvvetli olduğu alanlarda değil, kurtarılmış bölge olarak nitelendirilen kentsel yaşam alanında da kendini artık oldukça kuvvetli biçimde göstermektedir. Kadınlar, kent hayatında sistemin çarkları arasında -toplumun tüm kesimleri gibi- ezilirken, bir de mevcut ataerkil kapitalist sistemin getirisi olan ve günden güne dozu artan fiziksel ve psikolojik şiddete maruz kalabilmektedirler.

Kadın emeği, düzen içerisinde her gün biraz daha fazla sömürülmektedir. Geçtiğimiz ay, tüm ezilenlerin tepkisine rağmen çıkarılan torba yasa ile getirilen "esnek çalışma", "uzaktan çalışma" gibi kavramlar da halkın tüm kesimleri gibi kadınların da daha fazla sömürülmesi ve güvencesizleştirilmesine sebep olacaktır. Her zaman olduğu gibi hem evde hem çalışma yaşamında iki kere ezilen kadın için yük her geçen gün daha da ağırlaşmaktadır. Ve buna direnen, bu haksızlığa karşı sesini yükselten kadınlar ise yine cinsiyetleri üzerinden yıpratılmaya çalışılmaktadır. Son dönemde, çeşitli toplantılar ve yürüyüşler aracılığıyla demokratik haklarını kullanmak isteyen, eylemlere katılımlarıyla fikirlerini ortaya koymaya çalışan kadınlar medyada çirkin dil ve üsluplarla eleştirilmiş ve toplum önünde baskı altına alınarak fikirleri çürütülmeye çalışılmıştır.

Açıkça görülüyor ki tüm bu saldırılar "münferit" değil "sistematik"tir.

Yine de bütün bunlar yaşanırken, biz kadınlar evlerine kapanmak yerine sendikal mücadelede ve hak mücadelesinde yerlerini almaya, Tekel, Novamed, Bericap, Numune, Ontex, SA-BA, Konveyör, Türk Patent gibi direnişlerde emekçilerin yanında olmaya devam ediyoruz.

Tüm bu sistemin bileşenlerine ve onun ürettiği toplumsal baskılara karşı birlikte mücadele ediyoruz ve boyun eğmeyi reddediyoruz!

Yaşamın her alanında, -evde, işte, sokakta, kamusal alanda, özel sektörde- emeğiyle mücadele eden tüm kadınların 8 Mart Dünya Kadınlar Günü kutlu olsun!

TMMOB Ankara İl Koordinasyon Kurulu
Kadın Komisyonu
8 Mart 2011

TMMOB 2. Kadın Kurultayı Öncesi Yerel Kurultaylar Devam Ediyor

TMMOB'nin Kasım ayında düzenlenecek Kadın Kurultayı öncesi ilk yerel kurultaylar gerçekleştirildi. Bodrum, Kocaeli ve Zonguldak Yerel Kurultayları 8 Mart Salı günü, Kahramanmaraş Yerel Kurultayı 10 Mart Perşembe günü, Mersin Yerel Kurultayı ise 12 Mart Cumartesi günü yapıldı.

Yerel kurultaylar, kadın üyelerin tanışma, dayanışma ve TMMOB organları içinde örgütlülüğünün güçlenmesi açısından da önemli bir adım oldu.

BODRUM Yerel Kadın Kurultayı

Bodrum'da 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nde gerçekleştirilen Yerel Kadın Kurultayı Bodrum Belediyesi Nurol Kültür Merkezi'nde düzenlendi. Kurultaya, TMMOB Yürütme Kurulu Üyesi Ayşegül Oruçkaptan da katılarak, açılışta bir konuşma yaptı.

KOCAELİ Yerel Kadın Kurultayı

Kocaeli'ndeki Yerel Kurultay, Mimarlar Odası Kocaeli Şubesi'nin tarihi taş binasında gerçekleştirildi. Açılış konuşmalarının ardından, belirlenen başlıklardaki tartışma konuları görüşmeye açıldı.

ZONGULDAK Yerel Kadın Kurultayı

Zonguldak'taki Yerel Kurultay 8 Mart 2011 tarihinde Zonguldak Maden Mühendisleri Lokali'nde geniş bir katılımı ile gerçekleştirildi. Zonguldak İl Koordinasyon Kurulu tarafından düzenlenen yerel kurultayın sekreteryasını Maden Mühendisleri Odası Zonguldak Şubesi üstlendi.

Açılış konuşmaları TMMOB Zonguldak İKK Sekreteri ve Maden Mühendisleri Odası Şube Başkanı Erdoğan Kaymakçı ile TMMOB Yürütme Kurulu Üyesi Berna Vatan'ın yaptığı Kurultay, Maden Mühendisleri Odası Zonguldak Şubesi Yönetim Kurulu Üyesi Ayşen Yavuzdoğan'ın Divan Başkanlığında 2 oturum halinde gerçekleştirildi.

KAHRAMANMARAŞ Yerel Kadın Kurultayı

Kahramanmaraş Yerel Kadın Kurultayı 10 Mart 2011 Perşembe günü Mimarlar Odası Kahramanmaraş Temsilciliği'nde yapıldı. Sütçü İmam Üniversitesi Kadını Güçlendirme, Sorunlarını Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdürü Prof. Dr. Gülat Çağlar, Kahramanmaraş İl Özel İdaresi Yol ve Ulaşım Hizmetleri Müdürü Sermin Ünsal ve Mimarlar Odası Kahramanmaraş Temsilciliği Yönetim Kurulu Üyesi Pelin Şipar Çaylı'nın konuşmacı olduğu kurultayda, "çalışma hayatında kadın" konulu bir film gösterimi de gerçekleştirildi.

MERSİN Yerel Kadın Kurultayı

Mersin Yerel Kadın Kurultayı 12 Mart Cumartesi günü Akdeniz Belediyesi Konferans Salonu'nda düzenlendi. TMMOB Yönetim Kurulu Üyeleri Fatma Berna Vatan, Ayşegül Oruçkaptan ve Ayşe Işık Ezer'in de katıldığı kurultayda, belirlenen ana başlıklar üzerine oturumlar gerçekleştirildi.

Yerel kurultaylarda verilen önergeler ve kararlar Kasım ayında Ankara'da gerçekleştirilecek TMMOB Kadın Kurultayı'na taşınacak.

Binalarda Enerji Kullanımı ve Enerji Verimli Bina Tasarımı Eğitim Programımız 20 Mart 2011 tarihinde gerçekleştirildi.

Doç. Dr. Arzu Gönenç Sorguç tarafından ;

- Sürdürülebilirlik, yeni teknolojiler ve mimarlık: genel bakış
- Mimarlıkta bütünleştirme fikri sürdürülebilirliğe ilk adımlar
- Endüstriyel sistemler ve mimarlığın matematiği ya da matematikselleşmesi
- Enerji ve sürdürülebilirlik için temel kavramlar
- Isıl kütle ve mimarlıktaki uygulamaları
- Yapı elemanları ve sürdürülebilir tasarım
- Tasarım ve sürdürülebilirlik olarak 7 konu başlığı altında görsel ağırlıklı örneklerle desteklenerek aktarılan eğitim programına 25 kişi katıldı.

Binalarda Enerji Kullanımı ve Enerji Verimli Bina Tasarımı Eğitim Programımızın Mayıs ayı içinde yeniden açılması planlanmaktadır.

Semt Temsilciliği Toplantıları Devam Ediyor

Mimarlık yeni bir yaşamı tasarlamak ve insan olduğunu hissederek yaşamaktır. Oysa bizler uzun süredir bizim için tasarlanmış hayatları yaşıyoruz. Bir işimiz varsa eğer evimizden çıkıyoruz, hızla merdivenleri iniyoruz, bir otobüse ya da arabamıza binerek, hızlıca işimize ulaşmaya çalışıyoruz. İşimizde gün boyu işimizi bitirmeye çalışıyor, bazen öğlen yemeği yemeyi unutuyoruz. O gün kaptırırsak kendimizi, yan masadaki iş arkadaşımızla saatlerce konuşmuyor, bilgisayar karşısında işimizi yetiştirmeye çalışıyoruz... Çiziyoruz, okuyoruz yazıyoruz... Hiç sesimizi çıkartmadan dostlarımızla mail aracılığı ile ya da diğer internet araçları ile haberleşiyoruz. Akşam işten çıkıp eğer kendimize bonus verip bir program yapmışsak ne ala. Eğer yoksa aynı yolun yolcusuyuz, işten çıkıyoruz evimize gidiyoruz ertesi gün çalışabilmek için enerji topluyoruz... Sahi biz bu kentte yaşıyor muyuz? Kim tasarladı bu yaşantıyı bize?

Oturduğumuz mahallenin her sokağını gözü kapalı biliyor muyuz? Kaç kişi oturur bizim mahallede, kaç mimar vardır bu sokakta, tanışsak ve yaşadığımız bu yerler için kendi yaşamımızı tasarlamak için birer adım atsak...

TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi olarak yeni bir proje başlattık. Semtlerde mahallelerde mimarlarla toplanarak, tanışarak aynı mahallede sosyal hayatı paylaşmayı, mahallemizi yaşanılır hale getirmeyi hedefleyerek, semt ölçeğinde mahalle temsilcilikleri oluşturuyoruz.

Siz bize gelmediniz biz size geliyoruz... Bir akşamınızı bize ayıracağınız inancıyla... Neler yapabiliriz sorusuna cevap aramak için sizleri semt temsilcilikleri toplantılarına davet ediyoruz.

Ümitköy Mahallesi (Yaşamkent,Türkkonut)

Tarih : 8 Nisan 2011 Cuma

Saat : 18.30

Yer : Elele Sanat Galerisi

Ahmet Taner Kışlalı Mah. Eston I Sitesi
2855.sok.D Blok 1-2 Çayyolu(son durak)

Birlik-Kırk konaklar-Sancak Mahalleleri

Tarih : 29 Nisan 2011 Cuma

Saat : 18.30

Yer : Daha sonra bilgilendirilecektir.

Kendi mahallelerinde toplantı yapmak isteyen üyelerimiz Şubemiz ile iletişime geçebilirler.

İşyeri Temsilcilikleri Ücretli Çalışan Mimarlar Koordinasyon Komisyonu Çalışmaları Devam Ediyor

Kamuda, özel sektörde ve üniversitelerde ücretli çalışan mimarların, mesleki özlük haklarının geliştirilmesi ve bilgi birikimlerinin ortamla paylaşılması ve örgüt içi demokrasinin işyerlerindeki yapılanmaları haline gelmesinin sağlanması amacıyla başlatılan Özel Sektörde Ücretli Çalışan Mimarlar Komisyonu çalışmalarına devam ediyor.

TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi, kamuda 58, özel sektörde 15 ve üniversitelerde 5 olmak üzere 78 kurumda İşyeri Temsilciliği oluşturmuştur.

41.Dönem çalışma programı kapsamında özel sektörde ücretli çalışan mimarların sosyal, mesleki hakları ve çalışma koşulları konusunda bilgilendirme toplantıları düzenlenmesi, ofislerin ziyaret edilerek işyeri temsilciliklerinin yaygınlaştırılması, iş hukukundan doğan hakların paylaşılması ve etkinlikler yer almaktadır.

Bu kapsamda Komisyon, ilk etkinliğini **23 Mart 2011** tarihinde **Prof. Dr. Aziz Konukman** ve **Avukat Gökçe Bolat**'ın konuk olduğu söyleşi ile gerçekleştirmiştir. Konuşmacılar, söyleşiye katılanların çalışma koşulları hakkındaki yoğun soruları ile karşılaştı. Ücretli çalışanların sorunları konusunda kapsamlı çalışmaların gerekliliği böylece bir kez daha ortaya çıktı.

Ücretli çalışan mimarlara yönelik www.ucretli.mimarlarodasiankara.org web adresi oluşturularak bir tartışma ortamı yaratılması ve etkinlik takvimi oluşturulması çalışmaları devam etmektedir.

KENT VE ÜLKE GÜNDEMİ

Onikinci Ulusal Sosyal Bilimler Kongresi'ne Çağrı

1. Türk Sosyal Bilimler Derneği, Onikinci Ulusal Sosyal Bilimler Kongresi'ni 14-16 Aralık 2011'de, Ankara'da ODTÜ Kongre ve Kültür Merkezi'nde düzenlemeyi kararlaştırmıştır.

2. Onikinci Ulusal Sosyal Bilimler Kongresi'ne, her zaman olduğu gibi, sosyal bilimlerin çeşitli disiplinlerinde bildiriler sunulabilecektir. Katılımcılar kendi uzmanlık alanları içinde herhangi bir konuyu seçmekte serbesttirler. Bu temel ilkeyle birlikte, Onikinci Kongre'de dünyada ve Türkiye'de siyasi, iktisadi ve toplumsal nitelikli krizleri bütünsel olarak çözümlemeyi hedefleyen bildirilerin sunulması arzu edilmektedir.

3. Onikinci Ulusal Sosyal Bilimler Kongresi'nde bildiri sunmak isteyenlerin **en çok 250 kelimelik bildiri özetlerini** (1A4 sayfasını geçmeden) en geç **1 Haziran 2011'e** kadar Derneğimizin *t.s.b.d@superonline.com* adresine elektronik postayla göndermeleri gerekmektedir.

4. Kongre Düzenleme Kurulu tarafından yapılacak değerlendirmenin sonuçları bildiri sahiplerine elektronik postayla bildirilecektir.

5. Onikinci Ulusal Sosyal Bilimler Kongresi'ne sunulması kararlaştırılan bildiri metinlerinin **1 Ekim 2011'e** kadar, Derneğimizin *t.s.b.d@superonline.com* adresine elektronik postayla göndermeleri gerekmektedir.

6. Onikinci Ulusal Sosyal Bilimler Kongresi ile ilgili güncellenmiş bilgilere <http://www.tsbd.org.tr> adresinden ulaşılabilir.

Tüm sosyal bilimcilere duyurulur. Onikinci Ulusal Sosyal Bilimler Kongresi'ne yaygın bir katılımın sağlanması için ilgi ve desteğinizi bekler, saygılarımızı sunarız.

**Türk Sosyal Bilimler Derneği
Yönetim Kurulu**

Metropole Doğru

TÜİK verilerine göre Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) ile hesaplanan 2010 yılı Türkiye nüfusu 1.161.676 kişi artmıştır. Nüfus artışı ile beraber toplam nüfus **73.722.988 kişiye ulaşmıştır**. Türkiye illere göre yapılan adrese dayalı Nüfus sayımı verilerine bakıldığında Ankara Nüfusu son nüfus sayımına göre artış gösteriyor. 2010 yılı sonuçlarına göre 81 ilden 53 ilin nüfusu artarken 28 ilin nüfusu azaldı. Nüfusu artan ve artmaya devam eden illerden biri de Ankara. 5 milyonu işaret eden Ankara nüfusu ilçe merkezlerinde de yoğunluk gösteriyor.

Son verilere göre, Türkiye'deki toplam nüfusun % 76,3'ü il ve ilçe merkezlerinde, % 23,7'si belde ve köylerde yaşıyor. Toplam nüfusun % 18'i en kalabalık metropollerden İstanbul'da yaşarken, bu kalabalığı takip eden şehir ise Ankara görünüyor. Toplam nüfusun %6,5'i Ankara'da yaşıyor. Ankara nüfusunda 2010 yılı sonu ile, diğer yıllara göre artış gözleniyor.

Gençlik Parkı Göl Gazinosu'nu Yeniden Hayata Kazandırmak Üzere Çalışmalar Başladı.

Gençlik Parkı 1941 yılında halka açıldı. 65 yıl sonra 2006 yılında başlayan yıkımlarla Ankara'nın bir dönemine daha kazma darbesi vuruldu. O dönemden bugüne sadece "Göl Gazinosu"nun binası kaldı.

Gençlik Parkı içinde yer alan eskinin Göl Gazinosu uzun yıllar aralarında Zeki Müren, Behiye Aksoy, Mustafa Sağyaşar gibi ünlü isimlerinde bulunduğu sanatçıların programlarına mekân oldu. Göl Gazinosu daha sonra Ankara Belediyesi Nikah Salonu olarak kullanılmaya başlandı ve binlerce Ankaralının anılarında yer aldı.

Büyükşehir Belediyesinin kurulmasından sonra salon ortadan ikiye bölünerek Çankaya ve Altındağ Belediyelerinin nikâh salonları olarak hizmet verdi. Çankaya ve Altındağ nikah salonlarının yeni yapılarına taşınmasından sonra da "Göl Gazinosu" yalnızlığa terk edildi. Bir müddet sonra da bina Kültür Bakanlığı'nca Sanat Kurumu'na (eski Sanatsevenler Derneği) tahsis edildi. Gençlik Parkında 2006 yılında başlayan yıkımlar ve yeni düzenlemeler sırasında yıprandı, elektriği ve suyu kesildi, yangınlar çıktı ve sonunda bir harabeye dönüştü. Sanat Kurumu bu ortamda faaliyet göstermeye çalışıyor ve ilgi bekliyor.

Sanat Kurumu'nun ilgisi ile birlikte Mimarlar Odası Ankara Şubesi de Göl Gazinosunu kurtarmak için kolları sıvadı. İki kurumun ortak çalışmalarıyla Ankara kentine bir kültür ve sanat yapısı olarak kazandırılmasına yönelik çalışmalar devam ediyor.

TMMOB'dan Çevre ve Orman Bakanlığı'na Gazi Tesisleri Alanı ile İlgili Yazı Gönderildi

"Orman Genel Müdürlüğü Gazi Tesisleri Alanında 1. Derece Doğal ve Tarihi Sit Alanı Koruma Amaçlı İmar Planı" çalışmaları ile ilgili olarak yapılacak "Halkın Katılımı" toplantısı için Çevre ve Orman Bakanlığı Orman Genel Müdürlüğü'nden gelen yazı üzerine, TMMOB 23 Mart 2011 tarihinde yanıt gönderdi.

ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI

Orman Genel Müdürlüğü'ne

İlgide kayıtlı yazı ile "Orman Genel Müdürlüğü Gazi Tesisleri Alanında 1. Derece Doğal ve Tarihi Sit Alanı Koruma Amaçlı İmar Planı" çalışmalarına ilişkin olarak 24.03.2011 tarihinde 2. Halkın Katılımı Toplantısının düzenleneceği belirtilmekte ve bir temsilcinin görevlendirilmesi talep edilmektedir.

Tarafınızca yürütülen halkın katılımı toplantılarına ilişkin 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun "Sit alanlarında geçiş dönemi koruma esasları ve kullanma şartları ile koruma amaçlı imar plânı" başlıklı 17'nci maddesinde ".....Belediyeler, valilikler ve ilgili kurumlar söz konusu alanda ilgili meslek odaları, sivil toplum kuruluşları ve plândan etkilenen hemşerilerin katılımı ile toplantılar düzenleyerek koruma amaçlı imar plânını hazırlatıp,

incelenmek ve sonuçlandırılmak üzere koruma bölge kuruluna vermek zorundadır. ..."hükmü yer almaktadır.

Ayrıca "Koruma Amaçlı İmar Planları ve Çevre Düzenleme Projelerinin Hazırlanması, Gösterimi, Uygulaması, Denetimi, Müelliflerine İlişkin Usul ve Esaslara Ait Yönetmelik"ın Plan Hazırlama Esasları başlıklı 6'ncı maddesinde koruma amaçlı imar planlarının hazırlanmasına ilişkin temel ilkeler tanımlanmıştır. 6'ncı maddenin (f) bendinde:

".....f) Plan hazırlama süreci içerisinde idarelerce plan yapılacak alanda ilgili meslek odaları, sivil toplum kuruluşları, üniversitelerin ilgili bölümleri, koruma alanı içinde yaşayan hane halkları ve faaliyet gösteren işyeri sahipleri ve etkilenen hemşerilerin katılımı ile plan kararlarının oluşturulmasından önce sorunlar, olanaklar, vizyon, hedefler, araçlar, stratejilerin oluşturulması üzerine ve taslak planın oluşturulmasından sonra taslak planın görüşülerek koruma bölge kuruluna sunulacak son şeklini alması için asgari iki toplantı düzenlenir.

Bu toplantıların halka duyurusu idarece köyler ve belde belediyelerinde mahalli anonslar ve ilan panoları ile, büyükşehir olmayan belediyelerde mahalli anonslar, ilan panoları ve yerel yazılı yayın kuruluşları aracılığıyla, büyükşehir belediyelerinde ise koruma alanında mahalli anonslar, ilan panoları, yerel yazılı ve görsel medya kuruluşları aracılığıyla yapılır. Ayrıca bu toplantılar ilgili meslek odalarına, üniversitelerin ilgili bölümlerine ve sivil toplum kuruluşlarına idarece toplantılardan onbeş gün önce toplantılara ait dokümanlar ve gündem yazılı olarak da bildirilir. Bu toplantılarda dile getirilen görüşler toplantıya katılan ilgili kurum, kuruluş ve kişilerce ayrıca yazılı olarak idarelere sunulur. Bu görüşlerin belirtildiği tutanaklar koruma bölge kuruluna sunulmak üzere koruma bölge kurulu müdürlüğüne iletilir. Müdürlük bu tutanakları arşivleyip, saklamakla sorumludur....." düzenlemesi getirilmiştir.

Yukarıdaki belirtilen mevzuat hükümleri doğrultusunda; koruma amaçlı imar planına ilişkin halkın katılımı toplantılarının mülk sahibi tarafından değil, koruma amaçlı imar planını onaylamakla sorumlu idare (valilik, büyükşehir belediyesi veya ilçe belediyesi) tarafından düzenlenerek, toplantının halka

duyurusunun belirtilen usuller çerçevesinde yapılması ve on beş gün öncesinden toplantıya ait dokümanların ve gündemin yazılı olarak bildirilmesi gerektiği açıktır.

Ancak tarafınızdan "Orman Genel Müdürlüğü Gazi Tesisleri alanında 1. Derece Doğal ve Tarihi Sit Alanı Koruma Amaçlı İmar Planı" çalışmalarına ilişkin olarak 04.03.2011 tarihinde düzenlenen 1. Halkın Katılımı Toplantısının yukarıda yer verilen yasal düzenlemelerle belirlenen amaca ve belirtilen toplantı usulüne uygun olarak gerçekleştirilmediği tespit edilmiştir. Bu tespitlerimiz 1. Halkın Katılımı Toplantısına katılan Birliğimiz gözlemcisi tarafından da toplantıda sözlü olarak belirtilmiştir.

Atatürk Orman Çiftliği alanının bütünlüğü açısından tartışılmaz öneme sahip bir noktada bulunan Orman Genel Müdürlüğü Gazi Tesisleri alanının konumu itibarıyla Ankara kenti için gerek tarihi, gerek doğal, gerekse açık-yeşil alan sistemi açısından vazgeçilmez önemi göz önüne alınarak koruma amaçlı imar planının iptaline yol açılmaması, kamu zararının oluşmaması için;

Yasa hükmünde açıkça belirtildiği şekilde;

1. Toplantının plan kararlarının oluşturulmasından önce belirlenen "sorunlar, olanaklar, vizyon, hedefler, araçlar, stratejilerin görüşe sunulması",

2. Toplantının da "taslak planın koruma bölge kuruluna sunulacak son şeklini alması için görüşe sunulması"

TMMOB Örgütlülüğüne: TMMOB Mitingi 15 Mayıs'ta Ankara'da

Sevgili Arkadaşlar;

Haklarımız için, geleceğimiz için, halkımız için, ülkemiz için 15 Mayıs 2011 Pazar günü Ankara'da TMMOB Mitingi'nde buluşuyoruz.

Sevgili Arkadaşlar;

Birliğimize bağlı on dokuz Odamızın Yönetim Kurulu Başkanı dedilear ki:

"Türkiye, önemli bir tarihsel süreçten geçmektedir. 24 Ocak 1980 kararlarından bu yana uygulanan neo-liberal dönüşüm programı, AKP iktidarıyla doruğuna ulaşmıştır. Öyle ki ekonomide, toplumsal dokuda, siyasal süreçlerde, çalışma yaşamı ile temel hak ve özgürlüklerde gerçekleşen tahribat ile AKP'nin dikta özlemi el ele gitmektedir. Hükümetin tüm ekonomik program, siyasi icraat ve operasyonları bu yöndedir. AKP iktidarı, kamu idari yapısı ve siyasi üstyapı ile ekonomik sosyal yapıyı kamuyu piyasaya hizmet eder hale getirmiş; sosyal devlet ve kalkınma paradigmasına son ve en güçlü darbeleri indirmiştir.

"Büyüme" sorunları, büyük dış ticaret açıkları, ülke borç ve faiz ödemelerinin yüksekliliği, gelir dağılımında oluşan uçurum, çalışanlar üzerindeki haksız vergi artışları, kamu yatırımlarının azaltılması, özelleştirmeler, verimlilik artışlarına karşın istihdamda yaşanan gerileme, yaygınlaşan işsizlik ve yoksulluk, güvencesiz çalışma biçimlerinin yaygınlaşması; inşaat, sanayi, tarım, doğa, çevre, enerji, maden, sağlık, eğitim, ulaşım, işçi sağlığı ve güvenliği ve hizmet sektörlerindeki olumsuz gelişmeler Türkiye'yi sarmış bulunmaktadır.

Bütün bu gelişmeler, mühendislik, mimarlık, şehir plancılığı uygulamaları ve eğitiminde de büyük tahribata yol açmış ve nitelikli işgücü olan mühendis, mimar ve şehir plancılarının işsizlik oranını artırmıştır. Mühendisliğin sanayi, tarım, kent ve toplum yaşamına yönelik, bilimsel teknik temellerdeki kamusal-toplumsal hizmet niteliği aşındırılmıştır. Sanayi, çalışma yaşamı, işçi sağlığı ve güvenliği, yapı denetimi, imar, tarım, gıda, madencilik, orman, su kaynakları, enerji, çevre ve kentleşme ile ilgili yasalar ve yönetmelikler, anayasal mesleki kuruluşlar olan mühendis, mimar şehir plancıları odalarının önerilerinin aksi doğrultuda düzenlenmektedir.

Örgütümüz TMMOB ve ülkemizin diğer yüz akı meslek kuruluşlarının kamu ve toplum yararı doğrultusundaki fonksiyonları ile idari, örgütsel, mali yapı ve seçim sistemlerini değiştirmeye yönelik yasa ve uygulama

hazırlıkları iktidarın gündemindedir. AKP iktidarı dönemindeki serbestleştirme, ticarileştirme yönündeki yasa ve mevzuat değişiklikleri ile tüm toplumu ve ilerici meslek kuruluşlarını otoriter bir yapı içinde teslim alarak dönüştürme çabaları, örgütümüzün de kapısına gelmiş dayanmıştır. Kamusal alanı büyük oranda tasfiye eden AKP'nin alternatif örgütlenme formu olan iktidar yandaşı "sivil toplum kuruluşu" yapıları, hedeflenen neo liberal tekelleri otoriter projeksiyonla uyumludur.

AKP iktidarının yasama ve yargının yanı sıra diğer devlet organları, güvenlik güçleri, üniversiteler, bilim kurumları ve medyayı baskı ve zor yöntemleriyle hakimiyeti altına alma çabaları İslami ideolojinin yaygınlaştırılmasını da amaçlamakta; Kürt sorunu ise Kürt-İslam sentezi ile kuşatılmaya çalışılmaktadır.

Mühendisler kendi uzmanlık alanlarında iş yapamaz hale getirilmekte; kamu sağlığı ve güvenliği iş sahibinin insafına bırakılmaktadır. Kamu eliyle yürütülmesi gereken hizmetlerde hızla taşeronlaşma süreci yaşanmaktadır.

Örgütümüzün bütün bu baskıcı dalga ile demokrat, yurtsever, toplumcu meslek kuruluşlarını etkisiz kılma çabalarını birlikte değerlendirerek, bir bütün olarak refleks vermesi gerekmektedir.

İçinde bulunduğumuz koşullar etkili bir mücadele verilmesini gerektirmektedir. Tarih bizi göreve çağırmaktadır. Örgütümüz bir yandan emek ve meslek örgütleriyle olumlu ilişkilerini geliştirip merkezi ve yerel düzeylerde mücadele çizgisini sürdürürken, kendi bağımsız çizgisi içinde, toplumsal muhalefetin önemli bir gücü olduğunu göstermeli; meslek-meslektaş-ülke-kamu-halk yararı bütünlüğünde, yaşamın tüm alanlarını kapsayan tepkileri ve istemlerini birlik ruhuyla haykırmalıdır. Mevcut konjonktür buna çok uygundur.

Yukarıda özetle belirttiğimiz gerçek ve gerekçelerden hareketle, örgütümüzün merkezi bir miting örgütlemesini öneriyoruz."

Evet, Sevgili Arkadaşlar;

Oda Yönetim Kurulu Başkanlarımızın tespitleri ve gerekçelerinden hareketle; Yönetim Kurulumuz son toplantısında, başta mühendis, mimar ve şehir plancılarının haklarını ve mesleğimizin onurunu savunmak; eşitlik, özgürlük, bağımsızlık, demokrasi, bir arada yaşama taleplerimizi ve ülkemizin geleceğine yönelik sözlerimizi topluca ifade etmek üzere Ankara'da TMMOB Mitingi yapma kararı aldı.

15 Mayıs 2011 Pazar günü Ankara'da hep birlikte gerçekleştireceğimiz TMMOB Mitingi'nde buluşmak üzere.

Hepimize kolay gelsin.

Mehmet Soğancı

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

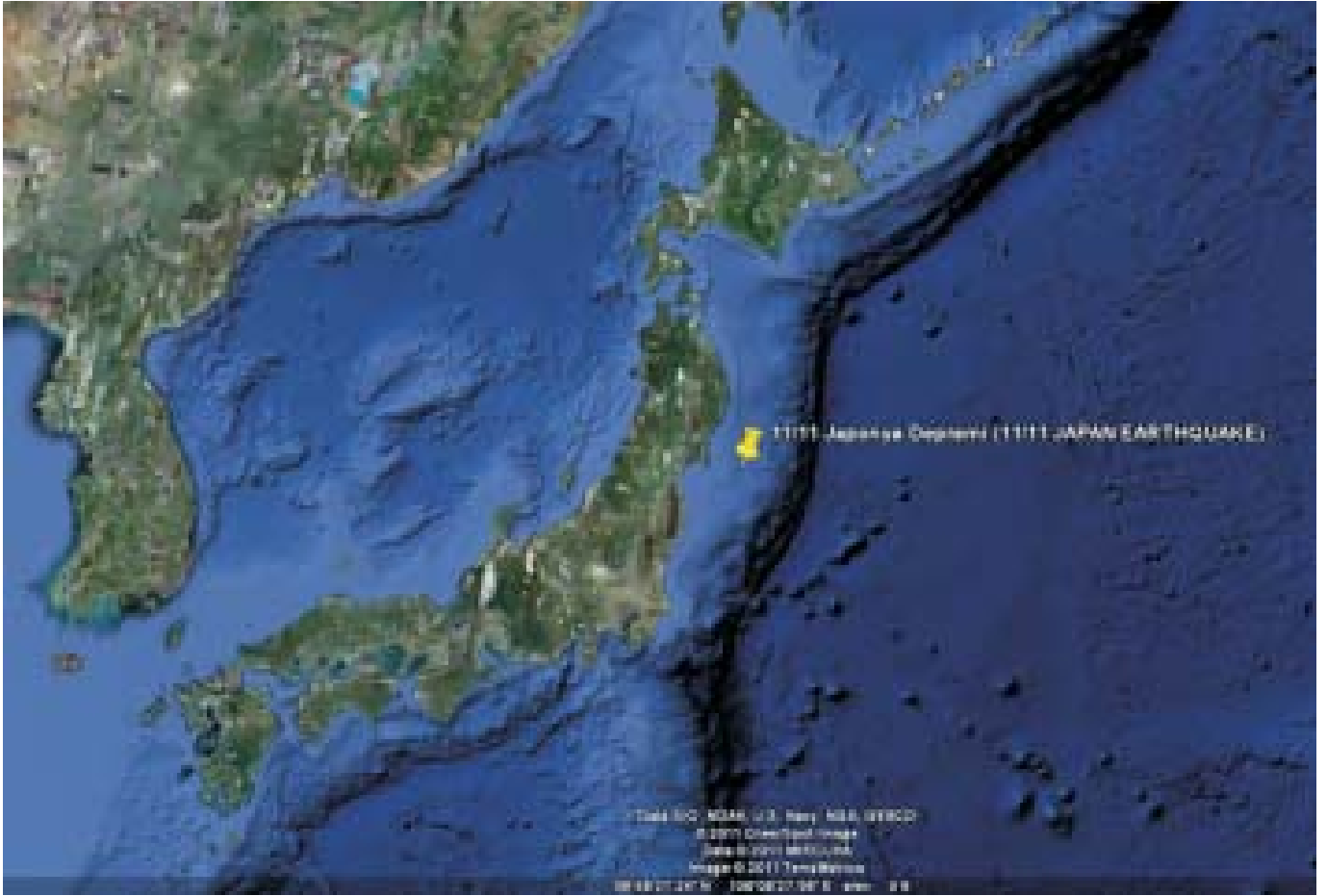
11 Mart 2011 Japonya Depreminin İzleri ve Hatırlattıkları Üzerine Bir Tartışma

Ali Tolga Özden

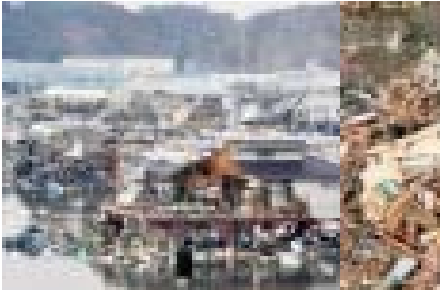
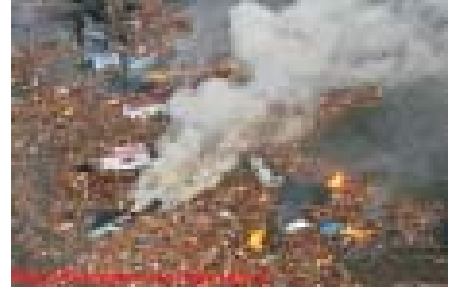
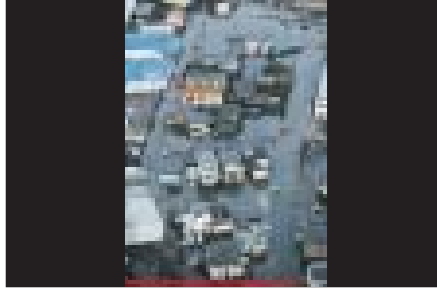
11 Mart 2011 Cuma sabahına uyandığımızda Japonya'dan gelen deprem haberi ile sarsıldık. Japon deprem tarihinde aletsel olarak ölçülebilen (*son 130 yılın*) en büyük, dünyanın ise beşinci büyük depremi ile yani Rihter ölçeğine göre 9.0 büyüklüğünde bir depremle sarsılan Japonya asıl hasarı depremin yol açtığı Tsunami ile yaşadı. Bu büyük trajedi için tüm Japon halkına geçmiş olsun dileklerimizle en büyük üzüntülerimizi bildiriyoruz.

Japonya'da yaşanan deprem belki de bir çok kimse için sürpriz olmamıştır çünkü Japon coğrafyasının

dünyadaki en büyük depremlerin %20-30 gibi bir oranına ev sahipliği yaptığı ve her yıl şiddetli en az bir deprem yaşadıkları bilinmektedir. Ülkenin özellikle Kuzey bölgelerinde geride kalan 3,500 yıl boyunca çok ciddi depremler yaşandığı yönünde önemli bulgulara rastlanmaktadır (*Associated Press, 21/03/2011*). Örneğin Hokkaido Adasının kuzey kesimlerinde toprak katmanlarından elde edilen ipuçlarında bölgenin, en sonuncusu 17. Yüzyılda olmak üzere birçok kez 9 metreye ulaşan tsunami etkisinde kaldığı düşünülmektedir. Yine aynı şekilde 11 Mart depreminin vurduğu Sendai kentinin zemininde yapılan daha önceki

Japonya Coğrafyası ve 11 Mart 2011 Depreminin Merkez Üssü. **Kaynak:** © Google Earth, Mart 2011

11 Mart 2011 Japonya Depremi ve Tsunami Etkisi. **Kaynak:** © <http://fotogaleri.hurriyet.com.tr>

araştırmalarda Milattan Önce (M. Ö.) 869 yılında 1.000 kişinin ölümüne neden olan ve kıydan içeri 3 kilometre kadar giren bir tsunaminin izlerine rastlanmıştır (Associated Press, 21/03/2011).

Buna rağmen Japonya'da 11 Mart depremin yol açtığı hasar ve yüksek can kaybı bir anlamda öngörülerin üzerinde olmuştur. Bu yazının hazırlandığı sırada Japonya'dan gelen can kaybı sayısının on bin (10.000)'i aştığı ve on beş bin (15.000)'in üzerinde insanın ise kayıp olduğu bildirilmektedir. Dünyada depremlere ve depremlerin yol açabileceği her türlü hasar riskine karşı en bilinçli ve en hazırlıklı ülkelerin başında gelen Japonya'nın bu depremde karşılaştığı hasar ve can kaybı gerçekten düşündürücüdür.

Bununla birlikte bizleri Türkiye özelinde asıl düşünceye sokan ve endişelendiren ise Japonya'nın tüm teknoloji, deneyim ve hazırlığına rağmen böylesine büyük bir doğa olayı karşısında adeta çaresiz kalmasıdır, çünkü Türkiye'de olma olasılığı yüksek bir kentsel depremde nasıl bir sonuç ile karşılaşacağımız konusu çok ciddi soru işaretleri taşımaktadır. 11 Mart Japonya Depremi bize hem geçmişte yaşadığımız 17 Ağustos Marmara Depreminin acılarını ve kayıplarını hem de başta İstanbul olmak üzere her an Türkiye'nin önemli bir kentsel yerleşim alanını vurması beklenen depremi hatırlatmıştır. Dolayısıyla 11 Mart 2011 felaketini yaşayan Japon halkını belki de en yakından anlayan, acılarını paylaşan ve kendi geleceği için endişelenen toplumumuz için bu depremde de çıkartılması gereken önemli dersler vardır. Ancak daha da önemlisi merkezi

ve yerel yönetimlerin bu depremde çıkartması gereken çok önemli ve çok acil dersler bulunduğuudur.

Öncelikle 1999 Marmara Depreminin üzerinden 12 yıl geçmesine rağmen gözlemlenen odur ki toplumumuz başta deprem olmak üzere genel olarak doğal afet tehlikeleri ve riskleri konusunda yeterince bilinçlendiril(e)memiştir. 17 Ağustos Marmara ve 12 Kasım Düzce (1999) Depremleri üzerinden geçen 12 yılda ülkemizde yaşayan vatandaşlarımız bir deprem öncesinde, anında ve sonrasında ne yapılacağı konusunda ne kadar bilinçli ve bilgilidirler? Bu konuda çok ciddi soru işaretleri bulunmaktadır. Ülkemizde yaşanan hafif ve orta büyüklükteki her deprem sonrası benzer manzaralar ile karşılaşmaktadır. İnsanlar panik halinde pencere ve balkonlardan atlayarak yaralanmakta, trafik keşmekeş olmakta, fısıltı gazetesi olarak nitelenen söylentiler paniği arttırmakta ve ne yaşandığı konusunda toplumu aydınlatacak bir bilgiye ancak saatler sonra ulaşılabilir. Bununla birlikte orta büyüklükteki pek çok depremde kaygı verici bir şekilde ülkemizde halen daha ciddi yapı hasarları ve kimi zaman da can kayıpları yaşanmaktadır. 1 Mayıs 2003 Bingöl Depreminin büyüklüğü Rihter ölçeğine göre 6.4 ve can kaybı 176 kişidir. Daha geçen yıl, 8 Mart 2010 tarihinde yaşanan Elazığ depreminin büyüklüğü ise Rihter ölçeğine göre 6.0 olup can kaybı 41 kişidir ve bu depremde yaklaşık sekiz bin (8.000) adet çeşitli tip ve büyüklükte yapı hasar görmüştür. Bu depremler daha çok kırsal alanlarda ve nüfusun yoğun olmadığı bölgelerde etkili olmasına rağmen önemli kayıplar verilmiştir. Dolayısıyla tüm bu örnekler toplum

Toplumların tüm afet risklerine karşı bilinçlen(diril)meleri, tehlike türleri ve bu tehlikelerin ortaya çıkarabileceği riskler karşısında, afet öncesinde - sırasında ve sonrasında nasıl davranabileceklerinin bilincinde olmaları gerekmektedir. **Şematik Gösterim** © A. Tolga Özden, Mart 2011 (Yararlanılan Grafik Kaynakları: <http://www.vektograf.com>, <http://media.photobucket.com>, <http://www.zimbio.com>, <http://www.cmdboats.com>, <http://www.longpassages.org>).

üzerindeki endişelerin neden yüksek olduğunun en canlı kanıtıdır. Türkiye'de bugün olabilecek Rihter ölçeğine göre 7.0 ve üzeri büyüklükte bir depremin büyük kentlerden birisini vurması durumunda karşılaşılabilecek manzara gerçekten çok ağır ve tahammül edilebilir bir manzara olmayabilir. Bu anlamda kentsel afetler karşısında risk azaltma ve hazırlık çalışmaları sadece bir kaç kurumun sorumluluğunda yürütülen yaklaşımlarla sürdürülemez ve başarılı sonuçlar alınamaz.

Özellikle Sanayi Devrimi sonrası karmaşıklaşan ve denetimi güçleşen her türlü üretim faaliyeti (*kentsel alanların üretimi başta olmak üzere*) karşısında ortaya çıkan yeni tehlike ve riskler kentsel alanların korunmasızlığını, kaotik yapısını beslemektedir. 20. Yüzyılın sonlarında ve 21. Yüzyılın hemen başında yaşanan, yoğun kentsel alanları da ciddi olarak etkileyen afetler (*Kobe Depremi - 1995, Gölçük ve Düzce Depremleri - 1999, Endonezya Depremi ve Tsunamisi - 2004, Katrina Kasırgası - 2005, Pakistan Depremi - 2005, Haiti Depremi - 2010, 11 Mart Japonya Depremi ve Tsunamisi - 2011 gibi*) de bu karmaşık yapının ve kontrol edilemeyen üretim faaliyetlerinin, dolayısıyla insan faaliyetlerinin sonucudur. Bu nedenle afet tehlike ve riskleri karşısında bilinçlenme ve hazırlık bütün toplumun sorumluluğu olmalı, toplumun bilinçlendirilmesi ve bilgilendirilmesi de merkezi ve yerel yönetimlerin öncelikli görevi olmalıdır.

Ankara'da kısa süre önce, 8-9 Mart 2011 tarihlerinde gerçekleşen yoğun kar yağışı sonrası yaşananlar aslında olası bir doğal afet durumunda büyük kentlerin tüm kurum ve kuruluşları ile birlikte bu afete nasıl tepki göstereceği, acil durumun nasıl yönetilebileceği yönünde ciddi sorunlara işaret etmektedir. İki gün süren kar yağışı sonucu Ankara halkı adeta yollarda ve evlerinde mahsur kalmış, bir yerden bir yere ulaşmak neredeyse imkansız hale gelmiştir. Oysa bu olumsuz durumun önceden meteorolojik veriler ile tespit edildiği ve en azından başkentin 24 saat öncesinde uyarıldığı bilinmektedir. Buna rağmen ortada ciddi olarak yönetilmekte başarısızlık gösterilmiş bir acil durum söz konusudur. Dolayısıyla, **Ankara'da yaşanan son kar felaketi ve acil durum yönetimindeki ciddi aksaklıklar ve ülkemizde son yıllarda yaşanan depremlerde ortaya çıkan vahim manzaralar 11 Mart'ta yaşanan Japonya deprem felaketi sonrası endişe ve korkularımızı daha da arttırmaktadır.**

Japonya'yı vuran deprem felaketi ile bir konu daha çarpıcı bir şekilde karşımıza çıkmıştır. Japonya'da faaliyet gösteren nükleer santraller bu depremden bir şekilde etkilenmiş, güvenlik tedbirleri çerçevesinde faaliyetleri durdurulmuş, hatta Fukushima'da bulunan

Daiçi nükleer santralinde arıza meydana gelmiş, bölgedeki on binlerce kişi tahliye edilmiş, santralde yaşanan radyoaktif sızıntı sadece afet bölgesini etkilememiş çevre ülkelerde de alarm zillerinin çalmasına neden olmuştur. Japonya'nın tüm deneyim ve imkânlarına ve depremin üzerinden haftalar geçmiş olmasına rağmen henüz daha santraldeki radyoaktif sızıntı tam olarak kontrol altına alınamamış ve yöredeki birçok tarım ve hayvancılık ürünü ile içme sularında insan sağlığını ciddi olarak etkileyecek radyasyon seviyeleri tespit edilmiştir. Tüm bu yaşananlar Türkiye'de kurulmak istenen nükleer santral gerçeğini ürkütücü bir şekilde tekrar hatırlatmıştır.

Ülke topraklarının %92'sinin ciddi deprem riski taşıdığı Türkiye'de özellikle nükleer santral kurmak için tercih edilecek yöreler olan Karadeniz, Ege ve Akdeniz bölgeleri (sırasıyla; Kuzey Anadolu Fay Hattı, Batı Anadolu Fay Hattı-Ege Grabeni ve Doğu Anadolu Fay Hattı üzerinde bulunmaktadır) deprem riskinin en yüksek olduğu bölgelerdir. Japonya gibi bu konuda dünyanın en gelişmiş teknolojisine sahip, en deneyimli ülkesinde bile deprem sonrası yaşanması muhtemel bir nükleer kaza riski varken ve bu gerçekleşmiş iken Türkiye'de kurulması planlanan nükleer santraller nasıl karşılanmalıdır? Her şeyden önce nükleer santralin inşası istenildiği kadar başarılı olsun deprem felaketi karşısında taşıdığı potansiyel risk her zaman yüksek bulunmaktadır ve bugün Japonya'da yaşananlar bunun en açık örneğidir. Bununla birlikte bir nükleer santralin sadece inşası değil aynı zamanda son derece tecrübeli bir ekip tarafından da işletilmesi çok önemlidir. Bu ekibin her türlü kaza ve doğal afet riskine karşı da deneyimli ve eğitilmiş olması şarttır. Bu deneyim ve eğitim ise birkaç sene içerisinde tamamlanabilecek kadar basit olamaz. Bu durumda fay hatları üzerine ya da çok yakınına ya da olası deprem etki alanına kurulması kuvvetle muhtemel nükleer santraller kendi başlarına potansiyel birer tehlike iken bir de olası bir afette bu santralleri işleten ekibin deneyim ve eğitim eksikliği de toplum için ciddi soru işaretleri oluşturmaktadır. Bununla birlikte basına ve kamuoyuna yansıyan haberler doğrultusunda Türkiye'nin bir nükleer santral kurulması için temel atma çalışmalarına kısa süre içerisinde başlayacağı yönünde merkezi yönetim açıklamaları kaygı verici olarak karşılanmaktadır. Merkezi yönetimin ve ilgililerin bu konudaki detaylı çalışmaları nelerdir, olası riskler tespit edilmiş midir, güvenlik önlemleri ne seviyede düşünülmektedir mutlaka kamuoyu ile çok açık bir şekilde paylaşılmalıdır.

Japonya'da yaşanan 11 Mart Deprem felaketi birçok

konuyu tartışmaya açmakla birlikte afet risk yönetimi ve risk azaltımı çalışmalarının kesinlikle bütüncül çalışmalar olması gerekliliğini çok net bir şekilde bir kez daha ortaya koymuştur. Afet risk azaltımı çalışmalarında gelecekte olması muhtemel afetler konusunda ciddi ngrlerde bulunulması ve en kötü senaryolara göre hazırlanılması gerekliliği de bu deprem sonrası bir kez daha anlaşılmıştır (*Japon adalarını tsunamiden koruyacak olan dalga setlerinin 6-8 metre yüksekliğinde dalgalara dayanabilecek şekilde tasarlanması ancak 9 büyüklüğünde ki depremin _ki böyle bir deprem büyüklüğü ile Japon coğrafyasında karşılaşma olasılığı düşünülmüş olmasına rağmen_ 10 hatta kimi yerlerde 14 metreye ulaşan dalga yükseklikleri oluşturması ile bu setlerin başarısız kalması gibi*). Deprem özelinden bakılacak olunursa, yer sarsıntısı gibi doğal bir olayın ortaya çıkardığı tehlikenin boyutunun sadece sarsıntının yapılar üzerindeki doğrudan etkisi olmadığı, ikincil afet riskleri de yaratabileceği (tsunami, yangınlar, kimyasal-nükleer tesislerde ortaya çıkabilecek kazalar v.b.), bu sebeple deprem ve diğer doğal afet tehlikelerinin analizi ercevesinde risk analizlerinin de bütüncül olarak değerlendirilmesi gerekliliği son derece önemli görünmektedir. Özellikle kentsel alanlarda ortaya çıkabilecek bir tehlikenin afete dönüşmesi durumunda kentsel alt yapı ve st yapının, kent kullanıcıları ile birlikte ne tür riskler ile karşı karşıya kalabileceği, kentsel dokunun sahip olduğu her türlü yapının afetlere dirençli ve dirençsiz yanlarının neler olduğu, kentsel direncin arttırılması için ne tür çalışmalara öncelik verilmesi gerektiği ancak bütüncül afet risk yönetimi ve risk azaltımı yaklaşımları ile başarılabilir. Türkiye'de kentsel alanların kontrolsüz ve hızlı büyümesi neticesinde ciddi risk havuzları oluşturduğu, bu risklerinde gerek kentsel dokunun gerekse kent kullanıcılarının korunmasızlığını arttırdığı bilinen bir gerçektir. 3 şubat tarihinde Ankara OSTİM ve İvedik Organize Sanayi Bölgelerinde yaşanan patlamalar sonucu 20 vatandaşın hayatını kaybetmesi, 8-9 Mart tarihlerinde yaşanan olumsuz hava koşulları neticesinde ortaya çıkan ve Ankaralıları büyük sıkıntıya düşüren manzaralar kentin bir çok anlamda korunmasızlığının ve afetler karşısındaki dirensizliğinin en son ortaya çıkan göstergeleridir.

Tüm bu sorunlar yumağına ve kentleri adeta esir alan risk havuzlarına karşı üretilen çözümler ise tartışmalıdır. Her kentte mantar gibi çoğalan TOKİ konutları ve ne kent kullanıcılarının ne de sivil toplumun katılımının sağlanmadığı kentsel dönüşüm projeleri ile bütüncül çözümler bulmak mümkün görünmemektedir. Kent çeperlerinde yeni uydu kentler yaratmaktan öteye

geçmeyen, yerel kent yönetimlerinin afet risklerini yönetme kabiliyetini düşüren ve kontrolsüz bir biçimde

Fukuşima Nükleer Santrali Kapatılıyor

21 Mart 2011 tarihli Radikal Gazetesinden alınmıştır.

Japon hükümeti ülkede yaşanan deprem sonrasında büyük hasar gören ve devam eden soğutma işlemlerine rağmen radyoaktif sızıntı riski devam eden Fukuşima nükleer santralini kapatılacağını açıkladı.

Tokyo – Japonya'da 9 büyüklüğündeki depremin üzerinden bir haftadan fazla bir süre geçti. Japonya bir tarafyan deprem ve tsunaminin yaralarını sarmaya çalışırken, bir tarftan da Fukuşima nükleer santralinde meydana gelen patlama ve yangınlar sonrasında olası bir nükleer felaketin engellemeye çalışıyor.

Santralin reaktörlelerinde oluşan basıncın azaltılması ve soğutma çalışmaları devam ediyor. Ancak tüm çabalara rağmen bugün 3 numaralı reaktöründeki basıncın yeniden yükseldi.

Durum kontrol altında

Japonya Nükleer Güvenlik Ajansından Hidehiko Nişiyama, Fukuşima nükleer santralini 3 numaralı reaktöre su verilmesine ilişkin çabaların "işe yaramıyor olabileceğini" belirterek, reaktörden çevreye bir miktar radyoaktif gaz salınacağını söyledi. Nişiyama, gaz salınımının, nükleer santralin çevresindeki radyasyon oranını yeniden yükselteceğini ifade etti. Daha sonra açıklama yapan Tokyo Elektrik Enerji Şirketi'nden (TEPCO) bir yetkili, Fukuşima Daiichi nükleer santralini, basınç yükselmesi yaşanan 3. reaktöründe durumun kontrol altına alındığını söyledi. Reaktörde basıncın halen yüksek seviyede olmasına karşın durumun istikrarlı olduğunu belirten yetkili, bu nedenle reaktördeki basıncı azaltmak amacıyla çevre için risk yaratacak olan radyoaktif gaz salımı işlemine acil ihtiyaç duyulmadığını kaydetti.

Ve son karar: kapatılacak

Deprem sonrasında soğutma sisteminde hasar meydana gelen ve radyasyon sızıntısı yaşanan Fukuşima nükleer santrali, gerekli önlemler alındıktan sonra kapatılacak. Konuyla ilgili açıklama Japonya hükümet sözcüsü Yukio Edano'dan geldi. Fukuşima Daiichi nükleer enerji santralini yeniden çalıştırılabilecek durumda olmadığını kaydeden Edano, santralin aşırı ısınan reaktörlerinde kontrol sağlandıktan sonra kapatılacağını bildirdi.

Dünya Japonya'Da Yaşananların Paniğinde, AKP Nükleer Santral Peşinde

Japonya'da 11 Mart 2011 tarihinde meydana gelen 9,0 büyüklüğünde deprem ve sonrasında oluşan tsunami nedeniyle binlerce kişi yaşamını yitirmiştir. Halen milyonlarca insan; sağlık, beslenme, barınma, temiz su ve diğer yaşamsal gereksinimlerini karşılayamamaktadır. Yaşanan deprem ve sonrasında oluşan tsunami nedeniyle Fukushima Nükleer Santralinde meydana gelen hasar sonucunda oluşan radyoaktif sızıntının boyutları da giderek büyümektedir. Nükleer santral savunucuları da dâhil, tüm dünya gelişmeleri panik halinde izlemektedir.

Bugün itibarı ile Fukushima santralinden sızan radyoaktif maddelerin yarattığı sorunlar bu işin çok bilenlerince(!) dahi açıklanamamakta ya da açıklanamamaktadır. Japonya'da yaşananlar inkâr politikasıyla gizlenmeye çalışılmaktadır.

Çernobil'den sonra Fukushima insanlığın üzerine bir kabus olarak çökmüşken, bu ülkenin siyasi iktidarının başında olanların, Başbakanın ve Enerji Bakanının açıklamalarında (sanki bilgi birikimleri varmış gibi) hala nükleer santrallerin nesillerinden söz edilerek, sorun yokmuş gibi gösterilmeye çalışılmaktadır. Başbakan nükleer santrallerin risklerini evlerimizde kullandığımız tüplerle kıyaslayabilmektedir. Siyasi iktidar tüm vurdumduymazlığı ile nükleer santral yapımı peşindedir. Oysa kaçınıcı nesil olursa olsun, her nesil sorunlu olmuş ve insan yaşamını yok etme noktasına gelmiştir.

AKP Hükümeti, TMMOB'nin başvurusu ile yargı tarafından durdurulan Akkuyu'da nükleer santral kurulmasına yönelik olarak bu kez de Rusya ile devletlerarası anlaşmayı yürürlüğe koymuştur ve hayata geçirmek için görüşmeleri sürdürmektedir.

Bilim insanları söylüyor, TMMOB çok söyledi:

Nükleer santral ile enerji üretilmesi dışa bağımlı, pahalı, atık sorunu halen çözülmemiş ve çok yüksek risk içeren bir yöntemdir. Kaldı ki; Akkuyu'da kurulacak olan nükleer santral için 35 yıl önce yer lisansı alınmıştır. Bu kapsamda yapılmış veri ve değerlendirmeleri geçerli görerek yer lisansını kabul etmek mümkün değildir. Ecemiş fayı, yaklaşık 300 km uzunluğunda olup, Akkuyu'nun 20-25 km yakınından geçerek denizde devam etmektedir. Ecemiş fayının, hareketli ve aktif bir fay olduğu bilinmektedir. Bilim insanların fay hattında tehlikeli bir enerji birikimi olduğu tespitleri bulunmaktadır. Diğer taraftan bölgenin, önemli bir deprem beklentisi olan Doğu Anadolu ve Ölüdeniz fay zonundan etkilenme olasılığı da bulunmaktadır.

Tüm bunlar ortadayken, emperyalizmin enerji planlarının bölgemizdeki baş uygulayıcılarından olan siyasi iktidarın nükleer santral tercihinin siyasi bir tercih olduğu artık herkes tarafından bilinmektedir.

Çağrımız siyasi iktidaradır: "Japonya'da yaşananlardan ders çıkarıp, ülkemizde nükleer santral macerasına son verin, nükleer santral anlaşmasını iptal edin."

Çağrımız tüm dünyayadır: "Çernobil'den sonra Fukushima yaşanan son ders olsun. İnsanlığın geleceği açısından, nükleer santralleri kapatın."

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

Suyuna, Toprağına, Doğal Yaşam Alanlarına Sahip Çıkanlara Çağrımızdır!

**Bütün Dereler, 9 Nisan'da Ankara'ya Akacak...
Doğanın ve Yaşamın Yağmalanmasına Karşı
9 Nisan Saat:12.00'da Ankara Kolej
Kavşağı'ndayız!**

Yerli ve uluslararası şirketler, ülkemizin dört bir yanında büyük bir yağma hareketi yürütüyorlar. Paranın gücüne iman edenler, doğamıza ve yaşam alanlarımıza el koymak istiyor!.. Suyumuz, madenlerimiz, ormanlarımız, tarım alanlarımız, yasa ve yönetmeliklerle sermaye sahiplerine devrediliyor... Hidroelektrik Santral (HES) projeleriyle, Termik Santrallerle, Güvenlik Amaçlı Sınır Barajlarıyla, Nükleer Santrallerle, Maden Aramalarıyla; Mera, Kıyı ve Orman Kanunlarıyla insanca yaşam hakkımız elimizden alınıyor. Hayatlarımız sermaye sahiplerinin insafına teslim ediliyor. Atalarımızın, dedelerimizin yüzyıllardır koruyup kolladığı, bizlere emanet ettiği yaşam alanlarımızdan göçe zorlanarak yurtsuzlaştırılıyor... Bütün bu saldırılar, bulunduğu her yerde yerel halkın direnişiyle karşılaşılıyor. Mücadelenin gücü bütünleşerek çoğalıyor! Ancak, yaşam alanlarımıza, suyumuzu, toprağımıza göz koyanlar durmuyor!..

Bütün Dereler Ankara'ya Akacak!

Anadolu'nun her su gözeşi satışa çıkarıldı. Sularımız binlerce yıldır hayat verdiği coğrafyada artık satılık bir mal gibi görülüyor. Yaşamın temeli olan SU, siyasi iktidar ve sermaye gurupları için kâr ve rant aracı olarak görülebilir. Ama bizim için YAŞAMIN ta kendisidir. SULARIMIZA, Derelerimize, Vadilerimize, Ovalarımıza Doğal Yaşam Alanlarımıza yapılan bu vahşi saldırıları durdurmak için Ankara'ya geliyoruz... Egemenlerin doğamıza karşı yönelttiği hegemonya'ya karşı, doğa haklarını anayasal güvenceye kavuşturmak için Ankara'ya geliyoruz... Bu çağrı, paranın saltanatına karşı, Derelerin Kardeşliğine inananların çağrısıdır. Bu çağrı, derelerimize el koymak isteyenlere karşı, su ve yaşam hakkı mücadelesi verenlerin çağrısıdır! Bu çağrı, ANADOLU'dan, MEZOPTAMYA'ya, TRAKYA'ya kadar, yaşama can veren bütün akarsulardan, vadilerden, derelerden Ankara'ya akma çağrısıdır!

Yaşamın Çağrısına Kulak Ver!

Yaşamı Savunanlar Ankara'ya!.. Bu çağrı, ekoloji mücadelesi veren ve sermayenin başlatmış olduğu yağma hareketinin karşısında mücadele edenlerin çağrısıdır. Bu çağrı, Suyun ticarileştirilmesine karşı mücadele eden, toprak, su, yaşam ve özgürlük mücadelesi veren tüm yaşam savunucularının çağrısıdır. Bu çağrı, her türlü uyarıya rağmen nükleer santrallerde ısrar eden anlayışa karşı direnenlerin çağrısıdır. Bu çağrı, termik santrallerin yıktığı yeryüzü, kirlettiği hava, yok ettiği ormanlar için mücadele edenlerin çağrısıdır. Bu çağrı, tohumlarımızı çalan, gıdalarımızı enerji olarak yakanlara karşı Gıda Egemenliği çağrısıdır. **9 Nisan Saat:12.00'da Ankara'da Kolej Kavşağı'nda Buluşalım** Şimdi, mücadele ederek, doğayı ve yaşamı savunuların gücünü, kararlılığını gösterme zamanıdır! Şimdi, yüzyıllardır doğal yaşam alanlarımıza, yaşadığımız coğrafyaya, bizlere ve doğaya can veren derelerimiz, ırmaklarımız ve nehirlerimiz gibi çağlayarak akma zamanıdır! **9 Nisan** günü, paranın iktidarı karşısında Kardeşliğin Gücünü Haykırma Zamanıdır. SULARIMIZIN satılmasına, tarihimizin ve kültürümüzün yağmalanmasına, bugünümüz ve yarınımızın çalınmasına karşı **9 Nisan 2011 Cumartesi günü Ankara'da Saat:12.00'de Kolej Kavşağı'nda** buluşalım...

ÇAĞRICILAR:

- 1- Derelerin Kardeşliği Platformu**
- 2- Munzur Koruma Kurulu**
- 3- Suyun Ticarileştirilmesine Hayır Platformu**
- 4- Bursa Su Platformu**
- 5- Sinop Nükleer Karşıtı Platformu**
- 6- Mersin Nükleer karşıtı Platformu**
- 7- Yeşil Gerze Çevre Platformu**
- 8- Fethiye Saklık Kent Koruma Platformu**
- 9- Perisuyu Koruma Platformu**
- 10- Çanakkale Çevre Platformu**
- 11- GDO'ya Hayır Platformu**
- 12- 3. Köprüye Karşı Yaşam Platformu**
- 13- Hasankeyf Yaşatma girişimi**
- 14- EGEÇEP**
- 15- Çiftçi-Sen**

BASIN AÇIKLAMASI

Tatsız Tuzsuz Yerel Yönetim!

TMMOB Ankara İl Koordinasyon Kurulu

11.03.2011

Başkent Ankara'da "dediğim dedik" anlayışındaki yerel yönetim bir kez daha deşifre oldu. Günlerdir beklenen soğuk ve kar Ankara'ya ulaştığında, yollardaki kazalar ve kilitlenen trafiğin sorumlusu olarak eski lastikle trafiğe çıkan vatandaşlar suçlu ilan edildi ve 17 yıldır böyle bir kar yağışı olmadığı söylenerek kente karşı olan sorumluluklar doğa koşullarına havale edildi. Pişkinlik burada bitmeyip, 'yolların açılmadığını tuzlama yapılmadığını' dile getirenlere de yolların tadına bakmaları söylendi.

Yıllardır Ankara'yı kafasına estiği gibi plânsız programsız, öngörüsüz ve şeffaflıktan uzak bir anlayışla yöneten Büyükşehir Belediyesi, mensubu olduğu partinin tarzına uygun bir dille en küçük bir eleştiriye bile tahammülsüzlüğünü bir kez daha göstermiştir. Büyükşehir yetkilileri bir yandan çok fazla sokak ve cadde olduğunu hepsine yetişmenin mümkün olmadığını söylerken, diğer yandan bu durumdan yakınanlara sosyal paylaşım sitesi üzerinden, 'yollar tuzlandı istersen tadına bak' diyerek gayri ciddilikte sınır tanımadıklarını göstermişlerdir.

Meteorolojik uyarıları dikkate almayarak yolların kapanmasından sonra harekete geçen yönetim anlayışı, geçmişte de benzeri durumlarda hep sınıfta kalmıştı. Dünya'nın bir çok ülkesindeki çağdaş kentlerde, kent içi ulaşımın her türlü hava koşulunda aksamadan sağlandığı toplu taşıma sistemleri kurulmuş ve altyapı sorunları çözülmüştür. Göstermelik ödüller almakla övünen Ankara Büyükşehir Belediyesi, göreve geldiğinden bu yana ne köklü bir altyapı yatırımı yapmış ne de gittikçe daha vahim bir hale gelen toplu taşıma konusunda bir adım atmıştır. Diğer yandan çağdaş normlara uygun kentlerde bulunan, küçük kar küreme ve toplama araçları, alkol bazlı buzlanma önleyiciler gibi teknolojik uygulamaları gerçekleştirmek için 17 yıllık yönetiminde hiç bir çalışma yapmamıştır.

Yıllarca özel araçları teşvik edip, toplu taşıma uygulamalarını gerçekleştirmeyerek, kent içi ulaşımı özel araç üzerine kurgulayan ve kentin her yanını otobanlara dönüştürüp insanın yaşamını hiçe sayan bu anlayış, AKP iktidarının "Kim ne derse nesen ben bildiğimi yaparım" anlayışının, ne yazık ki bu kente yansımasıdır. Artan nüfus yapısıyla yaklaşık 30 km güneye, 40 km batıya, 20 km doğuya ve 30 km kuzeye yayılan Başkent'te, bu mesafelerden insanları metro ile, hafif raylı sistemlerle, otobüslerle taşımak, yaya ve bisikletli ulaşımını teşvik etmek yerine, kenti paramparça eden özel araç öncelikli transit yollara mahkum etmenin sonuçları yaşanan bu kar felaketinden daha da acı olacaktır.

Belediye yönetiminin; Söğütözü'ndeki demir yığınının, Gökkuşluğu projesindeki boş dükkanlara, Konya Yolu'ndaki Vilayet Evleri'ne aktardığı trilyonlar ile yaptığı kaynak israfları, yıllardır bitirilemeyen metro inşaatı gibi beceriksizlik örnekleri, ulaşım sorununa çözüm olmayan bilakis yeni sorunlar ekleyen katlı kavşak çalışmaları ile başkenti yaşanmaz hale getirmek dışında bir çalışması olmamıştır. Dört milyonu aşkın nüfusu ile bu ülkenin ikinci büyük kentinde yalnız kar engeli ile değil, zaman zaman sellerle ve kuraklıklarla da karşılaşmıştır. Bu tarz bir yönetimin elinde daha büyük felaketlerle karşılaşma olasılığımızın arttığını hayat bize göstermektedir. Bu büyüklükte bir kentin geleceği, meteorolojinin günler öncesinden haber verdiği bir afet durumunda, geçmişi yüzlerce sorumsuzluk örneğiyle dolu bir belediye başkanının iradesine bırakılamaz.

AKP ve onun yönetim anlayışını gösteren en son açıklama artık yeter diyecek duruma getirmiştir. Yerel yönetim, sorumsuzluk ve pervasızlık demek değildir. Kent yaşamını kolaylaştıran, altyapı yatırımlarını zamanında yapan, kaynakları israf etmeyen, kentte yaşayanlara saygı duyan, kentin tarihi ve kültürel değerlerini koruyan, kent planlamasını her türlü gereksinimi dikkate alarak yapan, şeffaf, demokratik, çözüm üreten bir yerel yönetim Ankaralılar'ın hakkıdır. Vatandaş yolların tadına bakarak tuz kontrolü yapmaya çağıran yönetim anlayışını bir an önce istifa etmeye çağırıyoruz.

Ankara Bu Söyleme Layık Değil!

TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi

10 MART 2011 Perşembe

Ankara'da yaşadığımız iki günlük kar sıkıntısı henüz bitmeden Büyükşehir Belediye Başkanı Sayın Gökçek'in yaptığı açıklamalar üzerine bu basın açıklamasını yapma gereği duyduk.

Sayın Gökçek, *"karla mücadele kent içinde tuzla yapılmaz, bunu gelişmiş ülkelerde göremeyiz, onlar başka yöntemler geliştirmiştir,"* diyor, *"asfalt bozulur, çevreye zarar verir"* diyor. Yoğun tuzlama yapılmayışına

mazeret gösteriyor ve yaşanan ulaşım felâketinin suçunu kentlilere yüklüyor.

Doğrudur, gelişmiş ülkelerde artık yoğun tuzlama yapılmıyor. Oralarda başka tedbirler alınıyor. Ama sormak gerekir: 17 yıldır bu kentin belediye başkanıısınız. Sanki muhalefette imiş gibi konuşma hakkınız mı var? Gelişmiş yöntemleri neden bunca zamandır getirip uygulamadınız?

Diyor ki, "medya baskısı, toplum baskısı, bana böyle yaptırdı, tuzdan başka seçenek bırakmadılar!"

Sormak gerekir: Ama siz havagazı fabrikasını yok ederken, katlı kavşakları yaparken, kentin içinden ekspres yollar geçirirken, medyayı, meslek odalarını, toplumu dinlediniz mi? Bu mazeret olamaz. Çağdaş uygulamaları (küçük kar küreme araçları, alkol bazlı buzlanma önleyiciler ve en önemlisi metro gibi) gerçekleştirmek için 17 yılda hiçbir şey yapmadınız.

İnsanlara diyor ki: "Arabanızla çıkmayın yollara. Hele uygun olmayan lâstiklerle karda, buzda özel aracınızı kullanırsanız olacağı bu!"

Sormak gerekir: Siz yıllarca özel aracı teşvik ederseniz, toplu taşıma uygulamalarını gerçekleştirmezseniz, kent içi ulaşımı özel araç üzerine kurgularsanız kentlilerden ne beklersiniz? Bu kent 30 km güneye, 40 km batıya, 20 km doğuya ve 30 km kuzeye yayıldı. Bu mesafelerden insanları metro ile, hafif raylı sistemlerle, otobüsle taşımaya çalışmak yerine, yaya ve bisikletli ulaşımını teşvik etmek yerine kenti paramparça eden özel araç öncelikli transit yollara mahkûm ederseniz nasıl bir sonuç beklersiniz?

Örnek verdiği batı kentlerinde (Londra, New York vs.)

özel aracı evinde bırakıp metro ile, tramvay ile, otobüs ile ulaşım sağlayabilir insanlar. Sormak gerekir: Ankara'da 17 yıldır Belediye Başkanısınız. Toplu taşıma adına ne yaptınız? 4 milyonu aşkın nüfus plansız kentleşmenin kurbanları olarak kent içinde sürekli fazladan ve gereksiz seyahat yapıyorlar. Bu seyahatlerinde de gereksiz zaman ve enerji kullanıyorlar. Bunu hiç görmediniz mi?

Dört milyonu aşkın nüfusu ile bu ülkenin ikinci büyük kentinde yalnız kar engeli ile değil, zaman zaman sellerle de karşılaşyoruz. Küresel iklim değişikliğinin de etkisi ile daha büyük felâketlerle karşılaşma olasılığımızın arttığını hayat bize gösteriyor. Ama Ankara'nın bir afet koordinasyon merkezi bile yok. Bu büyüklükte bir kentin geleceği meteorolojinin günler öncesinden haber verdiği afet durumu hakkında bir belediye başkanının iki dudağı arasından çıkacak kelâma bırakılamaz.

Beklenir ki, 17 yıldır yönetiminde olduğu belediye karla mücadelede çağdaş yöntemleri getirememişse, hiç olmazsa bilinen yöntemleri etkin bir şekilde kullansın. Bunu da yapmayıp twitterda ona buna lâf yetiştirmekle vakit geçirecekse, hem işini gereğince yapmayıp hem de zeytinyağı gibi üste çıkıp kent halkını suçlayacaksa, "istifa et madem" den başka ne denebilir ki?

Mimarlıkta Eleştirel Okumalar

Mimarlık Öğrencileri Yazı Yarışması 2011

Son Yazı Gönderme: 25.04.2011

Mimarlar Derneği 1927 tarafından 3 yıl önce başlatılan "Mimarlıkta Eleştirel Okumalar – Yazı Yarışması"nın amacı; mimarlık öğrencilerini, güncel mimarlık konularına ilişkin kitap, makale vb. çalışmaları izlemeye ve bunları değerlendirerek kendi özgün görüşlerini yazılı olarak anlatmaya özendirmek ve bu doğrultudaki çalışmaları ödüllendirmektir.

Bu yıl yarışmanın konusu "Modernite ve Yeni Ütopya" olarak belirlenmiştir.

Yarışma Takvimi:

Son yazı gönderme tarihi ve saati : 25 Nisan 2011, Pazartesi, saat 24.00

Ödül töreni: 20 Mayıs 2011, Cuma

Değerlendirme Kurulu Üyeleri:

Değerlendirme Kurulu; Haldun Ertekin, Serpil Özaloğlu, Güven Arif Sargin, Arif Şentek, Semra Uygur'dan oluşmaktadır.

Ödüller:

Yarışmanın toplam ödülü olan 3.000 TL, başarılı bulunan katılımcılara, Değerlendirme Kurulunun uygun göreceği tutarlarda dağıtılacaktır.

İletişim:

Adres: Mimarlar Derneği 1927 Birlik Mahallesi 406
Sokak No. 9/B Çankaya-Ankara
Telefon: 0312-4950664-65
Faks: 0312-4950666
e-posta: info@md1927.org.tr
web: www.md1927.org.tr

Gazi Üniversitesi WS-RADS 2011 Etkinliği Gerçekleştirildi

Gazi Üniversitesi Mimarlık Fakültesi, Mimarlık Bölümünün 2003 yılından bu yana kesintisiz olarak gerçekleştirdiği Uluslar arası Kış okulu, bu yıl 24 Ocak- 4 Şubat 2011 tarihleri arasında gerçekleştirildi.

2003 yılından 2007 yılına dek bir haftalık bir etkinlik biçiminde sürdürülen Uluslar arası Kış Okulu, 2007 yılında, etkinliği sürekliliğini sağlamak üzere Prof. Dr. Nur Çağlar koordinatörlü ğünde, "EWSAD 2007, 2008, 2009" "European Winter School of Architectural Design Studios"

(Mimari Tasarım Stüdyoları Avrupa Kış Okulu) başlığı ile bir Erasmus Yoğun Program Projesi formatına

dönüştürüldü. Bu gelişme sonucunda iki haftalık yoğun bir çalışma programına dönüşen etkinlik, Gazi Üniversitesi Mimarlık Bölümünde 3 AKTS (Avrupa Kredi Transfer Sistemi) karşılığında bir seçmeli ders olarak eğitim programına dahil edildi.

2010 yılında "WS-RADS 2010 Winter School Roving Architectural Design Studios," (Kış Okulu Mimari Tasarım Stüdyoları) adı altında, seçmeli dersin aynı formatta devamına olanak sağlayacak yeni bir proje önerisi, Doç. Dr. Esin Boyacıoğlu tarafından Avrupa Birliği Erasmus-Yaşam Boyu Öğrenim, Yoğun Programlar bölümüne proje olarak sunuldu ve kabul edildi.

Üç senelik bir süreyi kapsayan bu projenin teması **Geleceğe İlişkin Öngörüler: Kentte Konut (Visions of the Future; Urban Housing)** olarak seçilmişti. Bu tema altında bu yıl, Ankara'nın merkezi Kızılay bölgesi çalışma alanı olarak belirlendi. Kent Merkezi olarak nitelik kaybına uğramakta olan bölgenin, yaşanması tercih edilen, nitelikli bir merkez haline dönüşmesi sorunu ele alındı. Bu sorun, bölgede giderek kaybolmakta olan konut işlevinin ticaret ve iş işlevlerinin yanına eklenerek, karma işlevli, güvenli ve tercih edilen bir bölge haline getirilmesi olarak ele alındı. Bu amaçla bölgedeki var olan doku, işlevler, yaşam biçimleri araştırıldı.

Etkinlikte toplam 9 tasarım stüdyosu açıldı. Bu stüdyolar, Avrupa'nın Bochum (Almanya), Innsbruck (Avusturya), Lisbon (Portekiz), Szczecin (Polonya), Antwerp (Belçika), Eindhoven (Hollanda), Oulu (Finlandiya) kentlerindeki mimarlık fakültelerinin mimarlık bölümlerinden gelen 13 misafir ve Gazi Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü'nden 4, toplam 17 öğretim üyesi tarafından yürütüldü.

Stüdyolara Avrupa'dan Higher Institute of Architectural Sciences Henry van de Velde (Belçika), Eindhoven University of Technology, Faculty of Civil Engineering and Architecture (Hollanda), Lusofona University of Humanity and Technology, Dept. of Architecture Urbanism Geography and Arts (Portekiz), West Pomerian University of Technology Szczecin, Faculty of Civil Engineering and Architecture (Polonya), FH Bochum University of Applied Sciences, Dept. of Architecture (Almanya), University of Innsbruck, Faculty of Architecture, Institute of Design (Avusturya), University of Oulu (Finlandiya) okullarından 38, Türkiye'den Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Başkent Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesinden 16, Gazi Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Mimarlık ve Şehir Bölge Planlama Bölümlerinden 34 öğrenci ile birlikte toplam 88 öğrenci katılmıştır.

Etkinliğin ilk gününden itibaren stüdyolar konu üzerinde çalışmalara başlamışlar, bu çalışmaların yanı sıra, ilk hafta boyunca çalışma alanı Kızılay bölgesi ve bağlamı konusunda Prof.Dr. Ali Cengizkan, Dr. Bülent Batuman, seminerler vermişlerdir. Kent ve

konut konusunda Politecnico di Milano Üniversitesinden Prof.Dr. Alberico Barbiano di Belgiojoso, Viyana'dan Walter Stelz-hammer, Oulu Üniversitesinden Dr. Risto Suikkari ve Dr. Özlem Özer Kemppainen, kendi çalışmaları ve konuyla ilgili güncel yaklaşımlardan örnekler sunmuşlardır.

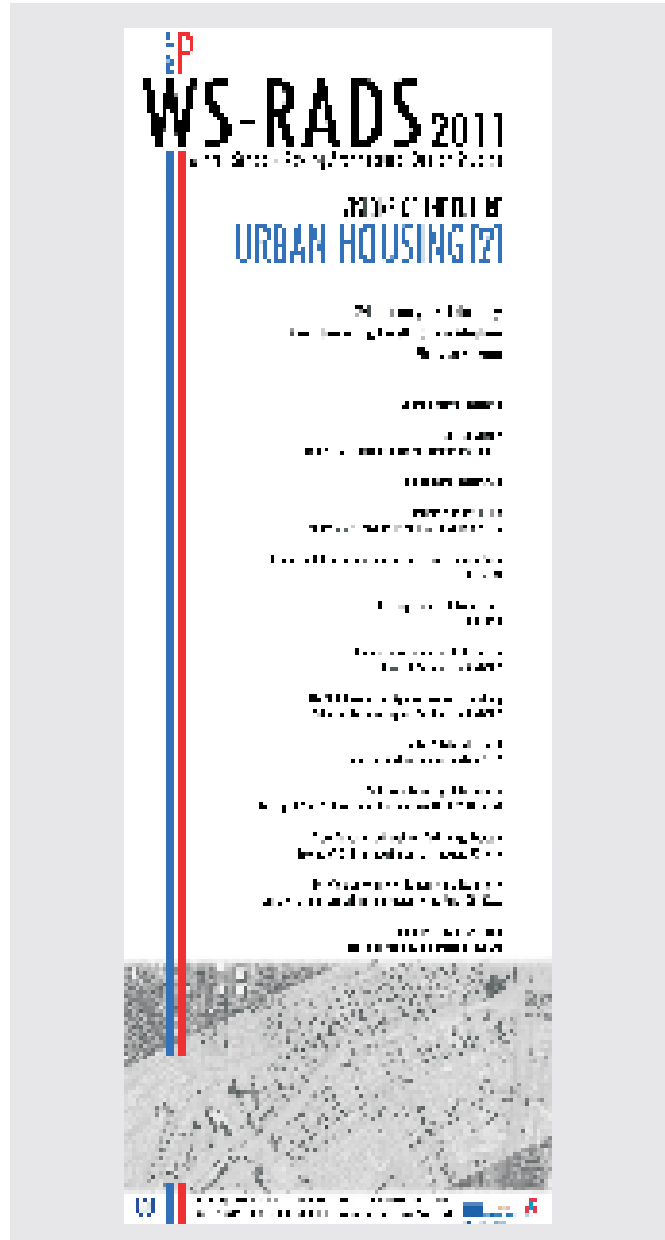
Hafta sonu gerçekleştirilen gezilerde Ankara kenti, Anıtkabir, Anadolu Medeniyetleri Müzesi ve Beypazarı geleneksel konut dokusu öğrencilere ve misafir öğretim üyelerine tanıtılmıştır.

Etkiliğin ikinci haftası yoğun çalışmalarla devam etmiş, haftanın son çalışma günü olan, 4 Şubat 2011 Cuma günü, tüm tasarım stüdyoları iki haftalık çalışmaların ürünleri olan projelerini kollokyum biçiminde düzenlenen toplantıda sunmuşlardır. Bu sunuşun yanısıra etkinlik projelerden oluşan bir sergi ile tamamlanmıştır.

Uluslararası Kış Okulunun gerçekleşmesi sürecinde toplam da 153 kişi görev almıştır. Sunumlar sonrasında gerçekleştirilen törenle stüdyolarda görev alan öğrencilere (88), stüdyo yöneten (17) ve sunum yapan öğretim üyelerine (6), stüdyolara yardımcı olan asistanlara (11), hazırlık aşamasından sonuna kadar etkinliğin gerçekleştirilmesinde emek veren bütün bölüm öğrenci (23) ve öğretim elemanlarına (8) sertifikaları verilmiştir. Gerçekleştirilen sunuşların posterleri www.ws-rads.gazi.edu.tr adresinde yayımlanmaktadır.

Bu etkinliğin başından sonuna dek, Gazi Üniversitesi Rektörlüğü, Mimarlık Fakültesi Dekanlığı, Mimarlık

Bölümü yönetimi ve elemanları, hem organizasyon hem de etkinlik aşamasında yoğun olarak destek vermişler, özellikle öğrenciler çok büyük bir ilgi göstermişlerdir. Bu yoğun ilgi ve destek etkinliğin başarısını çok yüksek bir noktaya taşımıştır. Etkinliğe katılan konuk öğretim üyesi ve öğrencilerin bu konudaki övgüleri etkinliği gerçekleştiren WS-RADS organizasyon komitesini ve öğrencilerin organizasyon komitesini haklı olarak gururlandırmaktadır.

Küreselleşmenin Yıkıcılığına Karşı Sosyal Mimarlık

P. Kishore DAS

Çeviren ve Derleyen Arif Şentek

(Bu yazı, Hindistanlı mimar ve aktivist P. Kishore Das'ın, 22 Ekim 2010 günü Ankara'da yapılan Mimarlığın Sosyal Forumuna sunduğu "Dünya Ne Kadar Küçük – Kentlerimiz İçin Sosyal Mimarlık ve Küreselleşme Karşıtlığı" başlıklı bildirisinden özetlenmiştir.)

Propaganda makineleri, kentleşmenin bugün ne kadar başarılı olduğu konusunda bizi yoldan çıkarmaya uğraşüyor ve bu doğrultuda fazla mesai yaparak çalışıyor. Medya ve reklamlar da küresel yaşam tarzı ve tüketim tutkusunu körüklüyor. Kentlerimizde pek çok insan, küreselleşmenin getirdiği fırsatlardan gurur ve heyecan duyuyor. Oysa, zengin ve yoksul arasındaki kutuplaşma ve giderek artan eşitsizlik, şimdi her zamankinden çok daha belirgin bir durumda.

Bugün kentleşmede yaşananlar, neoliberal küreselleşmenin himayesi altında saldırganca izlenen, günümüze özgü egemenlik kurma biçimleri olduğu açıktır. Hırsla gerçekleştirilmek istenen yatırımlar ve sözde gelişim projeleri, özel çıkarların ve sömürünün aracıdır, dolayısıyla kalkınmanın sosyal hedeflerini ortadan kaldırmaktadır.

Kentleşmenin bugünkü biçimlerine karşı çıkacak etkin alternatiflerin geliştirilmesi gereklidir. Dolayısıyla, kent planlama ve mimarlığı;

böylesi baskıcı bir egemenliğe karşı, kalkınmada adaleti sağlamaya yönelik halk eylemlerinin etkin bir aracı olarak anladığımızı ve kabul ettiğimizi vurguluyorum. Bu nedenle de, planlama ve mimarlığın bir "kamusal hak" olarak tanınmasını ve kentlerin kamusal bir ilgi alanı olarak görülmesini öneriyorum.

Herkese eşitçe katılım hakkı tanımanın, planlamada zorunlu bir koşul olmasını sağlama bizim sorumluluğumuzdur. Katılımcı planlama süreçleri, kamu yararının daha iyi kavranmasını ve kamu mallarına ilişkin mülkiyetin genişletilmesiyle ilgili programların daha iyi anlaşılmasını sağlayacaktır. Kamu yararına alınacak kararlar, demokratik değer ve süreçleri güçlendirecektir. Daha da önemlisi, böyle bir yaklaşım,

kentlerimiz için küreselleşme karşıtı 'Sosyal Mimarlık'ı geliştirme olanağı getirecektir. Bu bizim temel hedefimizdir.

ÇARPITILMIŞ KENTLEŞME

Bugün kentleşmenin anlamı çarpıtılmış bir durumdadır. Kentleşme şüphesiz güçlü bir zorlamadır, ama bu, temel insan ihtiyaçlarını sağlayamadığı için çöken mega ve obez kentler inşa etme hedefinin gerekçesi olarak gösterilebilir mi?

Ne kadar çok gökdelen inşa edersek, o kadar gelişmiş oluruz diye düşünülmektedir. Oysa "gökdelenler", yüksek maliyeti yansıtan birer görüntüdür. Bunlar; halka açık olmayan, aşırı enerji tüketimi ile çevresel açıdan sürdürülebilir olmayan, komşuluk düşüncesinin umursanmadığı, kentsel peyzajın kalıcı fiziksel tahribata uğratıldığı mekanlardır.

Liberalleşme dedikleri, kendi çelişkileri ile oluşan bir yumağın içine hapsolmuştur. "Yükselen ekonomiler"den söz edilirken, bir yandan da yoksulluk ve eşitsizlik korkunç bir şekilde artmaktadır. Örneğin bugün Bombay, üst düzeyde finans hareketlerin yaşandığı ve ticaret hacminin yüksek olduğu bir küresel kent olarak görülmektedir; oysa bu kentte 2.5 milyon insan, kişi başına aylık 13 Dolar veya daha az gelirle yaşamaktadır.

Kentlerimiz trajik bir biçimde genişlemekte, kamusal mekanlar hızla daralmakta ve demokratik mekanlar sürekli bir biçimde azalmaktadır. Zenginler ile yoksulun en yoksulu insanların böylesine yanyana yaşadığı bir ortamda gelişip kalkındığımızı ileri süremeyiz.

Kentlerde var olduğu hissedilen, ama yönetilmesi ve halka sunulması devlet gücünün elinde bulunan olanaklardan yararlanma bir rekabet konusu haline getirilmiştir. Kentler bir rekabet alanı olarak değil, herkesin katılımına ve yararına yönelik kolektif demokratik eylemlilik için birlikteliği ve işbirliğini pekiştiren mekanlar ve fırsat alanları olarak geliştirilmelidir.

KONUTTA KÂRA YÖNELİK ÜRETİM

Konut bir meta olarak görülmektedir. Bu bakımdan konut üretim ve pazarlanmasında, kâr maksimizasyonu önem kazanmaktadır. Bu, daha iyi fiyatlara satılacağı, dolayısıyla daha yüksek kâr getireceği için orta ve üst sınıflara yönelik konut yapımının artmasına yol açmaktadır. Liberalizasyon ortamında hükümet, yoksulların edinebileceği konutları sağlama gibi sosyal refah tedbirleriyle ilgilenmediği için, bugün yoksullar için üretilen ve onların alabileceği konutlar yoktur. Dolayısıyla yoksullar, kentlerin yoksulluk alanlarında ve gecekondualarda yaşamaya zorlanmışlardır.

Bir yerlerde yoksullar için konut yapıldığı zaman da, iyileştirme programları kapsamında bir türlü sonu gelmeyen koloniler, yaşamın insancıl ve niteliksel içeriği ve toplumların gelişimi için gerekli ilişkiler tümüyle gözardı edilerek üretilmekte ve değişim değerlerine tabi tekdüze tekrarlanan konut birimleri ortaya çıkmaktadır.

DOĞAL ÇEVREDE TAHRİBAT

Doğal çevreye yönelik tahribat da kentlerimizdeki bu yaşam koşullarının bir parçasıdır. Dünyanın çoğu kentinde ancak çok küçük bir azınlık emlak veya konut satın alabilirken, gene de sadece inşaat hacminin büyümesine takılmış durumdayız. Planlamanın yokluğu ve özel kesimin kâr amacıyla sürdürdüğü hızlı gelir sağlamaya yönelik gelişigüzel ve plansız inşaat faaliyetleri, demokrasinin daralması da dahil, geniş kapsamlı sonuçlar doğuruyor ve dolayısıyla yaşam ve çevre kalitesini olumsuz yönde etkiliyor.

İlginçtir, bu çevresel koşullar zenginlerin ve yoksulların yaşamlarını aynı olumsuzlukta etkilemektedir. Ama gene de zenginler, kendi yaşamlarını da doğrudan etkileyen bu koşulların iyileştirilmesiyle ilgilenmemektedirler. Kentler için kabul edilen norm, kişi başına 16 metrekaare iken Bombay'da bu rakam bir metrekaareden azdır ve bu, dünyadaki en düşük oran olmalı.

ÖZELLEŞTİRME VE ŞİRKETLER ARACILIĞIYLA "KALKINMA"

Kalkınmanın özelleştirilmesi ve şirketler eliyle yürütülmesi, finans ve kaynaklar üzerinde tekeli denetim kurmanın bir aracıdır. Bugün kalkınmaya

yönelik bütün işlerin planlanması, yönetimi ve uygulanması, yaşamsal hizmetler ve sosyal altyapı da dahil olmak üzere özel şirketlere bırakılmıştır.

Söz konusu şirketler gerekli fonları geniş ölçüde devletten ve kamu bankalarından sağlamakta, ama kârlar doğrudan bu şirketlere gitmektedir. Çeşitli kaynaklar; arazi, madenler ve diğer kamu varlıkları, çeşitli projelerin başarıyla uygulanması için bu şirketlere devredilmektedir. Ayrıca su, elektrik, ulaşım gibi hizmetlerin çoğu, hatta eğitim, sağlık hizmetleri bile özelleştirilmektedir.

Kendini şirketleşmenin teşvik ettiği "gelişim" ve "büyüme" coşkusuna kaptıranlar, kentlerimizin (yeniden) inşasının ancak mega projeler yoluyla olacağı görüşündedir. Bu nedenle kent alanlarının korunması ve yeniden geliştirilmesine ilişkin görüşler görmezden gelinmektedir.

KATILIM VE KENTSEL EYLEMLER

Daha fazla insanın karar verme süreçlerine yaygın katılımı, en iyi şekilde yerel düzeyde sağlanabilmektedir. Yerel düzeyde daha geniş bir demokrasiyi gerçekleştirme, toplumsal değişikliğe yönelik önemli bir adım olabilmektedir. Yerel demokrasi deneyimi, aynı zamanda geniş anlamda bir politik eğitim biçimidir.

Bombay'da kent halkının eylemleri, hem geçmişte, hem de bugün, yukarıdan empoze edilen bir küresel kent fantazisinin, Bombay'ı Şangay'a dönüştürme saldırılarının karşısında durmuştur. Gene de egemen sınıflar, "genel kent"i (*generic city*) öne çıkaran proje ve programları izlemektedir.

İşçi sınıfı örgütleri ve toplumsal hareketlerin yerini trajik bir şekilde, "halkın yararına" olduğu söylenen, ama halka kapalı orta ve üst sınıftan "yurttaş" hareketi orduları almaktadır. Bu, demokrasiyi boğmakta; kentlerdeki yoksulların ve orta sınıfın, kendi yaşamlarını doğrudan ilgilendiren kararlara bile katılımını engellemektedir.

PLANLAMA VE MİMARLIKTAKİ ALTERNATİF YÖNELİŞLER

Bu kritik yol ayrımında, sadece neoliberal

küreselleşmeyle mücadele için değil; aynı zamanda eşitliği ve kalkınmada adaleti sağlamayı hedefleyerek kent planlaması ve mimarlıkta yeni görüş ve yönelişler geliştirme doğrultusunda da alternatifler bulmak zorundayız.

Örneğin, planlama ve kentsel gelişim uygulamalarında, "Komşuluk Yolu"nu ileriye doğru bir yol olarak öneriyorum. Komşuluk yaklaşımı, kent ve bölge planlarının doğurduğu "yabancılaşma" olgusunu ortadan kaldırmakta, katılımcı yönetim modelleri de dahil, kolektif bir kültürü geliştirmemize olanak vermektedir. Burada fikirler ve planlar insanlara yöneliktir, günlük yaşam deneyimlerinden kaynaklanmaktadır. Sizlere, Bombay'da kentli hareketleri içinden doğan ve kentin (yeniden) gelişimi için "Komşuluk Yolu" düşüncesini yansıtan; "İki Ayakla Bombay" projesini ve "Bombay Kıyı Gelişim Planı"nı örnek olarak anlatacağım.

KENTLERİMİZDE YÜRÜYEREK VE BİSİKLETLE ULAŞIM

"Yürüyerek ve Bisikletle Ulaşım", kentsel gelişim ve çevremizin insancılaştırılması konularındaki çok sayıda alışılagelmiş fikirler için bir metafordur. Bu fikir aynı zamanda; ulaşılabilir hareketlilik, kirliliğin denetimi, trafik sıkışıklığının azaltılması konularıyla ilişkilidir ve yüksek maliyetli motorlu ulaşım giderek daha artan bağımlılığımıza bir karşı çıkıştır. Daha da önemlisi, sosyal ağ şebekesine ve kent planlamasına bütüncül bir bakış hakkındaki görüşlerimizi yansıtmaktadır.

Yollarda gerçek anlamda bir demokrasi olmalıdır. Yollar insanlar içindir, sadece motorlu araç sürücülerini değil. Yolları en çok kullanan, yayalar ve sıradan insanlardır. Planlama, neyin kayırılacağı konusundaki tutumunu değiştirmelidir. Sıradan insanlara yönelik eşitsizliğin en belirgin ve görünür olduğu yer, yollardır. Sıradan insan kendini bütünüyle yabancılaşmış, aşırı baskı altında, ihmal edilmiş; otomobillerin, gökdelenlerin, alışveriş merkezleri ve diğer tüketim merkezlerinin oluşturduğu bir kültür karşısında iyice küçülmüş olarak hissetmektedir. Dünyanın her yanında sokak, geleneksel olarak geniş bir toplumsal, kamusal mekandır. "İki Ayakla Bombay" hareketi Bombay'da kamusal mekânları halka yeniden kazandırmayı amaçlamaktadır.

BOMBAY KIYI GELİŞİM PLANI VE "KIYILAR HAREKETİ"

2000-2002 yıllarında halk tarafından başlatılan bir kentli hareketi, Bombay'ın batısında Bandra'da 3 kilometrelik

bir kıyı şeridinde önemli bir dönüşüm getirdi. Ben gönüllü olarak, halkın desteğini sağlayan çok sayıda kentli örgütlenmesinin katkısı ile, Bombay'ın batı kıyıları için kapsamlı bir gelişim planı hazırladım

Bombay'daki "Kıyılar Hareketi", demokratik planlama ve mimarinin toplumsal değişimlere nasıl katkıda bulunduğunu gösteren bir örnektir. Bombay su kıyısında bir kenttir, ama kıyılar hiçbir zaman kitlesel kent arazisinin bütünleyici bir parçası olarak düşünülmemiştir. Amacımız, kentin kıyıları için kapsamlı bir plan hazırlamak ve bu planı kentin gelişimi ile bütünleştirmekti. Başlangıç olarak yaklaşık 40 kilometre uzunluğundaki batı kıyılarını ele aldık.

Kıyılar projesi, halkın aktif katılımına dayanan, aşağıdan yukarıya doğru gelişen bir süreçtir. Bandra Kıyı Projesinin başarılı bir şekilde uygulanması, kent kıyılarının korunması gerektiği görüşünü halk içinde yaygınlaştırdı ve kamusal mekanların yeniden kazanılmasına yönelik bir hareket başlattı.

MİMARLARIN ROLÜ VE POLİTİKA

Planlar; otokratik, diktatörce, faşist, üst sınıfı esas alan, dini ve sektör renklerle boyanmış, kamusal arazilere ve varlıklara özel çıkarlar için el konulmasını teşvik eden ve bütün bunların ötesinde serbest "piyasa"yı destekleyen planlar olabilir. Ama planlar; demokrasiyi, eşitliği, özgürlüğü ve insanları dışlamayan fikirleri teşvik eden, politik, sosyal ve kültürel değişimlere yönelik etkin bir demokratik enstrüman da olabilir ve gerçekleştirmeye çalışmamız gereken de bu tür planlardır.

Politikadan uzak durmayalım. Pratikte yapacaklarımızı, katılımı teşvik edecek şekilde kurgulamamız ve eşitliği, dışlanmanın engellenmesini ve özgürlüğü etkin olarak sağlamamız, böylece yeni bir Demokratik Sosyal Mimarlığı geliştirmemiz gerekir. Hepimiz topluca müdahil olmalıyız, karşı çıkmalıyız, çatışmalıyız ve yaptığımız alternatif planları sokaklara ve kamusal alanlara asmalıyız. Kısmi ödümler koparmaya yönelik hiçbir pazarlık söz konusu olamaz. Gerekli olan planlama ve mimarlığın bir "kamusal hak" olarak tanınması için mücadeledir.

Biz, eşitlik ve kalkınmada adaleti sağlama sorumluluğunu üstlenmiş meslek insanları, "Demokratik Sosyal Mimarlık"ın başarısı için mücadele yürütmek ve görüşlerimizi yaygınlaştırmak üzere, küreselleşme karşıtı güçlü ağ şebekeleri ve örgütler kurmak zorundayız. Halk kolektiflerini ve hareketlerini kurmak ve çalışmalarına yardımcı olmak da bizim görevimizdir.

P. Kishore DAS

Geçtiğimiz yıl Ekim ayında Ankara'da yapılan Mimarlığın Sosyal Forumunun çağrılı konuşmacılarından Hindistanlı mimar ve aktivist P.Kishore Das, yapı çevreye ilişkin politik ve toplumsal içerikli çalışmaları ve bu doğrultuda gerçekleştirdiği projelerle tanınıyor.

P. K. Das, Bombay, 'Sir J.J College of Architecture'da gördüğü mimarlık eğitiminin ardından 1980 yılında Bombay merkezli "P.K. Das ve Ortakları" mimarlık bürosunu kurmuş. Çalışmalarında, katılımcı bir planlama sürecinde içinde mimarlık ile kullanıcı halk arasında yakın ilişkiler oluşturmaya öncelik verdiğini belirtiyor.

P.K. Das'ın çalışmaları; kentsel planlama ve tasarım, mimari ve iç mimari projeleri ile sosyal ve çevresel projeleri kapsayan geniş bir alana yayılıyor. Bugüne kadar 150'ye yakın proje gerçekleştirmiş. Son projeleri arasında; mahalle ölçeğinde yerleşmeler, endüstri yapıları, bir stadyum, bir müze, tarihi önemi olan kamusal alanlardaki tasarım çalışmaları, Bombay'da deniz kıyısı ile ilgili düzenlemeler, tatil evleri, kulüp binaları ve tatil köyleri, okul ve kurumsal yapılar, şirket ofisleri, çağrı merkezleri, toplu konut yapıları ve özel konutlar yer alıyor.

P.K. Das aynı zamanda, gecekondu oturan halkın yaşam koşullarının iyileştirilmesine yönelik örgütlenmelerde aktif olarak görev alıyor. Bu kesimin sahip olabileceği konut modelleri geliştiriyor. Toplu konuta ilişkin bir çerçeve politika oluşturulması için çalışıyor. Bombay'ın kıyı alanlarında gelişim projeleri uygulanarak bu kamusal alanların geri kazanılmasına yönelik projeler, kentsel yenileme ve koruma projeleri üzerinde çalışıyor.

Çalışmaları ile ilgili Hindistan ve yurt dışında konuşan ve yazıları yayınlanan P.K. Das, Bombay'da kıyı alanlarının yeniden kazanımı ve gecekondu alanlarının iyileştirilmesi çalışmaları nedeniyle ulusal ve uluslararası ödüller almış. Başkanlığını yaptığı Bombay Kıyı Merkezine, 2007'de Deutsche Bank'ın "Urban Age" ödülü,

2001'de Amerikan Waterfront Centre'in "Clearwater Citizen" ödülü verilmiş. P.K. Das 2003'te "Kentsel Miras Ödülü"nü almış.

P.K. Das, Hindistan Mimarlar Enstitüsü'nün yönetiminde görev almış, bir dönem enstitü yayın organının editörlüğünü yapmış. Bombay ve diğer kentlerdeki mimarlık okullarında ve Bombay Üniversitesi Sosyoloji bölümünde konuk öğretim üyesi olarak ders veriyor. Hindistan Sanat ve Kültürel Miras Ulusal Komitesinde yürütücü üye. Bombay Konsept Planı Komitesinde üye olarak görev yapıyor.

Katılımcı planlamanın önemini ağırlıklı olarak vurgulayan P.K. Das, ülkesinde özlenen sosyal ve fiziki yenilenmeyi getirecek projelerde, mimarlık ve demokrasiyi bütünleştirme umudunun taşıdığını belirtiyor.

P.K. Das, 2004 yılında Bombay'da yapılan Dünya Sosyal Forumu dolayısıyla, sanayi yapılarının bulunduğu bir alanda binlerce kişinin katıldığı "Dayanışma Forumu" düzenlemesinin de tasarımcısı.

P.K. Das ve çalışmaları hakkında ayrıntılı bilgi için, <http://www.pkdas.com> web sitesine bakabilirsiniz.

PROJE UYGULAMA

Yarışmalar

Barcelona 2011 International Architecture Competition
Son Başvuru Tarihi: **31 Mart 2011**

The Lee Kuan Yew World City Prize
Son Başvuru Tarihi: **31 Mart 2011**

2011 UNESCO Kültürel Mirasın Korunması Asya-Pasifik Mirası Ödülleri
Son Başvuru Tarihi: **31 Mart 2011**

İzocam 11. Yalıtım Yarışması
Son Başvuru Tarihi: **1 Nisan 2011**

9. TAÇ "Bir De Sen Tasarla" Öğrenci Yarışması
Son Başvuru Tarihi : **08.04.2011**

Manisa Belediyesi Hizmet Binası ve Çevresi Ulusal Mimari Proje Yarışması
Son Başvuru Tarihi: **18 Nisan 2011**

"Düşlerde Kocaeli" Öykü Yarışması
Son Teslim Tarihi : **18.04.2011**

19. Geleneksel ilköğretim okulları arası Mimar Sinan Resim Yarışması "Ekolojik Mimarlık"
Son Teslim Tarihi: **18.04.2011**

Kent Belge seli – Kocaeli Kenti İçin Fotoğraf Yarışması
Son Teslim Tarihi: **18.04.2011**

En Güzel Bahçe Yarışması
Son Başvuru Tarihi: **22 Nisan 2011**

Mimarlıkta Eleştirel Okumalar-Mimarlık Öğrencileri Yazı Yarışması 2011
Son Teslim Tarihi: **25.04.2011**

UIA Uluslararası Öğrenci Fikir Yarışması
Son Teslim Tarihi: **27.04.2011**

XII. ThyssenKrupp Elevator Mimarlık Ödülü 2011
Son Başvuru Tarihi: 28 Nisan 2011

The 9th Philippe Rotthier European Prize
Son Başvuru Tarihi: 30 Nisan 2011

Uluslararası İnşaat Kazaları Karikatür Yarışması
Son Başvuru Tarihi: **30 Nisan 2011**

"Changing the Face" (Sureti Değiştirmek) Uluslararası Mimari Fikir Yarışması
Son Başvuru Tarihi: **15 Mayıs 2011**

Troya Müzesi Serbest Katılımlı, Tek Aşamalı, Ulusal Mimari Proje Yarışması
Son Başvuru Tarihi: **16 Mayıs 2011**

T.C. Yozgat İl Genel Meclisi - İl Özel İdare Binası ve AVM Ulusal Mimari Proje Yarışması
Son Başvuru Tarihi: **23 Mayıs 2011**

Venice City Vision Competition
Son Başvuru Tarihi: **27 Mayıs 2011**

TMMOB Mimarlar Odası Samsun Şubesi Hizmet Binası Bölgesel Mimari Proje Yarışması
Son Teslim Tarihi: **20.06.2011**

SONUÇLANAN YARIŞMALAR

Kadıköy İskelesi ve Yakın Çevresi Ulusal Öğrenci Mimari Fikir Projesi Yarışması

"Çatılar ve Sürdürülebilirlik" Kavramsal Tasarım Yarışması

AM NAI 2010 Ödülü

ARCHIPRIX - Türkiye 2010

Özel Sektörde Ücretli Çalışmak

TMMOB MİMARLAR ODASI ANKARA ŞUBESİ
İşyeri Temsilcilikleri Ücretli Çalışan Mimarlar Koordinasyon Komisyonu

Hepimiz özel sektörde ücretli olarak çalışıyoruz. Kimimiz yeni mezun olduk çalışmaya başladık, kimimiz ise yılların deneyimleriyle çalışıyoruz, bürolarda, şantiyelerde, büyük şirketlerde... Okul sıralarını terk edip iş yaşamına atıldığımızda mimarlığa dair hayallerimiz, büyük beklentilerimiz vardı. Okul sıralarında öğrendiklerimizi, uygulamak, tasarım yapmak, üretmek istiyorduk. Zorlu bir eğitimden geçmiş, teslimlerden önce gece gündüz çalışmış ve sonunda mimar olmaya hak kazanmış insanlar olarak iş hayatına atıldık.

Bu zorlu tempoya başışıklığımız olduğu halde, iş yaşamında karşılaştığımız koşulların zorluğu hayret verecek boyutlardaydı. İş yaşamında bir anda okulda verdiğimiz tüm emeklerin anlamsızlığını sorgularken bulduk kendimizi.

Kimimiz sigortasız çalışıyoruz, sigortalı olanlarımızın çoğunun ise sigortaları asgari ücret üzerinden yatıyor. Mimarlık diplomamız hiçe sayılırcasına, teknik ressam, fotokopi elemanı ya da servis elemanı olarak bile çalıştırılıyor.

Hep deneyimsiz olduğumuz söylentisine neredeyse kendimiz bile inanır olduk. İlk başta kabullenmiyor insan, daha doğrusu bu durumun geçici olduğunu düşünerek bir savunma mekanizması geliştiriyor. Bu mekanizmaların en yaygın olanı ise; "sıkıntının mimarlığı öğrenene kadar olduğu ve sonrasında nasılsa kendi işimizi yapacağımız" düşüncesi oluyor genelde. Bu sayede bu koşullara daha kolay katlanabildiğimizi düşünüyoruz.

Oysa katlanmak, belki de kendimize ve bizim durumumuzda olan arkadaşlara yaptığımız en büyük haksızlık. Peki, kaçımız gerçekten kendi işini yapıyor? Kaçımız kendi işini kendi istediği biçimiyle yapıyor? Bu kendini avutma hali ülkedeki işsizlik, örgütsüzlük halinde ne yazık ki zemin buluyor. İşverenler için ise bizi yıllarca ucuza ve güvencesiz biçimde çalıştırmamanın kılıfı sadece.

Madem teknik ressam gibi çalıştırılacaktık, madem sigortamız yapılmayacaktı (en iyi ihtimalle asgari ücret üzerinden yapılacaktı), madem en anlamsız servis, fotokopi gibi işlere biz bakacaktık, madem çok düşük ücretlere uzun saatler (geceleri yine her zamanki gibi sabahlayarak, hafta sonları işe gelerek) çalışacaktık... Sahi Biz Niye Mimar Olduk?

İş güvencesi olmayan, fazla mesai ödenmeyen, sözleşmesiz, güvencesiz ve iş dışında bir hayat kurmaya vakti bile olmayan bizler, birbirimizin sorunlarından dahi bihaber bu sistemin içinde çabalamaya devam ediyoruz.

En temel haklarımızı; sigortalı iş, insani çalışma süreleri, fazla mesai ücreti, düzenli ödenen bir ücret, müelliflik hakkı ve insanca bir yaşam istiyoruz. Ne dersiniz, bir şeyler yapmanın vakti gelmedi mi?

Sessizliğimizi sürdürdükçe yaşam alanlarımız daha daraltılacak, patronlar daha fütursuz olacak, haklarımız daha da çok gasp edilecek. Geleceğimiz ideallerimiz, mimarlık hayallerimiz ipotek altına alınacak.

Yeni mezun ya da deneyimliyiz ama benzer sorunlar yaşadığımızı biliyoruz. Çoğumuz tüm bunlara kişisel olarak direniyoruz, fakat yapacağımız çalışmaları ortaklaştırmamız ve birlikte hareket etmemiz artık ertelenemez bir zorunluluk.

Biz bir araya geldik ve başlattık, hepimiz için... Aramıza katılırsanız çoğalırız, tartışsak geliştiririz, ortaklaşırsak örgütleniriz.

Özel sektörde ücretli çalışan ya da yarın ücretli çalışmaya aday olan meslektaşlarımız, elinizdeki bu kitapçık sadece bir başlangıç, haklarımızı öğrenmek ve paylaşmak için... Hepinizi haklarımızı geri almak için, mesleğimize ve insanca çalışmaya sahip çıkmak için birlikte mücadele etmeye çağırıyoruz....

15 Soruda Haklarımız

1-Deneme süresi yasal olarak ne kadardır?

Deneme süresi en çok 2 ay olabilir, bu süre toplu iş sözleşmeleriyle 4 aya kadar uzatılabilir.

2- Deneme süresi sırasında sigortam yatmalı mı?

Deneme süresi esnasında sigorta yatmalıdır, bu süre içinde de sigortasız çalıştırılmaz.

3- Deneme süresi sonunda sözleşme yapma zorunluluğum var mı? Sözleşme yapmanın sağladığı olanaklar nelerdir?

Sözleşme yapma zorunluluğu bulunmamaktadır, sözleşme yapılması halinde İş Kanunu haricinde tanınacak haklar güvence altına alınmış olacaktır.

4- Bizim için hazırlanmış tip sözleşme var mı? Mimarlar Odasının bunu hazırlama ve taraf olma yetkisi var mı?

Ücretli çalışan mimarlar için Mimarlar Odası tarafından hazırlanmış tip sözleşme bulunmakta. Bu tip sözleşmeyi imzalayan ücretli çalışan ile işveren arasında anlaşmazlık durumunda çözümü uzlaşma yoluyla sağlanamadığı takdirde, uzlaşmazlığın bütün taraflarının isteği üzerine Mimarlar Odası'nın hakeemliğine başvurulabilir.

5- Mimarlar için belirlenmiş bir asgari ücret var mı?

Mimarlar Odası Genel Merkez Yönetim Kurulunun belirlediği bir asgari ücret bulunmaktadır.

6- Ücretimin bir kısmının elden verilmesi yasal mı?

Ücretin verildiğinin belgelenmesi halinde ve işverence ücretin tamamı üzerinden sigorta primi yatırılması halinde hukuken bir sorun yoktur.

7- Bir süredir ücretimi alamıyorum. Ne yapabilirim?

İşverene karşı maaş alacaklarının faiziyle tahsili için dava açılabilir. Ayrıca çalışan tarafından iş sözleşmesi feshedilebilir.

8- Sigortamın yatıp yatmadığını bilmiyorum bunu nerden öğrenebilirim? Sigortam yatmıyor bu konuda ne yapabilirim? Sigortam asgari ücret üzerinden yatıyor, bu yasal mıdır? Bu yasal değilse bu konuda ne yapabilirim?

Sigortanın işverence yatırılıp yatırılmadığı Sosyal Güvenlik Kurumundan ve e-devlet şifresi ile <http://www.turkiye.gov.tr> adresinden öğrenilebilir. Sigortanın asgari ücret üzerinden yatırılması yasal değildir, ücretin tamamı üzerinden yatmalıdır. İşveren Sosyal Güvenlik Kurumuna şikâyet edilebilir ve ayrıca eksik ödenen primler için dava açılabilir.

9- Haftalık/ Aylık çalışma süresi ne kadardır? Bu süre aşıncı fazla mesai ücreti alabilir miyim? Fazla mesai ücreti nasıl hesaplanır? Patronum fazla mesai yapmamı istediğinde yapmak zorunda mıyım?

Fazla çalışma, Kanunda yazılı koşullar çerçevesinde, haftalık kırk beş saati aşan çalışmalardır. Her bir saat fazla çalışma için verilecek ücret normal çalışma ücretinin saat başına düşen miktarının yüzde elli yükseltilmesi suretiyle ödenir. Haftalık çalışma süresinin sözleşmelerle kırk beş saatin altında belirlendiği durumlarda ortalama haftalık çalışma süresini aşan ve kırk beş saate kadar yapılan çalışmalar fazla sürelerle çalışmalardır. Fazla sürelerle çalışmalarda, her bir saat fazla çalışma için verilecek ücret normal çalışma ücretinin saat başına düşen miktarının yüzde yirmi beş yükseltilmesiyle ödenir. Fazla çalışma veya fazla sürelerle çalışma yapan işçi isterse, bu çalışmalar karşılığı zamlı ücret yerine, fazla çalıştığı her saat karşılığında bir saat otuz dakikayı, fazla sürelerle çalıştığı her saat karşılığında bir saat on beş dakikayı serbest zaman olarak kullanabilir. İşçi hak ettiği serbest zamanı altı ay zarfında, çalışma süreleri içinde ve ücretinde bir kesinti olmadan kullanır. İş Kanunu, Ülkenin genel yararları yahut işin niteliği veya üretimin artırılması gibi nedenlerle fazla çalışma yapılabileceğini öngörmüştür.

10- Yılda izin sürem ne kadardır? İstedğim zaman iznimi kullanabilir miyim?

İşyerinde işe başladığı günden itibaren, deneme süresi de içinde olmak üzere, en az bir yıl çalışmış olan kişilere yıllık ücretli izin verilir. Yıllık ücretli izin hakkından vazgeçilemez. Ücretli çalışanlara verilecek yıllık ücretli izin süresi, hizmet süresi;

a) Bir yıldan beş yıla kadar (beş yıl dâhil) olanlara ondört günden,

b) Beş yıldan fazla onbeş yıldan az olanlara yirmi günden,

c) Onbeş yıl (dâhil) ve daha fazla olanlara yirmialtı günden, az olamaz. Yıllık izin süreleri iş sözleşmeleri ve toplu iş sözleşmeleri ile artırılabilir. Bu iznin yazılı süreler içinde işveren tarafından sürekli bir şekilde verilmesi zorunludur. Yıllık ücretli izin işveren tarafından bölünemez. İzin süreleri, tarafların anlaşması ile bir bölümü on günden aşağı olmamak üzere en çok üçe bölünebilir. İşveren tarafından yıl içinde verilmiş bulunan diğer ücretli ve ücretsiz izinler veya dinlenme ve hastalık izinleri yıllık izne mahsup edilemez. Yıllık ücretli izin günlerinin hesabında izin süresine rastlayan ulusal bayram, hafta tatili ve genel tatil günleri izin süresinden sayılmaz. Yıllık ücretli izinleri işyerinin kurulu bulunduğu yerden başka bir yerde geçirecek olanlara istemde bulunmaları ve bu hususu belgelemeleri koşulu ile gidiş ve dönüşlerinde yolda geçecek süreleri karşılamak üzere işveren toplam dört güne kadar ücretsiz izin vermek zorundadır. İşveren, işyerinde çalışan işçilerin yıllık ücretli izinlerini gösterir izin kayıt belgesi tutmak zorundadır.

İş sözleşmesinin, herhangi bir nedenle sona ermesi halinde çalışanın hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücreti, sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödenir.

11-Resmi tatillerde (dini bayramlar, mili bayramlar) ben de izinli olabilir miyim?

Resmi tatillerde çalışanlar izinlidir.

12- İşverenin işten çıkarmaya gerekçe olarak gösteremeyeceği durumlar nelerdir?

Otuz veya daha fazla işçi çalıştıran işyerlerinde en az altı aylık kıdemi olan işçinin belirsiz süreli iş sözleşmesini fesheden işveren, çalışanın yeterliliğinden veya davranışlarından ya da işletmenin, işyerinin veya işin gereklerinden kaynaklanan geçerli bir sebebe dayanmak zorundadır. Özellikle aşağıdaki hususlar fesih için geçerli bir sebep oluşturmaz;

a) Sendika üyeliği veya çalışma saatleri dışında veya işverenin rızası ile çalışma saatleri içinde sendikal faaliyetlere katılmak

b) İşyeri sendika temsilciliği yapmak

c) Mevzuattan veya sözleşmeden doğan haklarını takip için işveren aleyhine idari veya adli makamlara başvurmak veya bu hususta başlatılmış sürece katılmak.

d) Irk, renk, cinsiyet, medeni hal, aile yükümlülükleri, hamilelik, doğum, din, siyasi görüş ve benzeri nedenler.

e) Kadın işçilerin çalıştırılmasının yasak olduğu analık ve süt izninde işe gelmemek

f) Hastalık veya kaza nedeniyle işe geçici devamsızlık

13- İşten çıkarıldım, ancak geçmiş aylara ait ücretim ödenmedi. Bu konuda ne yapabilirim?

Dava açarak geçmiş aylara ilişkin ücretlerin faiziyle iadesi talep edilebilir.

14- İşten çıkarıldım. Kıdem ve ihbar tazminatı almamın koşulları nelerdir?

Çalışan kıdem tazminatını, işveren tarafından, ahlak veya iyi niyet kurallarına aykırı bir durumu tespit edilmediği halde işten çıkarılırsa, sağlık sebepleri ya da işverenin ahlak veya iyi niyet kurallarına aykırı hareketini gerekçe göstererek veyahut da zorlayıcı sebeplerle işi bırakırsa, askerlik görevi dolayısıyla işten ayrılırsa, emekliliğe hak kazanır ya da emeklilik için gerekli prim gün sayısı ile sigortalılık süresini doldurursa, evlendikten sonra 1 yıl içerisinde işi bırakırsa alabilir.

Çalışanların işten ayrılırken alabilecekleri bir diğer hak da ihbar tazminatıdır. İhbar tazminatı sadece işveren tarafından çalışana ödenen bir yükümlülük değildir, aynı zamanda çalışanların da bazı durumlarda işverene ödemeleri gereken bir tazminattır. İhbar tazminatında amaç, çalışanın ya da işverenin işi bırakma ya da işten çıkarma niyetlerini makul bir sürede karşı tarafa bildirmelerini sağlamaktır. Belirsiz süreli işlerde işçi veya işveren; 6 aydan az süren iş ilişkisinde en az 2 hafta önce, 6 ay – 1,5 yıl arası süren iş ilişkisinde 4 hafta önce, 1,5 yıl – 3 yıl arası süren iş ilişkisinde 6 hafta önce ve 3 yıldan fazla süren iş ilişkisinde 8 hafta önce işçi işi bırakacağı, işverense işten çıkaracağı bilgisini karşı tarafa iletmesi gerekir. Aksi halde bu süreleri uymayan taraf (ister işçi olsun ister işveren) karşı tarafa bildirim süresi tutarındaki ücreti ödemek zorundadır. Bu süreler iş sözleşmesi ile arttırılabilir.

15-Mobbing nedir? İşyerimde mobbing var, ne yapabilirim?

Mobbing, işyerinde çalışanlara yıldırma, sindirme maksadıyla psikolojik taciz uygulanmasıdır. Mobbing için herhangi bir kaba kuvvet, tehdit veya bir zorbalık gerekmemektedir; mobbing duygusal bir saldırdır. Kendisine mobbing uygulandığını düşünen çalışan uygulayanın psikolojik tacizini mutlaka kanıtlamaya çalışmalıdır. Mobbing kavramı Türk hukuku için oldukça yenidir, birkaç yargı kararında anılmıştır. Mobbing mağduru tazminat davası açabilecek ve mobbing uygulamasının niteliğine göre suç duyurusunda bulunulabilecektir.

657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair TMMOB Görüşü

TMMOB'nin üyelerinin önemli bir kısmını oluşturan kamuda çalışan mühendis, mimar ve şehir plancılarını etkileyecek, memurların özlük haklarını ve çalışma koşullarını düzenleyen ve Torba Yasa içerisinde getirilen 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu'ndaki değişikliklere ilişkin TMMOB görüşü aşağıda bilgilerinize sunulmaktadır.

657 SAYILI DEVLET MEMURLARI KANUNU'NDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR TMMOB GÖRÜŞÜ

GENEL

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda değişiklik öngören hükümlerin yer aldığı tasarı kamuoyunda torba yasa olarak adlandırılan ve 29 Kasım 2010 tarihinde "Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve Diğer Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" adı altında TBMM Başkanlığına sunulan kanun tasarısıdır.

Söz konusu torba yasa tasarısı TBMM Başkanlığı'na sunulduğu şekli ile 112 madde iken Plan Bütçe Komisyonu'ndan çıktığı şeklinde 224 madde haline gelmiştir.

Torba Yasa Tasarısı 5 kısımdan oluşmaktadır. Tasarının ilk dört kısmı Bazı Alacakların Yapılandırılması ile Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu üzerindeki değişiklik maddelerini içermekte, 5. Kısımdan itibaren ise bazı kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde değişiklik yapılmasına dair maddeler yer almaktadır.

EMEK ALANINI DÜZENLEYEN YASALARDA DEĞİŞİKLİKLER

Onlarca yasada değişiklik hükümleri içeren ve temel olarak emek alanını emekçiler aleyhine düzenleyen "biraz iyi, çokça kötü" olan düzenlemelerin aynı torba içinde değerlendirilmesi yöntemi AKP Hükümetince Anayasa paketi oylamasında da uygulanmıştır. Bu açıdan bakıldığında torba yasaya yönelik olumsuz eleştirilerin "birkaç iyi madde" üzerinden savunulması işin özünü unutturmaya dönüktür.

Torba Yasa Tasarısı ile; 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu; 4857 Sayılı İş Kanunu; 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu; 4046 Sayılı

Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun vb. gibi pek çok kanunda yapılan düzenlemelerle, emekçiler mevcut durumlarından çok daha kötü ve geri düzenlemelerle karşı karşıya kalmaktadır.

Asgari ücretlilerin yaş sınırının yükseltilmesi, kısmi süreli çalışanların primlerini cebinden tamamlamak zorunda olması, stajyer çalıştırma üzerinden ucuz emek sömürsünün önünün açılması, kısa çalışma ödeneğinin süresi ve kapsamının genişletilmesi, işsizlik fonunun yıllık gelirinin yarısına Bakanlar Kurulu'nun el koyup işverenlere istihdam teşviki olarak vermesi gibi emekçi sınıfların aleyhine düzenlemeler torba yasa tasarısında yer almıştır.

4857 sayılı kanunda; çağrılı çalışma, parça başına çalışma, sözleşmelilik, deneme süreli iş akitlerinin uzatılması, geçici çalışma biçimlerinin yaygınlaştırılması gibi düzenlemelerle esnek, kuralsız ve güvencesiz çalışma biçimlerini çalışma yaşamının esas haline getiren torba yasa tasarısı 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda değişiklik öngören hükümleri ile birlikte bütün olarak değerlendirildiğinde emek alanına topyekûn bir saldırı olarak değerlendirilmelidir.

657 SAYILI DEVLET MEMURLARI KANUNU'NDA DEĞİŞİKLİK

1965 tarihli 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu 236 madde ve ekinde yer alan iptal ve ihdas edilen kadroların gösterildiği tablolarla 94 sayfalık bir metindir. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, devlet personel istihdamına ilişkin hükümler taşımasının yanı sıra Anayasa'da "Siyasal Haklar ve Ödevler" içerisinde sayılan "Kamu Hizmetlerine Girme Hakkı"nın hayata geçirilmesinin en önemli aracı olması niteliğiyle temel kanun özelliği taşımaktadır.

AKP Hükümetlerince, Ağustos 2004 ve Ekim 2005'de Kamu Personeli Kanun Tasarısı, Ağustos 2006'da Devlet Memurları Kanun Tasarısı adı altında hazırlanan taslaklarla 657 sayılı Yasa'yı değiştirmek amacıyla farklı girişimlerde bulunulmuştur.

AKP Hükümetince 2010 yılı içerisinde de 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda Değişiklik yapılmasına ilişkin hükümler taşıyan iki tasarı hazırlanmıştır.

Bunlardan ilki "Devlet Memurları Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik

Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" adı altında 9 Haziran 2010 tarihinde TBMM Başkanlığı'na sunulan tasarı taslağıdır. Bu tasarı taslağı "TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu"na gönderilmiş ancak Komisyon gündemine girmemiştir.

29 Kasım 2010 tarihinde TBMM Başkanlığı'na sunulan ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda değişiklik yapılmasını da içeren ikinci tasarı "Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve Diğer Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" adını taşımaktadır. İki tasarı birlikte incelendiğinde 9 Haziran tasarısı ile 29 Kasım tasarısının 675 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda değişiklik öngören maddelerinde bir farklılık olmadığı görülmektedir. Yani 9 Haziran tasarısı 29 Kasım tasarısının içerisine madde numaralarında meydana gelen değişiklikler haricinde, madde ve gerekçeleri ile aynen işlenmiştir.

29 Kasım 2010 tarihli tasarıya ilişkin olarak "Plan Bütçe Komisyonu" alt komisyonu tarafından yapılan değerlendirme sonucunda hazırlanan metin incelendiğinde, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda değişiklik öngören hükümlerde alt komisyon tarafından, öngörülerin genel yapısında farklılık yaratacak bir değişiklik yapılmadığı görülmektedir. Ancak "Plan Bütçe Komisyonu"nda yapılan değerlendirme sonucunda hazırlanan "Plan Bütçe Komisyonu" metninde, tasarının devlet personel istihdamına ilişkin temel hedefine ulaşmasının bir aracı olarak değerlendirilebilecek ve uygulanması ile tüm bakanlıklar sisteminin kariyer esasından koparılıp norm-kadro ya da iş sınıflaması esasına doğru dönüştürülmesini; istihdamda, kariyer ilkesinin öngördüğü "kamu hizmetine en alt basamaktan girip en üst düzey yönetime doğru yükselme" felsefesi yerine istihdamda sözleşmelilik düzeni getirilmesini; buna bağlı olarak, "kurum bazlı", "yöneticilik yasaklı", "güvencesiz" istihdama geçişin yasal dayanağını oluşturacak "uzmanlık" sistemine ilişkin hükümler tasarıdan çıkarılmıştır. Bununla birlikte söz konusu değişiklikleri önceleyen hükümler tasarıdaki yerlerini korumuştur.

"Plan Bütçe Komisyonu"ndan geçtiği halinde tasarı genel olarak incelendiğinde, önceki girişimlerle yapılmaya çalışılan 657 Sayılı Kanun'un topyekun değiştirilmesinden vazgeçilmekle birlikte hedefe yönelik planın "parçalar halinde" hüküm değişiklikleriyle yürürlüğe konulmasına karar verildiği görülmektedir. Hedefin önemli araçlarından birini teşkil eden "uzmanlık" sistemine ilişkin hükümlerin tasarının

içerisinden çıkarılması da -TBMM'de görüşmeler sürecinde önergelerle dâhil edilip edilmeyeceği bilinmemekle birlikte- parça başı çalışmanın bir göstergesi olarak değerlendirilmelidir.

Torba yasa tasarısının devlet personel istihdamında değişiklik öngören hükümlerinin hedefi, tasarı gerekçesinde yer alan "memur sendikaları, sivil toplum kuruluşları ve çalışanların makul ve uygun görülen isteklerini karşılamak" değil, küresel kapitalizmin neo-liberal politikaları ile belirlenen noktaya ulaşmaktır. Buna göre tasarının hedefi "sosyal devleti" değil "düzenleyici devleti" destekleyen bir bürokratik yapının oluşturulmasıdır.

Buna bağlı olarak tasarıda; 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda değişiklik öngören hükümlerle, (1) "Kamu hizmeti" ortadan kaldırılarak, her vatandaşın "siyasal hakkı" olan kamu hizmetine girme hakkı yok edilmektedir. (2) Anayasa'da değiştirilemez hükümlerden biri olan "sosyal devlet ilkesi"nin en temel mekanizması ortadan kaldırılmaktadır. (3) Günümüzde sayısı 3 milyonu bulan kamu personelinin "iş güvenceli kariyeri" tehdit edilmektedir.

İzin hakları, kadın ve özürli çalışma koşullarında yapılan iyileştirmeler v.b. verilen ödünler tasarının gerçek hedefinin gizlenmesi ve tasarı lehine bir kamuoyu oluşturulmasında kullanılacak araçlar olarak tasarıda yerini almıştır.

Bu maddeler dışarıda bırakıldığında torba yasa tasarısında yer alan 657 Sayılı Kanun'da değişiklik öngören hükümlerle Devlet Personeli İstihdam Rejiminde;

1-Siyasal iktidarın "kadro kaldırma yetkisini" sık ve yaygın olarak kullanabilmesine olanak yaratılmakta, temel memur güvencesi ortadan kaldırılarak, "kadro kaldırma yetkisi" tüm kamu sistemini sürekli tehdit edecek bir yetki olarak kullanılabilecek serbest yetkiye dönüştürülmekte, siyasal iktidarın kamu personeli üzerinde yapacağı partizanca işlemlerin kapısı sonuna kadar açılmaktadır.

2-Yöneticilik görevleri için değerlendirme "sicil sistemi" dışına çıkarılmakta, üst düzey kamu yöneticiliği için 12 yıl hizmet yeterli sayılmakta ve bu sürenin hesabında özel kurumlarda veya serbest olarak çalışılan sürenin tamamının dikkate alınacağını hükme bağlanmaktadır. Özel sektöre ve serbest meslek sahiplerine kamuda üst kademe yönetici olma yolunu açan bu değişiklikte birlikte, kamu yönetiminin üst düzey yöneticilik makamları, siyasal iktidarla gelip gidecek "siyasal

kadrolar"a dönüştürülmekte, memuriyet kariyer sisteminin taşıyıcısı olan "piramidin tepesi" kariyer sistemine kapanmaktadır.

3-Sicil değerlendirme sistemi ortadan kaldırılmakta, insan doğasının bencil, çıkarıcı, tembel bir varlık olduğu kabulüne ve çalışma adı verilen şeyin bireysel doyumdan ibaret olduğu görüşüne dayanan liberal değerler üzerinde yükselen ödüllendirme-cezalandırma ekseninde performans değerlendirme sistemi kurulmaktadır. Kolektif bir iş olan kamu hizmetini performans değerlendirme sistemi ile bireysel rekabete dayalı bir iş haline getiren değişikliklerle kamu hizmeti kavramının altı boşaltılmaktadır.

SONUÇ

AKP Hükümetince 9 Haziran 2010 tarihinde Meclis Başkanlığı'na sunulan "Devlet Memurları Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" ve bu tasarının 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda değişiklik öngören tüm hükümlerini içeren ve 29 Kasım 2010 tarihinde Meclis Başkanlığı'na sunulan "Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve Diğer Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" AKP Hükümetinin "Personel Rejimine" ilişkin hedefini açıkça gözler önüne sermektedir. "Plan Bütçe Komisyonu" metninde söz konusu hükümler içerisinde yer alan "uzmanlık sistemi" ile ilgili hükümler tasarı metninden çıkarılmakla birlikte bu tür bir sistemin uygulanmasının yolunu açacak olan memuriyet güvencelerini kaldıran ve özel sektör şirketlerinin istihdam kurallarını içinde barındıran hükümler tasarıdaki yerlerini korumuştur. Bu anlamda tasarı "Plan Bütçe Komisyonu"ndan çıktığı hali ile personel rejiminde kariyer sisteminden kadro sistemine dönüşümünün bir ön çalışması niteliğine bürünmüştür.

Tasarı, kendi içinde danışma - görüşme - tartışma - direnme yollarını kapatmakta, iç dengeleme mekanizmaları olmayan, siyasal iktidarın ve başlıca toplumsal güç odaklarının vurucu aleti haline gelmiş bir yönetim anlayışını öngörmektedir.

Tasarıda yer alan hükümlerle üst kademe yöneticilik makamları siyasal kadroların ve özel sektör aktörlerinin iş görme yerlerine dönüştürülmektedir. Bunlar, hükümlerle gelip hükümlerle gitmekle birlikte, emir-komuta makamlarında kamu kaynaklarına yön veren ve bütün bir yönetim sistemini ve personelini yönlendirip değerlendiren kadrolar olarak iş göreceklerdir.

Emirlerinde çalışacak olan personelin memurluk güvencelerinden yoksun olduğu, bir yandan disiplin, bir yandan da subjektif kriterlerle "takdire" dayalı ödüllendirme esaslı performans değerlendirme sistemine tabi tutulacağı düşünüldüğünde, bu yeni elitin etkilerinin yalnızca genel politika belirleme ile sınırlı kalmayacağı, doğrudan uygulamanın ayrıntılarına da uzanacağı açıkça görülmektedir.

Bu noktada Anayasa'da "Çalışma Hakkı ve Ödevinin", "Sosyal ve Ekonomik Haklar ve Ödevler" ana başlığı altında, "Kamu Hizmetlerine Girme Hakkı"nın ise "Siyasal Haklar ve Ödevler" içerisinde sayıldığına hatırlatılmasında fayda bulunmaktadır. Bu ayrımın temel felsefesi, kamu adına karar verenlerin siyasal iktidarın baskılarının yanında farklı çıkar gruplarına karşı da kamu adına korunması gerekliliğinde aranmalıdır. Bu niteliği ile kamu hizmetine girme siyasal bir öz taşımaktadır. Tasarı getirdiği hükümlerle kamu hizmetini ve bu hizmeti görenleri kamu adına koruma anlayışından vazgeçildiğine de işaret etmektedir.

Tasarı, kamu hizmetinin ve dolayısıyla kamu yönetimi örgütlenmesinin kapsamlı ve sürekli tasfiyesini gerçekleştirmek amacıyla hazırlanmıştır. Bu amaç, ancak, kamu personel rejiminin memurluk ve kariyer sisteminden çıkarılmasıyla, sözleşmelilik ve kadro sistemine geçirilmesiyle gerçekleştirilebilir.

Öte yandan tasarı, kamu hizmeti kavramını sözlüklerden çıkaracak bir nitelikte olması nedeniyle sadece 657 Sayılı Kanuna tabi çalışanları değil, toplumun tüm emekçi kesimlerini olumsuz etkileyecek bir özellik taşımaktadır. Bu nedenle bu tasarıya karşı yürütülecek mücadelenin tüm emekçilerin ortak mücadelesi haline getirilmesi özel önem arz etmektedir.

Temel bir kanun niteliğinde olan 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun bir çok kanunda değişiklik öngören bir torba yasa içerisinde, ayrıca birlikte değerlendirildiğinde toplumsal parçalanma ve çatışmalara neden olabilecek nitelikteki "vergi affı" ve "emek alanı düzenlemeleri" gibi hususlarla aynı tasarı içerisinde değerlendirilmesi kabul edilemez. Bu nedenle öncelikli olarak, kamuoyunda torba yasa olarak anılan "Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve Diğer Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" içerisinde yer alan "Devlet Personel İstihdam Rejimi"nde ve emek alanında yapılmaya çalışılan değişikliklere ilişkin tüm hükümlerin tasarıdan çıkarılması ve söz konusu hususların ilgili tüm emek örgütlerinin de katılımı ile tekrar değerlendirilmesi gerekmektedir.

Ramazan Pektaş : 'Nükleer Enerjinin İyisi Yok'

19 Mart 2011

www.sendika.org sitesinden alınmıştır. http://www.sendika.org/yazi.php?yazi_no=36246

Nükleer enerji Türkiye için bir ihtiyaç mı? Nükleere karşı çıkanların gerekçeleri ne? Bakanın söylediği gibi üçüncü nesil santraller güvenli mi? Tüple, nükleer santral arasındaki riski bir tutan zihniyete ne demeli? EMO Ankara Şube Başkanı ve TMMOB Ankara İKK Sekreteri Ramazan Pektaş anlatıyor.

Nükleer Karşıtı Platform sözcüsü ve bir elektrik mühendisi olarak nükleer enerjiye neden karşıyorsunuz?

Nükleer enerjinin riskli olduğu son olayda da ortaya çıktı. Çernobil, *Three Miles Island* gibi büyük kazalar ve bunların yanı sıra bilinen 400'den fazla kaza meydana geldi. Bu işte ileri teknolojiler kullanan Japonya'da bile bugün böylesi bir kaza yaşıyorlarsa, başka neler yaşanabilir bilemeyiz. Soğutma sistemi arızası, çekirdek erimesi arızası, patlama ve başka arızalar. Bunları bırakın geçen yaz Rusya'da orman yangını yaşandı. Yangın Çernobil atıklarının saklandığı yere doğru ilerlediği için bütün dünyada endişeye yol açtı. Görüldüğü üzere bu kadar karmaşık bir işlem yaptığınızda ne zaman nerede sorun yaşayacağınızı iyi hesap etmeniz gerekir.

Tüple nükleer santralin tek ortak noktası ikisinin de su ısıtıyor olması

Bakın Japonya'da olan son olaya. Soğutma sistemi arızalandı ve çözilemiyor bu durumun sonunda beklenen şey santralin patlaması. Bu patlama gerçekleşirse Çernobil'in 3 katı büyüklüğünde etkisi olacak. Çin, Rusya'nın doğusu ile Amerika ve Kanada'nın batısı radyoaktif serpintiye maruz kalacak. Kimin hakkı var bir noktada enerji üretmek için çok geniş bir bölgede insanların yaşamını karartmaya.

Bir de bu durumu tüple karşılaştırıyorlar. Tüple nükleer santralin tek ortak noktası, ikisinin de su ısıtıyor olması. Birisi patladığında üstünde oturmadığınız sürece bir şey olmaz, ama nükleer santral patladığında binlerce kilometre uzağındaki insanlar bile etkilenir.

Tüpünüz sizi radyasyona maruz bırakmaz, sızıntı yapsa önlemini almak basittir, birkaç lira maliyeti olan gaz alarmı sensörü alırsınız. Tüp yerine ocak da kullanabilirsiniz. Olası risklerden ve kötü sonuçlardan kaçınabilirsiniz. Fakat bir olumsuzluğun/kazanın bedeli bundan yüksekse kaçınmak lazım.

Öncelikle çok basit bir soru sormak istiyoruz. Nükleer enerji Türkiye için bir ihtiyaç mı?

Hayır, böyle bir ihtiyacımız yok. Enerjiye ihtiyacımız var, enerji yaşamın vazgeçilmez parçası ama bu nükleer enerji olmak zorunda değil. Enerji üretimine ihtiyacımız var, ancak bu her şeye rağmen olmamalı.

Enerji için hayatın dengesinin bozulmasına, ekolojik sistemin dengesinin bozulmasına, tarihi kültürel mirasımızın yok edilmesine, çocuklarımızın, torunlarımızın geleceğinin harap edilmesine karşıyız. Enerji elde edilmesi için her şeyin hoyratça kullanılmasına yani geleceğin ortadan kaldırılmasına karşı çıkıyoruz. Çok kullanılan bir söz vardır. 'Biz bu dünyayı atalarımızdan miras almadık, çocuklarımızdan emanet aldık' diye. Biz bu emanete ihanet edilmesine karşıyız.

Nükleer dışa bağımlı, riskli, atık sorunlu ve pahalı

Bunun dışında nükleer enerji dışa bağımlılık anlamına gelir. Zenginleştirilmiş yakıt çubukları, üretim tesisinin kurulması, işletilmesi dışa bağımlıdır. Ayrıca nükleer yakıt üretme sistemi en pahalı yakıt üretme sistemidir. Üstelik nükleer rezervler sonsuz değildir.

Bugün dünyada 442 ticari reaktör var. Bu santrallerde kullanılan atıkların insanlara zarar vermemesi için yarı ömürlerinin geçmesi gerekiyor. Bu da bazı radyoaktif elementler için 100-150 yıl anlamına geliyor. Nükleer atıkları doğadan izele bir şekilde 100-150 yıl bekletmeniz lazım. Bunun doğadan izole bir biçimde bekletilmesini sağlayacak lisanslı bir depolama yöntemi yok. Kimi toprakta kimisi havuzlarda bekletiliyor, bunlar da risk.

Bugün korkulan bir patlama, sızıntı olduğu zaman bunun boyutlarını gözle görme şansınız yok. Ancak özel cihazlarla radyo aktif serpinti ölçülüyor. Hangi bölgeye ne kadar yayılmış anlaşıyor. Serpinti ise hava akımları ve rüzgar ile kolayca yayılıyor. Özellikle tarımsal alanlarda yetiştirilen ürünlerle serpinti yayılıyor. Demin de söyledim Amerika, Kanada ve birçok ülke Japonya'da yaşanan kazadan etkilenecektir. Bu kadar büyük tehlikenin ve risklerin azımsanmasını çok çarpıcı buluyorum.

Mühendislikte risk hesabı vardır. Risk hesabı yapmak için riskin gerçekleşme ihtimali çarpı sizin gerçekleşmesi durumunda ödeyeceğiniz fatura hesaplanır. Örneğin Fukuşima'da yaşanan nükleer santral kazasının faturası 500 milyar dolar civarında olacaktır diyor. Mutfaktaki tüpün yaratacağı bir riskin faturası ile karşılaştırılmaz bile. Böylesi nükleer kazaları kapsayan bir sigorta kuruluşu yok. Hiçbir sigorta kuruluşunun sigortalamadığı bir tesiste ısrar edilmesi matematik ve mühendislik hesabının olmadığını gösteriyor.

Kısaca; nükleer enerjiye karşıyız çünkü dışa bağımlılığı artırıyor, riskli, atık sorunlu ve pahalı bir sistem.

Japonya'da yaşanan nükleer arıza ile beraber Türkiye'deki nükleer santraller de yeniden tartışma konusu oldu. Bu konuda hükümet cephesinden ortaya atılan bazı iddialar var. Örneğin Türkiye'ye kurulacak olan nükleer santrallerin üçüncü nesil olduğu ve daha az risk içerdiği, Rusya'nın nükleer teknoloji konusunda Japonya'dan daha güvenli, ileri olduğu gibi. Bu iddiaların doğruluk payı nedir?

Çernobil patladığında da Rus teknolojisinin geri olduğu söylenmişti, Japon teknolojisinin, Batı teknolojisinin iyi olduğu iddia edilmişti. Şimdi Japonya'da arıza yaşanınca Japon teknolojisinin geri olduğu söyleniyor. Bu iddialara ancak gülümseyebilirim.

'Santral neslinin yükselmesi söylemi demagojiktir'

Öte yandan santrallerin neslinin yükselmesi söylemi tamamen demagojik bir söylemdir. Her bir neslin kendi sorunu olur. Örneğin birinci nesil santrallerde vanalarda sorun var. İkinci nesil santrali yaparken vana yapmalısınız, vanaların arızaya geçtiği durumlarda haber veren bir uyarı sistemi yapmalısınız, bir de uyarı sonrası çalışacak paralel bir sistem yapmalısınız. Gördüğümüz gibi nesil yükselirken bir öncekinde yaşanan sorunu çözmek için eklenen sistem hem maliyeti hem riski artırıyor çünkü yeni eklenenlerin arızalanması riski de var.

Kısaca neslin artması riski azaltmaz. Üstelik nesli yükselteceğim diye insanları kobay yapıyorsunuz. Bir problem var mı, varsa sonuçları etkilerini göreyim diyorsunuz. Ortaya çıkan sonuçlar binlerce insana zarar verebiliyor. Her neslin riski vardır. Teknik olarak sıfır riskli nesil/sistem yoktur. Örneğin uçağa binmek de risklidir. Uçak düşebilir. Fakat uçak düştüğünde içindeki insanlar hayatını kaybeder, düştüğü yere zarar verir fakat uzaklarda bundan habersiz insanlara bir şey olmaz. Uzaklardaki insanlar ölmez. Termik santrallerde, barajlarda da risk vardır. Hatta bisiklete binmek bile risklidir. Kaza yapabilirsiniz ama bu durum 50 metre ilerinizdeki bir insanı etkilemez. Fakat nükleerde durum böyle değil. Bakın Çernobil'de patlama oldu binlerce kilometre uzağında insanlarımız zarar gördü. Hastalıklar oldu. Fukuşima da öyle. Binlerce kilometre mesafedeki insanlar etkilenecek. 20-30 yıl sonra insanlar kanserden ölecek. Kanser

hastalığına yakalananların sayısında ciddi artışlar olacak.

'Nükleerin iyisi yoktur'

Japonya 1945'te ABD tarafından atılan bombalarla bir nükleer felaket yaşadı. Bugünde kendi elleriyle yarattığı bir nükleer felaket yaşıyor. Bunun bize gösterdiği şey "nükleerin iyisi yoktur." Tıp dünyasında teşhis ve tedavi amacı dışında nükleer tekniklerin kullanılmaması gerektiğini düşünüyoruz. Bütün dünyada enerji ihtiyacı nükleer santraller yerine alternatif kaynaklarla sağlanabilir. Etrafına zarar vermediği sürece hidrolikler, güneş, rüzgar ve deniz dalgalarından elde edilen enerji kullanılabilir. İnsanlık nükleer enerji santralleri kurmak ve risklerinden korunmak için harcanan parayla yeni, alternatif enerji kaynaklarına yönelebilir. Bu yöntemleri kullanıp geliştirebilir.

Bir de son olarak bir manipölasyona daha dikkat çekmek istiyorum. Karbon emisyonu konusunda. Nükleer enerjide karbon emisyonu olmadığı söyleniyor. Bu da doğru değil, santral çalışması sırasında karbon emisyonu yok ama karbon emisyonuna sebep olan işlemler ve üretimler var, radyasyon emisyonu sorunu var. Yani nükleer enerji anlatıldığı gibi temiz değil. Harcamalar ve atıklar düşünüldüğünde ve geriye doğru gidildiğinde karbon ayakizi adı verilen karbon emisyonuna sebep olacak işlemler olduğunu mutlaka görürsünüz. O zaman rüzgar santrallerinin radyasyon sorunu da yok, karbon emisyon sorunu da yok.

Bu denli zararlı bir işletmeyi açma konusunda hükümetin ısrarını neyle açıklayabiliriz?

Hükümetin ısrarını, geçmiş hükümetlerin ısrarları ile birleştirdiğimizde bazı şeyler anlamak mümkün. Geçmişte de bazı siyasetçiler muhalefet olunca karşı, iktidar olunca nükleerci olurlardı, bu durum halen sürüyor. Hükümetlerin ısrarları bize geçmişteki bir hükümet yetkilisinin "nükleer firmalarına yaptıkları masrafları ödeyelim" sözünü hatırlatıyor. Bizim elimizde bu masrafların belgesi yok ama masraf olduğunu bir siyasetçi söylüyorsa bildiği vardır diye düşünmek lazım. Nükleer santral kurmak demek çok ciddi bir maliyetle imalat yapmak demek. Buradaki imalat işleminin parasal karşılığı kadar bir miktarın harcanması demek. Bu harcama yapılırken yandaşlarının veya yakınlarının ya da bilemediğimiz kesimlerin bundan nemalanmasını sağlamak istiyor olabilirler. Sadece iktidar olunca kapılınılan bu nükleer hezeyanı başka ihtimal bırakmıyor.

BİLİNMEYEN ANKARA

96'lar Apartmanı

Zeynep Çiğdem Uysal

Künye :

Mimar :Arman Güran

Proje :1957

İnşası :1962

İş Sahibi: Hizmet Yapı Kooperatifi

İşlev : Konut

Adres : İncesu Caddesi No: 6, Kolej

96'lar konut bloğu, ya da bilindiği adıyla 96'lar apartmanı, 1950-80 dönemi mimarisinde, gerek Türkiye'deki konut inşası süreci, gerekse mimari tasarımı ve 1920'lerin modern mimarlığına yaptığı referans bakımından özgün bir yere sahiptir.

Bağlamsal gelişimi: Ankara'da Konut Üretimi Bağlamında 96'lar apartmanın yeri

96'lar apartmanının inşaa edildiği tarihlerde Ankara'da konut yapımı konusunda bir bolluk yaşanmakta olduğu

Arazinin ilk hali ve İmrahor bulvarının konumu.

bilinmektedir. 1948'den 1962'ye kadarki dönemde bu konutların çoğunun yapı kooperatifleri, serbest mütaahhitler, toplu konut firmaları ve gecekondu yapıcılarının oluşturduğu dört temel grup tarafından yapılmakta olduğu çeşitli kaynaklarda belirtilmektedir¹.

Bu grupların arasında Ankara'da konut üretimi konusunda en aktif olanının yapı kooperatifleri olduğu gözlemlenmekte ve Türkiye çapında bu dönemde çalışan 391 kooperatif olduğu, bunların 184'ünün Ankara'da bulunduğu; 1950-58 yıllarında ise Türkiye'de aktif halde çalışan toplam 50 kooperatif bulunduğu ve 1948-62 döneminde Ankara'daki konutların % 60'ının bu kooperatifler tarafından yapıldığı belirtilmektedir².

96'lar apartmanının yapımına da 1956'da kurulan Hizmet Yapı Kooperatifi tarafından başlanılmıştır. Bu kooperatifin ilk kurucuları Sosyal Güvenlik Kurumu çalışanları olmuş, yalnız daha sonra apartmanın inşasını yapan Alman firmasına verecek mali kaynakları tükendiği için kooperatif emekli ordu subaylarından oluşan bir gruba devredilmiştir³. O dönemde genel olarak yapılageldiği üzere binanın inşasına da Türkiye Emlak Kredi Bankası'ndan 5 Temmuz 1957 tarihinde alınan bir krediyle başlanılmıştır⁴.

İncesu Mahallesi, İmrahor Bulvarı üzerinde yapılan blok, kentin güneydoğu eksenindeki kıyısına, kent merkezi Kızılay'a kolay erişilebilecek şekilde konumlanmıştır. Hizmet Yapı Kooperatifi, 4 Temmuz 1956 tarihinde ayrı ayrı 8 parseli satın almış ve 1960'dan sonra bu parseller İmar Müdürlüğü'nün

onayıyla birleştirilerek 5331/36 ada pafta numarasıyla kaydedilmiştir. 105 m'ye 60 m ölçülerindeki arazinin toplam alanı 4579 m²'dir⁵.

Mimari Tasarımı

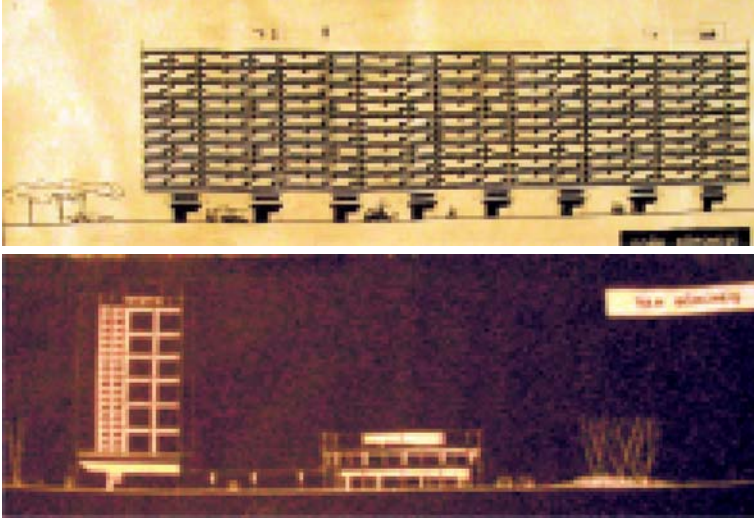
1957 ve 1962 yılları arasında inşa edilen 96'lar apartmanı, Türkiye'deki büyük konut bloklarının ilk örneklerinden biridir⁶. Bina, mimarı Arman Güran'ın, 1953 yılında İTÜ Mimarlık Fakültesinden mezun olduktan hemen sonra yaptığı ilk projelerden biridir. Projeyi 1954'te iki arkadaşıyla birlikte kurduğu ofisleri MİDA A.Ş bünyesinde gerçekleştiren Güran'ın bu yıllarda tasarladığı binalar arasında Ankara Devlet Konservatuvarı ve Ziraat Bankası'nın Yenimahalle'deki Eğitim ve Arşiv Binaları sayılabilir⁷. Hizmet Yapı Kooperatifinden uygulamasıyla birlikte aldıkları 96'lar projesi, Güran'ın sözleriyle kendileri için mimarlıkla ilgili ideallerini gerçeğe dönüştürmeye çalıştıkları heyecan verici bir süreç olmuştur⁸.

Binanın konsept projesi Güran tarafından 4 Temmuz 1956 yılında bitirilmiş ve planlar 15 Nisan 1957'de onaylanmıştır. Daha sonra, MİDA a.ş'nin süreçten çekilmesiyle binanın uygulama projeleri kooperatif tarafından mimar Turan Vural'a verilmiş ve inşaat 2 Mayıs 1962'de bitirilmiştir⁹.

Morfolojik olarak, 96'lar, çevresini domine eden büyük bir dikdörtgen prizma şeklindedir. Arsada doğu-batı yönünde yerleşmiş bloğun girişleri de doğu ve batı cephelerindedir. 11 katlı blokta, orijinal olarak 96 daire olduğu için bina 96'lar olarak adlandırılmıştır. Tadilatla çatıya 4 daire ve zemin kata dükkânlar eklendiği için binada şu anda 100 daire ve 24 dükkân vardır.

Bina, kendi ayrı girişi ve merdiven/asansör çekirdeği olan 8 bitişik bloğun bir araya gelmesiyle oluşmuştur ve tek katlı, 2 katlı, 2 katlı ve arakatlı ve 3 katlı olmak üzere 4 daire tipine sahiptir¹⁰. Orijinal projesinde kolonların (*pilotlerin*) üstünde havaya kaldırılmış bir kütleyken ve zemin katı arazinin öbür yanına geçiş sağlayan boş bir alanken, bina bugün zemin katı dükkânlarla doldurulmuş kapalı bir kütle halindedir. Orijinal projede ayrıca bir bağlantı elemanı batı cephesine eklenmiştir silindirik bir yapı olduğu görülmektedir. Bu yapı da, içinde çeşitli dükkânların da olduğu ortak bir toplanma alanı olarak düşünülmüştür¹¹.

Ayrıca, terasta yapılan tadilat öncesinde, terastaki alanların özellikle çocukların kullanımı için düşünülmüş

Doğu ve batı cepheleri ve arazinin yan kesiti

Doğu cephesinin eski ve yeni fotoğrafları

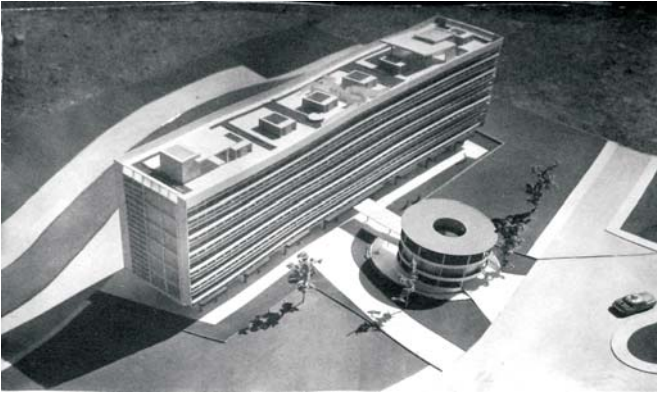
toplu etkinliklere açık ortak mekânlar olduğu görülmektedir. Orijinal projede giriş cephesinde beton balkon parapetleri ve yatayda yerleştirilmiş güneş engelleyici elemanlar (*brise-soleil*) olduğu da görülmektedir. Bu elemanlar Güran ve ekibinin çekilmesinden sonraki süreçte uygulanmamıştır. Şu anda balkon parapetleri metaldir ve zaten çoğu balkon da kapatılmıştır. Tüm bu değişiklikler dışında, proje aslına uygun olarak uygulanmıştır¹².

Modern Mimariye verdiği referanslar – Le Corbusier etkisi

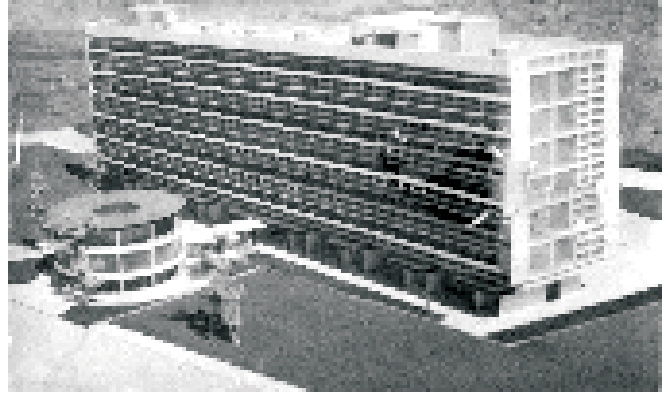
2005 yılında Arman Güran'la yapılan röportajda Güran, bu binadaki mimari yaklaşımını Corbusien olarak ifade etmiş ve binanın Le Corbusier'in 'gerçekçi-işlevsel' yaklaşımına uygun olarak yapıldığını belirtmiştir. Güran ayrıca binanın tasarımında yine Le Corbusier tarafından 1945 yılında insan vücudu temel alınarak hazırlanmış

Binanın şu anki hali

Orijinal maket fotoğrafları

ve birim ölçüsü 2.26 metre olan bir ölçülendirme aracı olan Modülör'ün kullanıldığını da dile getirmiştir.

Güran'ın anlatımına göre, kooperatif tarafından belirlenen ihtiyaç programında iki ve üç odalı dairelere yer verilmişti. Corbusier prensiplerine göre ise bina, içinde yaşayacak insanların niteliklerine göre tasarlanmalıydı. Ancak bu program ve şartlar altında böyle bir araştırma söz konusu olamayacağı için, Güran

genel Türk aile yapısını incelemiş ve 3 temel aile tipi belirlemiştir. Katı, ataerkil aile, anaerkil aile ve modern aile olmak üzere belirlenen bu üç aile tipine göre Güran toplam 4 tip daire tasarlamıştır.

Güran'ın ifadesiyle, A tipi olarak belirlenmiş tek katlı daireler, yatak odalarının ve dolayısıyla çocukların babanın kontrolünde olacağı ataerkil aile için düşünülmüştür. C tipi olarak belirlenmiş iki katlı

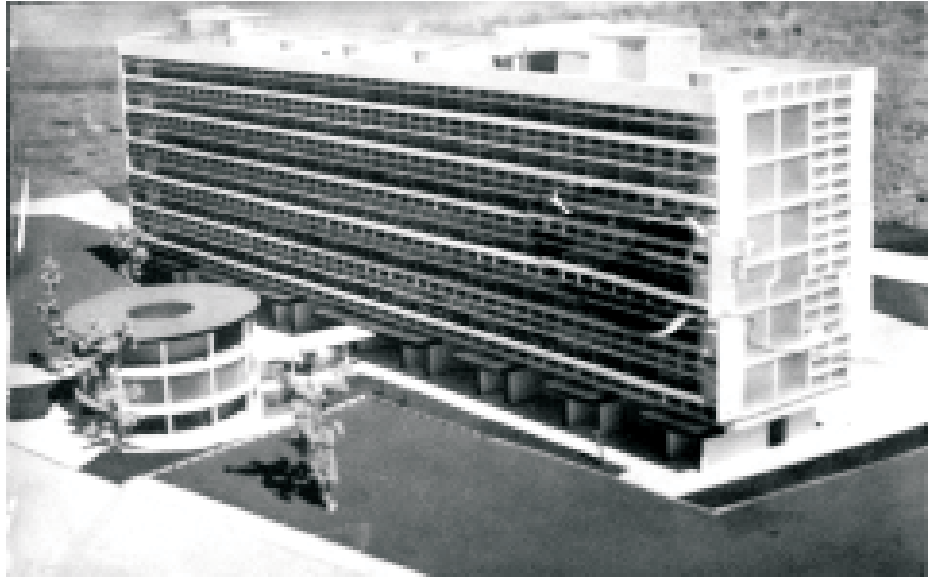
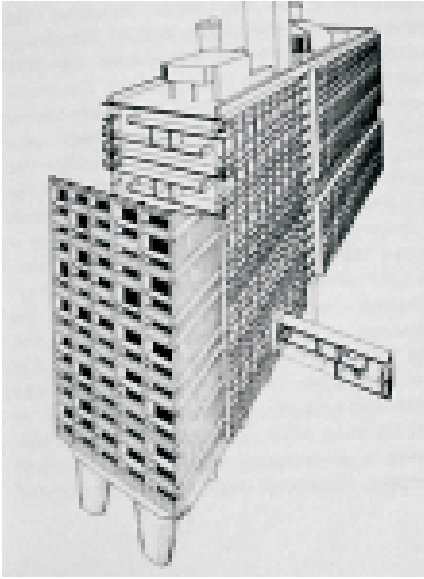
daireler, annenin, çocukları babanın kontrolünden uzaklaştırarak salonun yanında, ebeveynlerinin ikinci kattaki odasından uzakta, serbest bir şekilde yaşatabileceği ana erkil aile için düşünülmüştür. Son olarak, B ve D tipi olarak belirlenmiş iki kat artı ara katlı ve üç katlı daireler, çocuk ve ebeveynlerin odalarının birbirinden ayrılmış ama hepsinin ortak bir yaşama alanına erişebilir ve bu alandan görünür olduğu, herkesin bağımsız ama birbirine saygılı yaşayabildiği modern aile tipi için düşünülmüştür. Röportajda Güran bu yaklaşımın günümüz koşulları için oldukça sert bir işlevselcilik taşıdığını itiraf etmiştir.

İlginç bir şekilde bu aile tipi araştırması ve ona göre tasarlanan daireler seminerler yoluyla kooperatif üyelerine anlatılmış ve üyeler bu tiplere onay vererek, oturacakları tipleri kendileri seçmişlerdir. 1947-52 yılları

arasında inşa edilmiş *Marseilles* bloğunun (*Unite d'Habitation*) ve Corbusier'in 1920'lerde ortaya koyduğu, *pilotis*, teras çatı, özgür plan, özgür cephe ve şerit pencerelerden oluşan 5 ünlü mimari prensibinin, 96'lar için temel referans niteliğinde olduğu görülmektedir¹³. 96'lar apartmanı, *Marseilles* bloğuna çoğu formal özellikleri bakımından benzerlikler göstermektedir: *pilotiler* üstünde yükseltilmiş kütlesi, güneşlikli balkonları, teras çatısı, çapraz olarak iç içe geçmiş dairelerin hücresel morfolojisi, iki kat yüksekliğindeki salonları ve Modüller ölçülerinin kullanılması bunlara birer örnektir. Ayrıca, gerek parsellerin birleştirilmesinde, gerek toplu aktivitelerin gerçekleştirileceği ortak mekânlarda, gerek çocukların kullanımı için tasarlanmış ve sokağın yerini alması düşünülmüş teras çatıda, gerekse tasarımın oturacak kişiler düşünülerek geliştirilmesinde

Marseilles Bloğu terası and 96'lar terası

Le Corbusier'nin Marseilles Bloğu and 96'lar apartmanı

Corbusier etkisi net olarak hissedilmektedir.

Sonuç olarak 96'lar apartmanı, gerek formal gerekse kavramsal özellikleriyle, Corbusier tarafından belirlenmiş modern mimarlık prensiplerinin yansıtıldığı Türkiye'deki öncü örneklerden biri olmuştur. Apartman, 1950'lerin Türkiye'sinde erken modernist ideallerin coşkulu bir şekilde vücut bulduğu önemli bir modern mimarlık örneği olmuştur ve gerek toplumsal bilince sahip duyarlı planlama anlayışından, gerek Modern mimarlığı hem kavramsal hem de formal düzeyde yorumlayışından, gerekse dönemin konut üretimi bağlamındaki önemli yerinden ötürü 1950-80 dönemi mimarisinde çok önemli bir yere sahiptir.

1-Ali Cengizkan, *Discursive Formations In Turkish Residential Architecture*, Doktora Tezi, ODTÜ, Ocak 2000, s. 76.

2-A.g.e.. s. 49-50.

3-96'lar Apartmanı Yönetimi ile yapılan röportajdan

4-Ali Cengizkan, *Discursive Formations...*, s. 229-234.

5-A.g.e.

6-TSMMD, Ankara Mimarlık Rehberi, T.C Kültür Bakanlığı, Ankara, 2002, p. 57.

7-Arman Güran'la Nisan 2005'de yapılan röportajdan.

8-Bu bilgiler Arman Güran'la Nisan 2005'te yapılan bir röportaj yoluyla elde edilmiştir.

9-Ali Cengizkan, *Discursive Formations ...* s. 229-234.

10-96'lar Apartmanı Yönetimi ile yapılan röportajdan.

11-Arman Güran'la Nisan 2005'de yapılan röportajdan

12-Arman Güran'la Nisan 2005'de yapılan röportajdan.

13-Maurice Besset, Le Corbusier, *To Live with the Light*, Rizzoli, New York, 1987, p. 69-8

KARİKATÜR

İsmet Voljevica (Hırvatistan)
Karikatürcüler Derneği'nin düzenlediği 16. Uluslar arası Nasreddin Hoca Karikatür Yarışması Albümünden alınmıştır.

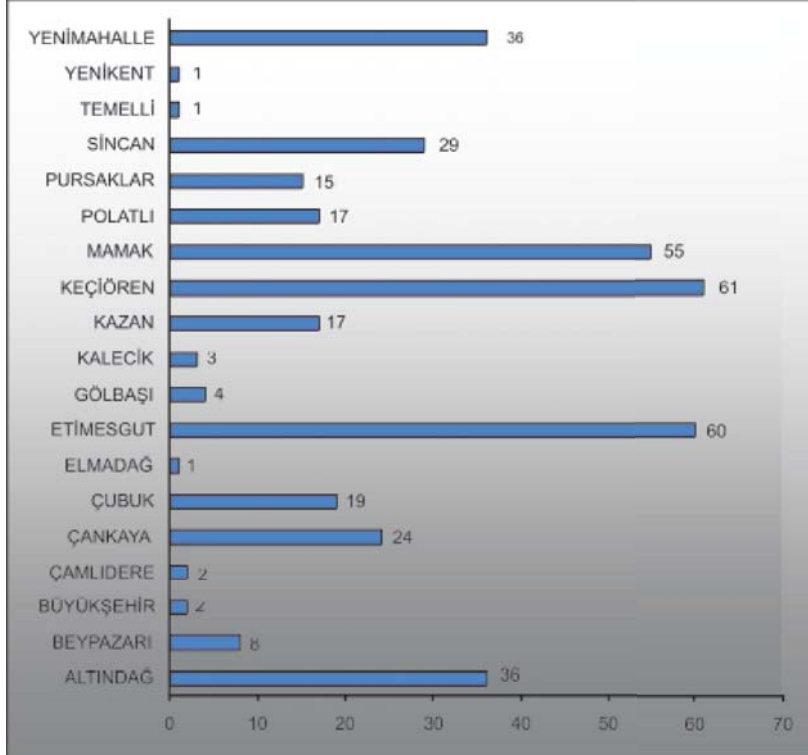
MESLEKİ DENETİM

01.02.2011- 28.02.2011 Tarihleri Arası Mesleki Denetim Verileri

ANKARA ŞUBESİ VE TEMSİLCİLİKLERİ MESLEKİ DENETİM PROJE-TUS-ŞANTIYE

ŞUBELER	Proje		Tus	
	Adet	m ²	Adet	Adet
ANKARA ŞUBE	359	962636.52	4	87
YOZGAT TEMSİLCİLİĞİ	1	3703.00	2	0
KDZ. EREĞLİ TEMSİLCİLİĞİ	5	22623.70	5	0
ZONGULDAK TEMSİLCİLİĞİ	6	67094.03	0	0
KARABÜK TEMSİLCİLİĞİ	10	8426.00	7	0
BARTIN TEMSİLCİLİĞİ	4	2542.50	2	0
KASTAMONU TEMSİLCİLİĞİ	6	1451.00	7	0
BOLU TEMSİLCİLİĞİ	59	63429.68	6	11
KIRIKKALE TEMSİLCİLİĞİ	0	0.00	0	0
ÇAYCUMA TEMSİLCİLİĞİ	0	0.00	0	0
KIRŞEHİR TEMSİLCİLİĞİ	4	574.00	13	0
ÇORUM TEMSİLCİLİĞİ	29	32928.00	11	0
NEVŞEHİR TEMSİLCİLİĞİ	10	5287.00	10	0
DÜZCE TEMSİLCİLİĞİ	42	47571.49	5	9
SİVAS TEMSİLCİLİĞİ	3	393.00	3	0
ERZİNCAN TEMSİLCİLİĞİ	3	255.00	3	0
TOPLAM	541	1218914.92	78	107

ŞUBATTA MESLEKİ DENETİMDEN GEÇEN PROJELERİN ANKARA BELEDİYELERİNE GÖRE DAĞILIMI (tadilat/ilave dahil)

ANKARA ŞUBE MESLEKİ DENETİMİNDEN GEÇEN PROJELERİN KULLANIM AMACINA GÖRE DAĞILIMLARI

KULLANIM AMACI	ADET	ALAN m2
ATÖLYE	2	8487.73
ATÖLYE,BÜRO	1	1319.49
ATÖLYE,İŞYERİ	1	7171.73
BAĞEVLİ	1	58.00
BÜFE	1	17.15
CAMI	2	3270.98
ÇİFTLİK YAPILARI	1	2093.00
DEPO	4	133910.50
DÜKKAN	5	9786.44
DÜKKAN,KONUT	94	223209.83
DÜKKAN,OFİS	1	11240.00
FABRİKA	1	5412.84
FİRİN	1	1173.00
HASTANE	1	4515.00
İMALATHANE	7	9770.79
İDARİ YAPILAR,MÜZE	1	6090.98
İŞYERİ	9	12163.32
İŞYERİ,KONUT	1	818.36
KONSER SALONU	1	2013.40
KONUT	210	431860.99
KONUT,LOKANTA	1	3740.19
MÜSTAKİL KONUT	6	1717.98
OFİS	3	3410.54
SOSYAL TESİS	1	1184.25
TİCARET	1	473.85
VİLLA	15	6666.81
YÖNETİM YAPILARI	1	52920.00
YURT	2	3139.37
YÜKSEKOKUL	1	15000.00
TOPLAM	376	962636.52

01.02.2011 / 28.02.2011 Arası Gelir Gider Durumudur

